EMSALISÜLEYMAN

Hazret Süleymanın Hikmetli Sözleri

TURKISH ROMAN & ARABIC CHARACTERS.

PROVERBS IN TURKISH

Parallel columns,

Arabic and Roman characters.

furnished by

THE PACIFIC AGENCY
AMERICAN BIBLE SOCIETY
250 Golden Gate Ave.
SAN FRANCISCO.

EMSALİSÜLEYMAN

Hazret Süleymanın Hikmetli Sözleri

Kadim İbraniceden Tercüme Olunmuştur

NEŞREDENLER

İngiliz ve Amerikan Kitab Mukaddes Şirketleri

İSTANBUL
Selâmet Matbaası
1928

امثال سلیمان

حضرت سلیمانك حكمتلی سوزلری

قدیم عبرانیجه‌دن ترجمه اولونمشدر

نشر ایدنلر
انكلیز و آمریقان كتاب مقدس شركتلری

استانبول
سلامت مطبعه‌سی
1928

Bu kitap Ahtıatik (Tevrat) tan alınmış bir cüzüdür.

EMSALİSÜLEYMAN

BİRİNCİ BAP

1 Israil padişahı Süleyman ibni Davudun emsalidir:
2 Hikmet ve terbiyeyi bilmek; ve fehim sözlerini anlamak için;
3 Mucibimarifet olan terbiyeyi, yani adalet ve hak ve istikameti kesbetmek için;
4 Cahillere irfan, ve gence ilim ve feraset vermek içindir.
5 Hikmet sahibi dinleyip ilim artırsın, ve anlayışlı kimse tedbir tahsil eylesin:
6 Ta ki meseli ve remzi, hikmet sahiplerinin kelamlarını ve derin sözlerini anlaya.

7 Rap korkusu ilmin iptidasıdır; amma sefihler hikmeti ve terbiyeyi tahkir ederler.
8 Ey oğlum, pederinin terbiyesini dinle, ve validenin talimini reddetme:
9 Zira onlar senin başına lûtuf taçı, ve boynuna gerdanlıklar olacaktır.
10 Ey oğlum, günahkârlar seni izlal etmek isterlerse, razi olma.

امثال سلیمان

برنجی باب

۱ اسرائیل پادشاهی سلیمان ابن داودك امثالیدر.
۲ حکمت و تربیه‌یی بیلمك وفهم سوزلرینی آکلامق ایچون؛
۳ موجب معرفت اولان تربیه‌یی یعنی عدالت وحق واستقامتی کسب ایتمك ایچون ؛
٤ جاهللره عرفان وکنجه علم وفراست ویرمك ایچوندر .
٥ حکمت صاحبی دیکله‌یوب علم آرتدیرسین وآکلایشلی کیمسه تدبیر تحصیل ایله‌سین .
٦ تا که مثلی ورمزی حکمت صاحبلرینك کلاملرینی و درین سوزلرینی آکلایه .

۷ رب قورقوسی علمك ابتداسیدر اما سفیهلر حکمتی وتربیه‌یی تحقیر ایدرلر .
۸ أی اوغلم پدریکك تربیه‌سنی دیکله ووالده‌کك تعلیمنی ردایتمه ؛
۹ زیرا اونلر سنك باشکه لطف تاجی و بوینکه کردانلقلر اولاجقدر .
۱۰ أی اوغلم کناهکارلرسنی اضلال ایتمك ایسترلرسه راضی اولمه.

11 Eğer, Bizim ile gel, kan için pusuda oturalım, bigünah adam için gizli yerde sebepsiz bekliyelim;
12 Haviye misilli onları diri diri, ve çukura inenler yutulur gibi birden yutalım;
13 Her nevi zıkıymet mal bulalım, hanelerimizi ganimetle dolduralım;
14 Nasibini aramıza at, cümlemizin kesesi bir olsun, derler ise:
15 Ey oğlum, onlar ile yola gitme; onların mesleğinden ayağını çek;
16 Zira onların ayakları kötülüğe koşarlar, ve kan dökmeğe acele ederler.
17 Hakikaten her kuşun gözleri önünde ağ beyhude yere kurulur;
18 Lâkin bunlar kendi kanları için pusuda otururlar; kendi canları için gizli yerde beklerler.
19 Her tamahkârın mesleği böyledir; tama kendi sahiplerinin canını alır.

20 Hikmet hariçte nida eder; meydanlarda sadasını verir;
21 Izdihamlı yerlerin başında, ve kapıların methallerinde çağırır; şehirde kendi sözlerini söyleyip der ki:
22 Ey cahiller, ne vakta kadar cehaleti seveceksiniz? Ne vakta kadar müstehziler istihzada meserret

۱۱ اگر بزم ایله کل قان ایچون پوصوده اوتوره‌لم؛ بیگناه آدم ایچون کیزلی یرده سبببسز بکلیه‌لم ؛
۱۲ هاویه مثللو اونلری دیری دیری وچوقوره اینه‌نلر یوتولور کبی یوتالم ؛
۱۳ هر نوع ذیقیمت مال بولالم خانه‌لرمزی غنیمتله دولدورالم ؛
۱٤ نصیبکی آرامزه آت جمله‌مزك کیسه‌سی براولسون دیرلرایسه؛
۱٥ ای اوغلم اونلر ایله یوله کیتمه اونلرك مسلکندن آیاغکی چك.
۱٦ زیرا اونلرك آیاقلری کوتولکه قوشارلر وقان دوکمکه عجله ایدرلر .
۱۷ حقیقةً هرقوشك کوزلری اوکنده آغ بیهوده یره‌قورولور.
۱۸ لکن بونلر کندی قانلری ایچون پوصوده اوتورورلر کندی جانلری ایچون کیزلی یرده بکارلر .
۱۹ هر طمعکارك مسلکی بویله‌در طمع کندی صاحبلرینك جانتی آلیر .

۲۰ حکمت خارجده ندا ایدر میدانلرده صداسنی ویریر .
۲۱ ازدحاملی یرلرك باشنده وقاپیلرك مدخللرنده چاغریرشهرده کندی سوزلرینی سویله‌یوب دیرکه :
۲۲ أی جاهللر نه‌وقته قادارجهالتی سه‌وه‌جکسکز نه‌وقته قادار مستهزیلراستهزاده مسرت بولورلروآحمقلرعلمدن نفرت ایدرلر؟

bulurlar, ve ahmaklar ilimden nefret ederler?
23 Tazirime rucu ediniz: işte ben ruhumu sizin üzerinize dökeceğim; size sözlerimi bildireceğim.
24 Mademki ben çağırdım, ve siz imtina ettiniz; elimi uzattım ve dikkat eden yok idi;
25 Ancak cümle nasihatlerimi reddettiniz, ve tazirimi istemediniz:
26 Ben dahi belâya uğradığınızda güleceğim; korkunuz geldiğinde istihza edeceğim.
27 Korkunuz sağanak gibi geldiğinde, ve belânız kasırğa gibi yetiştiğinde; size sıklet ve muzayeka isabet ettiğinde,
28 O zaman bana feryat edecekler ve isticabet etmiyeceğim; beni arıyacaklar, ve beni bulamıyacaklar.
29 Mademki ilmden nefret ettiler, ve Rap korkusunu ihtiyar etmediler.
30 Nasihatlerimi istemiyip, cümle tazirimi tahkir ettiler;
31 İmdi onlar kendi tariklerinin meyvasından yiyecekler, ve kendi meşveretlerinden doyacaklar.
32 Zira cahillerin dalaleti kendilerini öldürecek, ve ahmakların gafleti kendilerini helâk edecektir.
33 Amma beni dinliyen emniyet üzre sakin, ve belâ korkusundan salim olacaktır.

۲۳ تعزیریمه رجوع ایدیکز! ایشته بن روحمی سزك اوزریکزه
دوکه جکم سزه سوزلریمی بیلدیره جکم .
۲٤ مادامکه بن چاغردم و سز امتناع ایتدیکز ألمی اوزاتدم
ودقت ایدن یوق ایدی .
۲۵ آنجق جمله نصیحتلریمی ردایتدیکز وتعزیریمی ایسته مه دیکز .
۲٦ بن دخی بلایه اوغرادیغکزده کوله جکم قورقوکز کلدیکنده
استهزا ایده جکم .
۲۷ قورقوکز صاغاناق کبی کلدیکنده وبلا کز قاصرغه کبی
یتیشدیکنده سزه ثقلت ومضایقه اصابت ایتدیکنده ،
۲۸ او زمان بکا فریاد ایده جکلر واستجابت ایتمیه جکم ؛ بنی
آرایاجقلر وبنی بولامایه جقلر .
۲۹ مادامکه علمدن نفرت ایتدیلر و رب قورقوسنی اختیار
ایتمه دیلر .
۳۰ نصیحتلریمی ایسته مه یوب جمله تعزیریمی تحقیر ایتدیلر .
۳۱ اونلر کندی طریقلرینك میوه سندن ییه جکلر و کندی
مشورتلرندن دویاجقلر .
۳۲ زیرا جاهللرك ضلالتی کندیلرینی أولدوره جك و آحمقلرك
غفلتی کندیلرینی هلاك ایده جکدر ..
۳۳ اما بنی دیکله ین امنیت اوزره ساکن و بلا قورقوسندن
سالم اولاجقدر .

İKİNCİ BAP

1 Ey oğlum, eğer sözlerimi kabul, ve emirlerimi yanında hıfzeder isen,
2 Şöyle ki kulağını hikmete çeviresin, ve kalbini fehme meyl ettiresin;
3 Ve eğer idraki davet edip, fehme nida eder isen;
4 Eğer onu gümüş gibi talep edip, gizli hazine gibi arar isen;
5 O zaman Rap korkusunu anlıyacaksın, ve marifetullahı bulacaksın.
6 Zira hikmeti Rap verir: ilim ve fehim onun ağzındadır:
7 O müstakimler için halâs saklar; kemal ile sülük edenlere kalkandır;
8 Ta ki hakkın mesleklerini vikaye, müttakilerinin tarikini hıfzede.
9 O zaman adalet ve hak ve istikameti, her eyi tariki anlayacaksın.
10 Kalbine hikmet girip, canına ilim lezzetli olduğunda;
11 Feraset seni hıfz, ve fehim seni vikaye edecektir;
12 Ta ki seni şerir yolundan, eğri sözlü adamdan halâs ede:
13 Onlar ki zulmet yollarında sülük etmek için istikamet tariklerini terk ettiler;

ایکنجی باب

١ أی اوغلم اکر سوزلریمی قبول وامرلریمی یانکده حفظ ایدر ایسه‌ك ؛
٢ شویله که قولاغکی حکمته چویره‌سین و قلبکی فهمه میل ایتدیره‌سین .
٣ واکر ادراکی دعوت ایدوب فهمه ندا ایدر ایسه‌ك ؛
٤ اکر اونی کوموش کبی طلب ایدوب کیزلی خزینه کبی آرار ایسه‌ك ؛
٥ او زمان رب قورقوسنی آکلایه‌جقسك و معرفت اللهی بولاجقسین .
٦ زیرا حکمتی رب ویرر علم وفهم اونك آغزندندر .
٧ اومستقیملر ایچون خلاص صاقلار کمال ایله سلوك ایدنلره قالقاندر .
٨ تاکه حقك مسلکارینی وقایه ومتقیلرینك طریقنی حفظ ایده .
٩ اوزمان عدالت وحق واستقامتی هرأیی طریقی آکلایاجقسین .
١٠ قلبکه حکمت کیروب جانکه علم لذتلی اولدیغنده
١١ فراست سنی حفظ وفهم سنی وقایه ایده‌جکدر .
١٢ تاکه سنی شریر یولندن اکری سوزلی آدمدن خلاص ایده .
١٣ اونلرکه ظلمت یوللرنده سلوك ایتمك ایچون استقامت طریقلرینی ترك ایتدیلر .

14 Şer işlemekle sevinirler, ve şeririn eğriliği ile şad olurlar;
15 Onların meslekleri eğridir, ve sebillerinde terstirler.
16 Ta ki seni fahişeden, ve müdahin sözlu garibeden halâs ede;
17 O ki gençliğinin mahremini terketmiştir, ve Allahının ahdini unutmuştur;
18 Çünkü onun evi ölüme, ve sebilleri ölülere götürür.
19 Mezbureye gidenlerin hiç biri geri gelmez, ve hayat tariklerine vasıl olmaz.
20 Ta ki eyilerin yolunda sülük edip, salihlerin tarikini hıfzedesin.
21 Zira müstakimler zeminde sakin olacaklar, ve kâmiller onda kalacaklar.
22 Lâkin şerirler zeminden katolunacaklar, ve zalimler ondan sökülüceklerdir.

ÜÇÜNCÜ BAP

1 Ey oğlum, talimimi unutma, ve kalbin emirlerimi hıfz eylesin:
2 Zira onlar sana çok günler ve senelerce ömür, ve selâmet zammedecektir.
3 Merhamet ve hakikat seni terketmesinler: on-

١٤ وشرايشله‌مكله سه‌وينير وشريرك ايكريلكيله شاد اولورلر.
١٥ اونلرك مسلكلرى اكريدر وسبيللرنده ترسدرلر .
١٦ تاكه سنى فاحشه‌دن ومداهن سوزلى غريبه‌دن خلاص ايده.
١٧ اول‌كه كنجلكنك محرمنى ترك ايتمشدر واللهنك عهدينى اونوتمشدر .
١٨ چونكه اونك أوى أولومه وسبيللرى أولولره كوتورور.
١٩ مزبوره‌يه كيدنلرك هيچ برى كرى كلمز وحيات‌طريقلرينه واصل اولماز .
٢٠ تاكه أييلرك يولنده سلوك ايدوب صالحلرك طريقنى حفظ ايده‌سين .
٢١ زيرا مستقيملر زمينده ساكن اولاجقلر و كاملر اونده قالاجقلر .
٢٢ لكن شريرلر زميندن قطع اولونه‌جقلر وظالملر اوندن سوكيله‌جكلردر .

اوچنجى باب

١ أى اوغلم تعليممى اونوتمه وقلبك أمرلريمى حفظ ايله‌سين.
٢ زيرا اونلر سكا چوق كونلر وسنه‌لرجه عمر وسلامت ضم ايده‌جكدر .
٣ مرحمت وحقيقت سنى ترك ايتمه‌سينلر اونلرى بوينكه باغلا اونلرى قلبكك لوحه‌سى اوزرينه ياز .

ları boynuna bağla; onları kalbinin levhası üzerine yaz:
4 Böylece Allahın ve insanların nazarında lûtuf ve güzel itibar bulacaksın.
5 Bütün kalbinle Rabbe tevekkül et, ve kendi aklına itimat etme.
6 Tariklerinin cümlesinde onu bil, o dahi senin yollarını doğrultacaktır.
7 Kendi nazarında âlim olma; Rabten kork, ve şerden kaç.
8 Bu senin sinirlerine şifa, ve kemiklerine sıhhat olacaktır.
9 Malından, ve hep mahsulatının turfandalarından vererek Rabbi temcit eyle:
10 Ve ambarların bereketle dolu olacak, ve ma'serelerinden yeni şarap taşacaktır.
11 Ey oğlum, Rabbin tedibini tahkir etme, ve onun tazirinden aciz kalma:
12 Zira Rab sevdiğini tedip eder, nitekim bir peder sevgili oğlunu tedip eder.

13 Ne mübarektır o adam ki hikmet bulur, ve o kimse ki fehme vasıl olur.
14 Zira onun temettüü gümüş temettüünden, ve mahsulü halis altından evlâdır.
15 Cevahirden kıymetlidir, ve cümle arzu ettiğin

٤ بویله‌جه اللهك و انسانلرك نظرنده لطف وكوزل اعتبار بولاجقسك .
٥ بوتون‌قلبكله ربه توكل‌ايت وكندی عقلكه اعتماد ايتمه .
٦ طريقلريكك جمله‌سنده اونی بيل او دخی سنك يوللريكی دوغرولته‌جقدر .
٧ كندی نظركده عالم اولمه ربدن قورق وشردن قاچ .
٨ بوسنك سيكيرلريكه شفا وكميكلريكه صحت اولاجقدر .
٩ مالكدن و هپ محصولاتكك طرفانده‌لرندن ويره‌رك ربی تمجيد ايله .
١٠ و آنبارلرك بركتله دولو اولاجق و معصره‌لركدن يكی شراب طاشه‌جقدر .
١١ ای اوغلم ربك تأديبنی تحقير ايتمه و اونك تعزيرندن عاجز قالمه .
١٢ زيرا رب سه‌ودیكنی تأديب ايدر نيته‌كيم بر پدر سه‌وكيلی اوغلنی تأديب ايدر .

١٣ نه مبارکدر اول آدم‌كه حكمت بولور و اول كيمسه‌كه فهمه واصل اولور .
١٤ زيرا اونك تمتعی كومش تمتعندن ومحصولی‌خالص آلتوندن اولادر .
١٥ جواهردن قيمتليدر و جمله آرزو ايتديكك شيلر اوكا مساوی كله‌مز .

şeyler ona müsavi gelemez.
16 Onun sağ elinde çok günler, ve solunda servet ve izzet var.
17 Onun tarikleri nimet tarikleri, ve yollarının cümlesi selâmettir.
18 Ona yapışanlara hayat ağacıdır: ve onu kavi tutanlar mübarek olur.
19 Rap zemini hikmetle tesis, ve semavatı fehimle sabit kıldı.
20 Ilmile deryalar yarılır, ve bulutlar çiy damlatırlar.
21 Ey oğlum, bunlar gözlerinin önünden gitmesinler; hikmeti ve feraseti hıfzeyle:
22 Ve senin canına hayat, ve boynuna ziynet olacaklar.
23 O zaman sen yolunda emniyet üzre yürüyeceksin, ve ayağın sürçmiyecektir.
24 Yattığın zaman korkmıyacaksın; ve uyuduğunda uykun tatlı olacaktır.
25 Ansızın gelen korkudan, ve şerirlerin harabı yetişdiği zaman ondan havfetmiyeceksin:
26 Zira itimadın Rap olacak, ve ayağını tutulmaktan vikaye edecektir.

27 Eyilik etmek elinden gelir ise, muhtaç olandan diriğ etme.

١٦ اونك صاغ ألنده چوق كونلر وصولنده ثروت وعزت وار.
١٧ اونك طريقلرى نعمت طريقلرى و يولارينك جمله‌سى سلامتدر.
١٨ اوكا يابيشانلره حيات آغاجيدر واونى قوى طوتانلر مبارك اولور.
١٩ رب زمينى حكمتله تأسيس وسمواتى فهمله ثابت ايله‌دى.
٢٠ علميله دريالر ياريلير و بولوطلر چيك داملاتيرلر.
٢١ أى اوغلم بونلر كوزلريكك اوكندن كيتمه‌سينلر؛ حكمتى وفراستى حفظ ايله؛
٢٢ وسنك جانكه حيات وبوينه زينت اولاجقلر.
٢٣ اوزمان سن يولكده امنيت اوزره يورويه‌جكسين وآياغك سورچمه‌يه‌جكدر.
٢٤ ياتديغك زمان قورقمياجقسين واويودينكده اويقوك طاتلى اولاجقدر.
٢٥ آنسزين كلهن قورقودن وشريرلرك خرابى يتيشديكى زمان اوندن خوف ايتميه‌جكسين.
٢٦ زيرا اعتمادك رب اولاجق و آياغكى طوتولمقدن وقايه ايده‌جكدر.
٢٧ أييلك ايتمك ألكدن كليرايسه محتاج اولاندن دريغ ايتمه.

28 Yanında var iken, komşuna, Git, yine gel, yarın veririm, deme.
29 Komşun senin yanında emniyet üzere sakin olur iken onun aleyhinde kemlik düşünme.
30 Bir adam sana kemlik etmemiş iken, sebepsiz onun ile niza etme.
31 Zalim adamı kıskanma, ve onun tariklerini asla ihtiyar etme.
32 Zira fasit adam Rabbin indinde mekruhtur; lâkin onun sırrı müstakimlerdedir.
33 Rabbin lâneti şeririn hanesindedir; fakat salihlerin meskenini mübarek kılar.
34 Hakikaten müstehzileri o istihza eder; lâkin mütevazileri mazharılutfeyler.
35 Hikmet sahipleri izzete varis olacaklar, ve ahmakların rif'ati ancak hakaret olacaktır.

DÖRDÜNCÜ BAP

1 Ey oğullar, peder tedibini dinleyiniz, fehmi bilmek için dikkat ediniz:
2 Zira size eyi talim veririm; tenbihatımı terketmeyiniz.
3 Zira ben pederime oğul, ve validemin nazarında nazik ve bir tane idim.
4 Ve bana talim edip dedi ki, Kalbin sözlerimi tut-

٢٨ يانكده وار ايكن قومشوكه كيت يـنه كل يارين ويريرم ديمه.
٢٩ قومشوك سـنك يانكده امنيت اوزره سـاكن اولور ايكن اونك عليهنده كملك دوشونمه .
٣٠ برآدم سكا كملك ايتمه‌مش ايكن سببسز اونك ايله نزاع ايتمه.
٣١ ظالم آدمى قيصقانمه واونك طريقلرينى اصلا اختيار ايتمه .
٣٢ زيرا فاسد آدم ربك عندنده مكروهدر لكن اونك سرى مستقيملرده‌در .
٣٣ ربك لعنتى شريرك خانه‌سـنده‌در فقط صـالحلرك مسكننى مبارك قيلار .
٣٤ حقيقةً مستهزيلرى او استهزا ايدر لكن متواضعلرى مظهر لطف ايلر .
٣٥ حكمت صـاحبلرى عزته وارث اولاجقلر و آحمقلرك رفعتى آنجق حقارت اولاجقدر .

دوردنجى باب

١ أى اوغوللر پدر تأديبنى ديكله‌يكز فهمى بيلمك ايچون دقت ايديكز .
٢ زيرا سزه أيى تعليم ويريرم تنبيهاتمى ترك ايتمه‌يكز .
٣ زيرا بن پدريمـه اوغول ووالده‌مك نظرنده نازك و بر تانه ايدم .
٤ وبكا تعليم ايدوب ديديكه قلبك سوزلريمى طوتسون أمرلريمى حفظ ايدوب ياشا .

sun; emirlerimi hıfzedip yaşa;
5 Hikmet tahsil eyle; fehim tahsil eyle; unutma, ve ağzımın sözlerinden sapma;
6 Onu terk etme, o dahi seni hıfzedecek; onu sev, ve seni vikaye eyleyecektir.
7 Başlıca şey hikmettir; hikmet tahsil eyle, ve cümle tahsil ettiğin şeyler ile beraber fehim tahsil eyle.
8 Onu tazim eyle, o dahi seni terfi edecektir; onu kucakla, o dahi seni müşerref kılacaktır.
9 O senin başına lûtuf ziyneti verecek; seni cemal tacıyle taclandıracaktır.

10 Ey oğlum, dinle ve sözlerimi kabul eyle; ve ömrünün seneleri çoğalacaktır.
11 Hikmet tarikinde seni talim eyledim; istikamet sebillerinde seni gezdirdim.
12 Gezdiğinde yolun dar olmıyacak, ve koştuğunda sürçmiyeceksin.
13 Terbiyeyi kavi tut, onu koyverme, onu hıfzeyle, çünki hayatın odur.
14 Şerirlerin gittiği yolda gitme, ve fasıkların tarikinde yürüme.
15 Ondan sakın, yanından geçme; ondan içtinap eyle, ve geçiver.
16 Zira onlar kemlik etmeyince uyumazlar; bir kim-

٥ حکمت تحصیل ایله فهم تحصیل ایله اونوتمه و آغزیمك سوزلرندن صاپمه .
٦ اونی ترك ایتمه او دخی سنی حفظ ایده‌جك اونی سه‌و وسنی وقایه ایلیه‌جکدر .
٧ باشلیجه شی حکمتدر. حکمت تحصیل ایله و جمله تحصیل ایتدیکك شیلر ایله برابر فهم تحصیل ایله .
٨ اونی تعظیم ایله اودخی سنی ترفیع ایده‌جکدر؛ اونی‌قوجاقلا اودخی سنی مشرف قیلاجقدر .
٩ اوسنك باشکه لطف زینتی ویره‌جك سنی جمال تاجیله تاجلاندیره‌جقدر .

١٠ أی اوغلم دیکله وسوزلریمی قبول ایله وعمریکك سنه‌لری چوغالاجقدر .
١١ حکمت طریقنده سنی تعلیم ایله‌دم استقامت سبیللرنده سنی کزدیردم .
١٢ کزدیککده یولك دار اولمایه‌جق و قوشدیغکده سورچمه‌یه‌جکسین .
١٣ تربیه‌یی قوی طوت اونی قویویرمه اونی حفظ ایله چونکه حیاتك اودر .
١٤ شریرلرك کیتدیکی یولده کیتمه وفاسقلرك طریقنده یورومه.
١٥ اوندن صاقین یانندن کچمه اوندن اجتناب ایله وکچیویر.
١٦ زیرا اونلر کملك ایتمه‌ینجه اویومازلر؛ بر کیمسه‌یی دوشورمزلر

seyi düşürmezlerise, uykuları kaçar.
17 Zira şer ekmeyeni yerler, ve zulûm şarabını içerler.
18 Amma salihlerin tariki leman eden nur gibidir ki tam gün oluncaya değin artıp ziya verir.
19 Şerirlerin yolu ise zulmet gibidir, neden sürçeceklerini bilmezler.

20 Ey oğlum, sözlerimi dinle; kulaklarını kelamıma meylettir.
21 Gözlerin önünden gitmesinler; kalbinde onları hıfzeyle.
22 Zira onları bulanlara hayat, ve bütün cesetlerine sıhhattirler.
23 Kemali dikkatle kalbini hıfzeyle, zira hayatın menbaı ondandır.
24 Ağzın fesadını yanından gider, ve dudakların fıskını kendinden uzaklaştır.
25 Gözlerin doğru baksın, ve kirpiklerin kendi önüne doğru olsun.
26 Ayağının tarikini doğrult, ve cümle yolların sabit olsunlar.
27 Sağa ya sola sapma; ayağını şerden geri çek.

BEŞİNCİ BAP

1 Ey oğlum, hikmetimi dinle; idrakıme kulağını

ایسه اویقولری قاچار .
١٧ زیرا شرا کمکی یرلر وظلم شرابنی ایچرلر .
١٨ اما صالحلرك طریقی لمعان ایدن نور کبیدر که تام کون اولنجه‌یه دکین آرتوب ضیا ویرر .
١٩ شریرلرك یولی ایسه ظلمت کبیدر نه‌دن سورچه‌جکارینی بیلمزلر .

٢٠ أی اوغلم سوزلریمی دیکله قولاقلریکی کلامه میل‌ایتدیر .
٢١ کوزلرك اوکندن کیتمه‌سینلر قلبکده اونلری حفظ ایله .
٢٢ زیرا اونلری بولانلره حیات وبوتون جسدلرینه صحتدرلر .
٢٣ کمال دقتله قلبکی حفظ ایله زیرا حیاتك منبعی اوندندر .
٢٤ آغزك فسادینی یانکدن کیدر ودوداقلرك فسقنی کندندن اوزاقلاشدیر .
٢٥ کوزلرك دوغرو باقسین وکیرپیکلرك کندی اوکنکه دوغرو اولسون .
٢٦ آیاغکك طریقنی دوغرولت وجمله یوللرك ثابت اولسونلر .
٢٧ صاغه یا صوله صاپمه آیاغکی شردن کیری چك .

بشنجی باب

١ أی اوغلم حکمتمی دیکله ادراکمه قولاغکی میل ایتدیر .

meylettir:

2 Ta ki feraseti hıfzedesin, ve dudakların ilmi saklayalar.
3 Zira fahişenin dudaklarından bal damlar, ve onun dimağı yağdan yumşaktır.
4 Lâkin onun akibeti pelin gibi acı, ve iki ağızlı kılıç gibi keskindir.
5 Onun ayakları ölüme enerler; adımları haviyeye erişirler.
6 Hayat tarikini asla düşünmeyesin diye, gidişi dolaşıktır, ve nereye gittiğini bilemezsin.

7 Ve şimdi, ey oğullar, beni dinleyiniz, ve ağzımın sözlerinden sapmayınız.
8 O karıdan yolunu uzak eyle, ve onun evinin kapısına yaklaşma;
9 Olmıya ki itibarını aharlere, ve senelerini merhametsiz olana veresin;
10 Olmıya ki ecnebiler senin malından doyalar, ve emeğin gariplerin evinde kala,
11 Ve senin akibetinde, cesedin ve tenin fena buldukta, figan ederek,
12 Demeyesin ki, Tedipten nasıl ikrah ettim, ve kalbim taziri tahkir eyledi.
13 Hocalarımın sözünü dinlemedim, ve kulağımı muallimlerime meylettirmedim.

٢ تا که فراستی حفظ ایده‌سین ودوداقلرك علمی صاقلایه‌لر .
٣ زیرا فاحشه‌نك دوداقلرندن بال داملار اونك دماغی یاغدن یوموشاقدر .
٤ لکن اونك عاقبتی پلین کبی آجی و ایکی آغزلی قلنج کبی کسکیندر .
٥ اونك آیاقلری أولومه اینرلر آدیملری هاویه‌یه ایریشیرلر .
٦ حیات طریقنی آصلا دوشونمه‌یه‌سین دیه کیدیشی دولاشیقدیر و نره‌یه کیتدیکنی بیله‌مزسین .

٧ وشیمدی أی اوغوللر بنی دیکله‌ییکز وآغزیمك سوزلرندن صاپمایییکز .
٨ اوقاریدن یولکی اوزاق ایله واونك أوینك قاپیسنه یاقلاشمه .
٩ اولمایه که اعتباریکی آخرلره و سنه‌لریکی مرحمتسز اولانه ویره‌سین .
١٠ اولمایه که اجنبیلر سنك مالکدن دویالر وامکك غریبلرك أونده قاله .
١١ وسنك عاقبتکده جسدك وتنك فنا بولدقده فغان ایدرك
١٢ دیمه‌یه‌سین که تأدیبدن ناصل اکراه ایتدم وقلبم تعزیری تحقیر ایله‌دی .
١٣ خوجالریمك سوزینی دیکله‌مه‌دم و قولاغمی معلملریمه میل ایتدیرمه‌دم .

14 Cumhur ve cemaat içinde az kaldı her nevi belâya düçar oluyor idim.

15 Kendi sarnıcının suyundan, ve kuyunda kaynayan sudan iç.
16 Çeşmelerin harice, akar sular gibi meydanlara dökülsün.
17 Onlar yalınız senin olsun, ve senin ile beraber aharlerin olmasın.
18 Çeşmen mübarek olsun, ve gençliğinde aldığın zevce ile mesrur ol.
19 O senin sevgili geyiğin, ve lâtif ceylânın olsun; ve her vakit onun memeleri seni kandırsın; her dem onun muhabbetiyle meftun ol.
20 Ey oğlum, niçin ahar karı ile meftun olasın, ve garibeyi kucaklayasın?
21 Zira adamın tarikleri Rabbin gözleri önündedir, ve onun her bir gidişini vezneder.
22 Şeriri kendi fıskı tutacak, ve günahının iplerile zaptolunacaktır.
23 Tedip olunmadığından ölecek, ve sefahetinin kesretinden yolu şaşıracaktır.

ALTINCI BAP

1 Ey oğlum, eğer dostun için kefil oldun, garip adama elini verdin ise,

١٤ جمهور و جماعت ايچنده آز قالدى هر نوع بلايه دوچار اولويور ايدم .

١٥ كندى صار يجيكك صويندن وقويو كده قاينايان صودن ايچ .
١٦ چشمه‌لرك خارجه آقار صولر كبي ميدانلره دوكولسون .
١٧ اونلر يالكز سنك اولسون وسنك ايله برابر آخرلرك اولماسين.
١٨ چشمه‌ك مبارك اولسون و كنجلككده آلديغك زوجه ايله مسرور اول .
١٩ اوسنك سه‌وكيلى كيكك ولطيف جيلانك اولسون وهر وقت اونك مه‌لرى سنى قانديرسين هر دم اونك محبتيله مفتون اول.
٢٠ أى اوغلم نيچون آخر قارى ايله مفتون اولاسين و غريبه‌يى قوجاقلاياسين ؟
٢١ زيرا آدمك طريقلرى ربك كوزلرى اوكنده‌در واونك هر بر كيديشنى وزن ايدر .
٢٢ شريرى كندى فسقى طوتاجق و كناهنك ايپلريله ضبط اولوناجقدر .
٢٣ تأديب اولونماديغندن أوله‌جك و سفاهتنك كثرتندن يولى شاشيراجقدر .

آلتنجى باب

١ أى اوغلم اكر دوستك ايچون كفيل اولدك غريب آدمه ألكى ويردك ايسه ؛

2 Ağzının sözlerile tuzağa düştün, ağzının sözlerile tutuldun.
3 Ey oğlum, şimdi bunu yap ve nefsini kurtar; çünki dostunun eline düştün, git, dostuna tevazu, ve ona ibram eyle;
4 Gözlerine uyku verme, ve kirpiklerini uyuklamağa bırakma;
5 Avcının elinden ceylân, ve kuşbazın elinden kuş gibi kendini kurtar.

6 Ey tembel, karıncaya git, onun yollarını gör de hikmet öğren.
7 Zira onun reisi ve zabiti ve hükûmdarı yok iken,
8 Yeyeceğini yazın tedarik eder, ve zahiresini hasat vaktinde devşirir.
9 Ey tembel, ne vakte kadar yatarsın? Uykundan ne zaman uyanacaksın?
10 Azacık uyku, azacık uyuklama, yatmak için azacık eli el üstüne komak, der iken,
11 Senin fakirliğin sai gibi, ve zaruretin silâhlı adam gibi gelir.
12 Yaramaz kimse ve kötü adam ağız eğriliğile hareket eder;
13 Gözlerile ima eyler, ayaklarile söyler, parmaklarile işaret eder;
14 Kalbinde eğrilik var, daima kemlik düşünüp hu-

٢ آغزیکك سوزلریله طوزاغه دوشدك آغزیکك سوزلریله طوتولدك .

٣ أی اوغلم شیمدی بونی یاب ونفسکی فورتارچونکه دوستکك ألنه دوشدك. کیت دوستکه تواضع واوکا ابرام ایله.

٤ کوزلریکه اویقو ویرمه وکیرپیکلریکی اویوقلامغه براقمه .

٥ آوجینك ألندن جیلان وقوشبازك ألندن قوش کبی کندیکی قورتار .

٦ أی تنبل قارنجه یه کیت اونك یوللرینی کورده حکمت اوکرن.

٧ زیرا اونك رئیسی وضابطی وحکمداری یوق ایکن ،

٨ یازین تدارك ایدر و ذخیره سنی حصاد وقتنده دوشیریر .

٩ أی تنبل نه وقته قادار یاتارسین اویقوکدن نه‌زمان اویانه جقسین .

١٠ آزاجق اویقو آزاجق اویوقلامه یاتمق ایچون آزاجق ألی أل اوستنه قویمق دیر ایکن ،

١١ سنك فقیرلکك ساعی کبی وضرورتك سلاحلی آدم کبی کلیر.

١٢ یاراماز کیمسه وکوتو آدم آغزا کریلکیله حرکت ایدر .

١٣ کوزلریله ایما ایلر آیاقلریله سویلر پارماقلریله اشارت ایدر .

١٤ قلبنده اکریلك وار دائما کملك دوشونوب خصومت اکر .

sumet eker.
15 Bu sebepten belâsı ansızın gelecek; ansızın kırılacak, ve çare bulunmıyacaktır.
16 Rap bu altı şeyden ikrah eder, ve yedi şey onun menfurudur:
17 Mütekebbir gözler, yalancı dil, ve bigünah kan döken eller;
18 Fasit efkâr icat eden kalb, kötülüğe çabuk koşan ayaklar,
19 Yalan söyliyen yalancı şahit, ve biraderler arasına husumet eken adam.

20 Ey oğlum, pederinin emrini hıfzeyle, ve validenin talimini terketme.
21 Onları daima kalbine rapteyle; onları boynuna bağla.
22 Yürüdüğünde onlar sana kılağuz olsun, uyuduğunda seni beklesin, ve uyandığında senin ile sohbet eylesin.
23 Zira emir çerağ, ve talim nurdur; ve tedip tazirleri tarikıhayattır;
24 Taki seni kötü karıdan, müdahin sözlü ğaribenin dilinden hıfzeyleye.
25 Kalbinde onun güzelliğine arzu etme, ve seni kendi kirpiklerile cezbetmesin.
26 Zira zaniyenin sebebiyle adam bir dilim ekmeğe

١٥ بوسببدن بلاسی آنسزین کله‌جك آنسزین قیریلاجق وچاره
بولونمایاجقدر .
١٦ رب بوآلتی شیدن اکراه ایدر و یدی شی اونك منفوریدر.
١٧ متکبر کوزلر یالانجی دیل وبیکناه قان دوکن أللر ؛
١٨ فاسد افکار ایجاد ایدن قلب کوتولکه چابوق قوشان آیاقلر؛
١٩ یالان سویله‌ین یالانجی شاهد وبرادرلر آراسنه خصومت
أکن آدم .

٢٠ أی اوغلم پدریکك أمرینی حفظ ایله و والده‌کك تعلیمنی
ترك ایتمه .
٢١ اونلری دائما قلبکه ربط ایله اونلری بوینکه باغلا .
٢٢ یوریدیککده اونلر سکا قیلاغوز اولسون اویودیغکده سنی
بکله‌سین واویاندیغکده سنك ایله صحبت ایله‌سین .
٢٣ زیرا أمر چراغ و تعلیم نوردر و تأدیب تعزیرلری طریق
حیاتدر .
٢٤ تا که سنی کوتو قاریدن مداهن سوزلی غریبه‌نك دیلندن
حفظ ایله‌یه .
٢٥ قلبکده اونك کوزللکنه آرزوایتمه وسنی کندی کیرپیکلریله
جذب ایتمه‌سین .
٢٦ زانیه‌نك سببیله آدم بردیلیم اکمکه بیله محتاج اولور زوجی

bile muhtaç olur; zevci olan kötü karı kıymetli canı avlar.
27 Bir adam koynuna ateş alır da, elbisesi yanmaz mı?
28 Bir kimse korlar üzerinde gezer de, ayakları yanmaz mı?
29 Komşusunun zevcesine tekarrup eden böyledir; ona dokunan her kim ise suçsuz olmaz.
30 Hırsız aç olduğu halde, karnını doyurmak için hırsızlık ettiğinde tahkir olunmaz:
31 Lâkin tutulduğunda yedi kat eda edecek; hanesinde her nesi var ise verecektir.
32 Karı ile zina edenlerin aklı noksandır;
bu şeyi irtikâp eden kendi canını helâk eder.
33 Darb ve hakaret bulur, ve ârı mahv olmaz.
34 Zira kıskançlık zevcin hiddetidir; ve intikam gününde şefkat etmez.
35 Hiç bir fidye kabul etmez; rüşveti çoğaltsan da razi olmaz.

YEDİNCİ BAP

1 Ey oğlum, sözlerimi hıfzeyle, ve emirlerimi yanında sakla.
2 Emirlerimi hıfzeyle ve yaşayacaksın, ve talimimi gözlerinin bebeği gibi gözet.

اولان كوتو قارى قيمتلى جانى آولار .

٢٧ برآدم قوينده آتش آليرده البيسه‌سى يانمازمى ؟

٢٨ بركيمسه قورلر اوزرنده كزرده آياقلرى يانمازمى ؟

٢٩ قومشوسنك زوجه‌سنه تقرب ايدن بويله‌در؛ اوكا دوقونان هركيم ايسه صوچسز اولماز .

٣٠ خرسز آچ اولديغى حالده قارننى دويورمق ايچون خرسزلق ايتديكنده تحقير اولنماز .

٣١ لكن طوتلديغنده يدى قات ادا ايده‌جك خانه‌سنده هرنه‌سى وار ايسه ويره‌جكدر .

٣٢ قارى ايله زنا ايده‌نك عقلى نقصاندر بوشيئى ارتكاب‌ايدن كندى جانى هلاك ايدر ،

٣٣ ضرب وحقارت بولور وعارى محو اولماز .

٣٤ زيرا قيصقانجلق زوجك حدتيدر و انتقام كونده شفقت ايتمز .

٣٥ هيچ برفديه قبول ايتمز رشوتى چوغالتسه كده راضى اولماز.

يدنجى باب

١ أى اوغلم سوزلريمى حفظ ايله‌وأمرلريمى يانكده صاقلا.

٢ أمرلريمى‌حفظ‌ايله و ياشايه‌جقسين وتعليمى كوزلريكك ببكى كبى كوزه‌ت .

3 Onları parmaklarına bağla; onları kalbinin levhası üzerine yaz.
4 Hikmete, Hemşiremsin, de; ve fehmi Mahrem ismile yadet:
5 Ta ki seni fahişeden, müdahin sözlu garibeden hıfzeyleye.
6 Zira hanemin penceresinden, kafesimden baktım;
7 Cahiller arasında gördüm, gencler arasında aklı noksan bir nevcivan teşhis ettim,
8 Ki akşam olup karanlık bastıkta, geceleyin zulmette,
9 Sokakta o karının evinin köşesinden geçiyor, ve onun evinin yolunu tutuyor idi.
10 Ve işte önüne fahişe kıyafetli ve kalbi hileli bir karı çıktı.
11 (O yaygaracı ve azgındır; ayakları kendi hanesinde durmaz;
12 Gâh dışarıda, gâh meydanlarda, ve her köşe başında pusuda bekler.)
13 Onu tutup öptü, ve arsız bir yüzle ona dedi ki,
14 Selâmet kurbanlarım var; ben bu gün nezirlerimi ifa ettim.
15 Bu ecldn seni istikbale, yüzünü aramağa çıktım, ve seni buldum.
16 Yatağımı örtülerle, Mısırın nakışlı kumaşıyle donattım.

٣ اونلری پارماقلریکه باغلا واونلری قلبکك لوحه‌سی اوزرینه یاز.
٤ حکمته همشیره‌م‌سین‌دی وفهمی محرم اسمیله یاد ایت .
٥ تا که سنی فاحشه‌دن مداهن سوزلی غریبه‌دن حفظ ایلیه .
٦ زیرا خانه‌مك پنجره‌سندن قفسمدن باقدم .
٧ جاهللر آراسنده کوردم کنجلر آراسنده عقلی نقصان بر نوجوان تشخیص ایتدم ،
٨ که آقشام اولوب قراکلق باصدقده کیجه‌لین ظلمتده ،
٩ سوقاقده او قارینك أوینك کوشه‌سندن کچیور واونك أوینك یولنی طوتیور ایدی .
١٠ وایشته اوکنه فاحشه قیافتلی وقلبی حیله‌لی بر قاری چیقدی .
١١ (او یایغره‌جی و آزغین‌در آیاقلری کندی خانه‌سنده دورماز .
١٢ کاه دیشاریده کاه میدانلرده وهر کوشه باشنده پوصوده بکلر .)
١٣ اونی طوتوب اوپدی وعارسز بر یوزله اوکا دیدیکه ،
١٤ سلامت قربانلرم وار بن بوکون نذرلریمی ایفا ایتدم .
١٥ بوأجلدن سنی استقباله یوزوکی آرامغه چیقدم وسنی بولدم .
١٦ یاتاغمی اورتولرله مصرك نقشلی قماشیله دوناتدم .

17 Yatağıma murrisafi, ve ödağacı ve tarçın serptim.
18 Gel, sabahadek aşkla mest olalım, ve muhabbetle telezzüz edelim.
19 Zira zevcim hanede değildir; uzak yola gitti:
20 Akçe kesesini yanına aldı; bedir vaktinde evine gelecektir.
21 Çok fentlerile onu meylettirdi; dudaklarının müdahenesile onu celbetti.
22 Salhaneye giden öküz gibi, cezaya giden zincirli sefih gibi, dosdoğru o karının ardınca düştü.
23 Kuş kendi canı için olduğunu bilmiyerek tuzağa sür'atle gittiği gibi, o dahi ciğerine ok geçinceye kadar gitti.

24 Ve şimdi, ey oğullar, beni dinleyiniz, ağzımın sözlerine kulak veriniz.
25 Kalbin onun yollarına sapmasın; onun izlerinde dolaşma.
26 Zira çok kimseleri mecruh düşürdü: ve onun öldürdüğü kimselerin kâffesi kuvvet sahipleri idi.
27 Onun evi haviye yollarıdır; onlar ölümün halvetlerine inerler.

SEKİZİNCİ BAP

1 İşte hikmet nida eder, ve fehim ses kaldırır,

١٧ ياتاغمه مر صافی وعود آغاجی و دارچین سرپدم .
١٨ کل صباحه‌دك عشقله مست اولالم ومحبتله تلذذ ایده‌لم .
١٩ زیرا زوجم خانه‌ده دکلدر اوزاق یوله کیتدی ..
٢٠ آقچه کیسه‌سنی یانه آلدی بدر وقتنده أوینه کله‌جکدر .
٢١ چوق فندلریله اونی میل‌ایتدیردی دوداقلرینك مداهنه‌سیله اونی جلب ایتدی .
٢٢ سلخخانه‌یه کیدن اوکوز کبی؛ جزایه کیدن زنجیرلی سفیه کبی دوس دوغرو اوقارینك آردنجه دوشدی .
٢٣ قوش کندی جانی ایچون اولدیغنی بیلمیه‌رك طوزاغه‌سرعتله کیتدیکی کبی اودخی جکرینه اوق کچنجه‌یه قادار کیتدی .
٢٤ وشیمدی أی اوغوللر بنی‌دیکله‌یکز آغزیمك‌سوزلرینه‌قولاق ویریکز .
٢٥ قلبك اونك یوللرینه صاپماسین اونك ایزلرنده دولاشمه.
٢٦ زیرا چوق کیمسه‌لری مجروح دوشوردی واونك‌أولدور-دیکی کیمسه‌لرك کافه‌سی قوت صاحبلری ایدی .
٢٧ اونك أوی هاویه یوللریدر اونلر أولومك خلوتلرینه اینرلر.

سکزنجی باب

١ ایشته حکمت ندا ایدر وفهم سس قالدیریر .

2 Yüksek yerlerin başında, yol üzerinde, tarikler arasında durur;
3 Kapıların yanında, şehrin önünde, kapıların methalinde çağırıp der ki:
4 Ey adamlar, size nida ederim, ve avazım beni-ademedir.
5 Ey cahiller, irfan öğreniniz; ey ahmaklar, kalbiniz anlayışlı olsun.
6 Dinleyiniz, zira yüksek umurdan bahsedeceğim; ve ağzımın açılması doğru maddeler için olacaktır.
7 Zira ağzım hakikat tekellüm edecek; lâkin haksızlık dudaklarıma mekruhtur.
8 Ağzımın cümle sözleri hak ile dir; onlarda eğrilik ve fesat yoktur.
9 Cümlesi anlayışlı kimsenin indinde doğru, ve ilmi bulanın nezdinde haktır.
10 Gümüşten ise terbiyemi kabul ediniz, ve ilmi halis altından eyi sayınız.
11 Zira hikmet cevahirden eyidir, ve cümle arzulanacak şeyler ona müsavi değildir.
12 Ben, Hikmet, irfan ile sakin olurum, ve ilmin tetbirlerini bulurum.
13 Rap korkusu şerden ikrah etmektir: ben gurur ve tekebbür ve kötü yol ve hilekâr ağızdan ikrah ederim.

٢ يوكسك يرلرك باشنده يول اوزرنده طريقلر آراسنده دورور.
٣ قاپيلرك يانده شهرك اوكنده قاپيلرك مدخلنده چاغيروب ديركه
٤ أى آدملر سزه ندا ايدرم وآوازم بنى آدمه‌در .
٥ أى جاهللر عرفان اوكرنيكز أى احمقلر قابكز آكلايشلى اولسون.
٦ ديكله يبكز زيرا يوكسك اموردن بحث ايده جكم وآغزيمك آچيلماسى دوغرو ماده‌لر ايچون اولاجقدر .
٧ زيرا آغزم حقيقت تكلم ايده‌جك لكن حقسزلق دوداقلريمه مكروهدر .
٨ آغزيمك جمله سوزلرى حق ايله‌در اونلرده اكريلك وفساد يوقدر .
٩ جمله‌سى آكلايشلى كيمسه‌نك عندنده دوغرو و علمى بولانك نزدنده حقدر .
١٠ كوموشدن ايسه تربيه‌مى قبول ايديكز وعلمى خالص آلتوندن أيى صاييكز .
١١ زيرا حكمت جواهردن أييدر و جمله آرزولنه‌جك شيلر اوكا مساوى دكلدر .
١٢ بن حكمت عرفان ايله ساكن اولورم و علمك تدبيرلرينى بولورم .
١٣ رب قورقوسى شردن اكراه ايتمكدر ؛ بن غرور وتكبر وكوتو يول وحيله‌كار آغزدن اكراه ايدرم .

14 Meşveret ve dirayet benimdir; ben fehmim, ve kuvvet benimdir.
15 Benim vasıtamla padişahlar saltanat, ve emirler hak üzre hükmederler.
16 Benim vasıtamla rüesa ve eşraf, zeminin hâkimlerinin cümlesi hükûmet ederler.
17 Ben beni sevenleri severim; ve beni erken arayanlar beni bulurlar.
18 Benim yanımda servet ve izzet, nefis emval ve salâh vardır.
19 Benim semerem altından ve halis altından, ve mahsulum halis gümüşten eyidir.
20 Ben salâh tarikinde, hak sebillerinin ortasında sülûk ederim.
21 Ta ki beni sevenlere miras olmak üzre emval vereyim, ve onların hazinelerini dolduracağım.
22 Rap tarikinin iptidasında, kadim fiillerinden evel bana malik idi.
23 Ben ezelden, zemin mevcut olmazdan evel mesh olundum.
24 Deryalar daha yok iken, çok su punarları olmazdan evel ben doğmuş idim.
25 Dağlar yerleştirilmezden evel, bayırlardan akdem ben doğmuş idim.
26 Daha zemini ve sahrasını, ve dünyanın ilk toprağını yapmazdan evel,

١٤ مشورت ودرايت بندر. بن فهم ايم وقوت بندو .
١٥ بنم واسطه‌ملة پادشاهلر سلطنت واميرلر حق اوزره حكم ايدرلر .
١٦ بنم واسطه‌ملة رؤسا و اشراف زمينك حاكملرينك جمله‌سى حكومت ايدرلر .
١٧ بن بنى سه‌ونلرى سه‌ورم وبنى ايركن آرايانلر بنى بولورلر .
١٨ بنم يانمده ثروت وعزت نفيس اموال وصلاح واردر .
١٩ بنم ثمره‌م آلتوندن و خالص آلتوندن و محصولم خالص كوموشدن أييدر .
٢٠ بن صلاح طريقنده حق سبيللرينك اورته‌سنده سلوك ايدرم .
٢١ تا كه بنى سه‌ونلره ميراث اولق اوزره اموال ويره‌يم و اونلرك خزينه‌لرينى دولدوره‌جغم .
٢٢ رب طريقنك ابتداسنده قديم فعللرندن اول بكا مالك ايدى .
٢٣ بن ازلدن زمين موجود اولمازدن اول مسح اولوندم .
٢٤ دريالر دها يوق ايكن چوق صو پيكارلرى اولمازدن اول بن دوغمش ايدم .
٢٥ داغلر يرلشديرلمزدن اول بايرلردن اقدم بن دوغمش ايدم .
٢٦ دها زمينى وصحراسنى ودنيانك ايلك طوپراغنى ياپمازدن اول ؛

27 Semavatı hazırladığında, ve deryanın yüzü üzerine felek kurduğunda, ben orada idim.
28 Yukardan bulutları kuvvetlendirdiğinde, lüccenin punarlarını mühkem kıldığında,
29 Denize suları kendi emrini tecavuz etmemesi için kanun koyduğunda, zeminin temelini bıraktığında,
30 Ben onun yanında mimar idim, her gün meserreti idim, daima onun huzurunda ferahlanır idim.
31 Ben dünyada, onun zemininde müferrah idim' ve meserretim beniadem ile idi.

32 Ve şimdi, ey oğullar, beni dinleyiniz, çünki tatariklerimi hıfzedenler mübarektir.
33 Terbiyeyi dinleyip ehlihikmet olunuz, ve onu reddetmeyiniz.
34 Ne mübarektir o adam ki beni dinler, ve her gün kapılarımda uyanık durur, ve kapı söyelerimi gözetir.
35 Zira beni bulan hayat bulur, ve Rabbin lûtfuna mazhar olur.
36 Lâkin bana günah eden kendi canına gadreder; bana buğz edenlerin cümlesi ölümü severler.

DOKUZUNCU BAP

1 Hikmet kendi hanesini bina etti; yedi direkle-

۲۷ سمواتی حاضرلادیغنده و دریانك یوزی اوزرینه فلك قور-
دیغنده بن اوراده ایدم .
۲۸ یوقاریدن بولوطلری قوتلندیردیکنده لجه‌نك پیکارلرینی محکم
قیلدیغنده ؛
۲۹ دکزه صولری کندی أمرینی تجاوز ایتمه‌مه‌سی ایچون قانون
قودیغنده زمینك تملنی براقدیغنده
۳۰ بن اونك یاننده معمار ایدم هر کون مسرتی ایدم دائما
اونك حضورنده فرحلانیر ایدم .
۳۱ بن دنیاده اونك زمیننده مفرح ایدم ومسرتم بنی آدم ایله ایدی .

۳۲ وشیمدی أی اوغوللار بنی دیکله‌یکز چونکه طریقلریمی حفظ
ایدنلر مبارکدر .
۳۳ تربیه‌یی دیکله‌یوب اهل حکمت اولیکز واونی رد ایتمه‌یکز .
۳٤ نه مبارکدر اول آدم که بنی دیکاروهر کون قاپیلرمده اویانیق
دورور وقاپی سوکه‌لرمی کوزه‌تیر .
۳۵ زیرا بنی بولان حیات بولور وربك لطفنه مظهر اولور .
۳٦ لکن بکا کناه ایدن کندی جانینه غدر ایدر؛ بکا بغض
ایدنلرك جمله‌سی أولومی سه‌ورلر .

دوقوزنجی باب

۱ حکمت کندی خانه‌سنی بنا ایتدی یدی دیرکلرینی

rini yondu;
2 Hayvanlarını boğazladı; şarabını mezc eyledi; sofrasını dahi tertip etti.
3 Cariyelerini gönderdi; şehrin yüksek yerlerinde nida eder:
4 Her kim cahil ise, buraya gelsin: ve aklı noksan olana der ki,
5 Geliniz, taamımdan yeyiniz, ve mezceylediğim şaraptan içiniz.
6 Cehaleti terkediniz, ve yaşarsınız; ve fehim yolunda sülûk ediniz.

7 Müstehziyi tevbih eden rezalet bulur; ve şeriri tazir eden lekedar olur.
8 Müstehziyi tazir etme, ki sana buğz etmeye ehlihikmeti tazir eyle, ve seni sevecektir.
9 Ehlihikmete nasihat ver, ve daha ziyade ehlihikmet olur; salihi talim eyle ve ilmi artar.
10 Hikmetin iptidası Rap korkusudur, ve Kuddusu bilmek fehimdir.
11 Zira günlerin benim vasıtamla çoğalacak, ve ömrünün seneleri artacaktır.
12 Hikmetin var ise o hikmet kendine aittir; ve müstehzi isen cezayı yalnız sen çekeceksin.

13 Sefih karı yayğaracıdır; cahiledir, ve bir şey bilmez.

يوندى .
٢ حيوانلرينى بوغازلادى شرابنى مزج ايلەدى صوفراسنى دخى ترتيب ايتدى ؛
٣ جاريەلرينى كوندردى شهرك يوكسك يرلرنده ندا ايدر :
٤ هر كيم جاهل ايسه بورايه كلسين وعقلى نقصان اولانه ديركه :
٥ كايكز طعامدن يييكز ومزج ايلەديكم شرابدن ايچيكز .
٦ جهالتى ترك ايديكز وياشارسكز و فهم يولنده سلوك ايديكز .
٧ مستهزى يى توبيخ ايدن رذالت بولور وشريرى تعزيرايدن لكەدار اولور .
٨ مستهزى يى تعزير ايتمه كه سكا بغض ايتميه اهل حكمتى تعزير ايله وسنى سەوەجكدر .
٩ اهل حكمته نصيحت ويرودها زياده اهل حكمت اولور، صالحى تعليم ايله وعلمى آرتار .
١٠ حكمتك ابتداسى رب قورقوسيدر وقدوسى بيلمك فهمدر .
١١ زيرا كونلرك بنم واسطەمله چوغالاجق و عمريكك سنەلرى آرتاجقدر .
١٢ حكمتك وار ايسه اول حكمت كندىكه عائددر ومستهزى ايسەك جزايى يالكز سن چكەجكسين .
١٣ سفيه قارى يايغارەجيدر جاهلەدر وبرشى بيلمز .

14 Ve kendi evinin kapısında, şehrin yüksek mahallerinde iskemle üzerinde oturur,
15 Ki yoldan geçenlere, doğru yollarına gidenlere,
16 Her kim cahil ise, buraya gelsin, diye çağıra: ve aklı noksan olana der ki,
17 Sırkat olunmuş sular tatlıdır, gizlice yenilen ekmek lezzetlidir.
18 Lâkin bilmez ki orada ölüler var, ve onun davet ettiği kimseler haviyenin derin yerlerindedir.

ONUNCU BAP

1 Akıllı oğul pederini mesrur eder; lâkin ahmak oğul validesine baisihüzündür.
2 Şer ile olan hazine faide etmez; lâkin salâh ölümden kurtarır.
3 Rap salihin canını aç bırakmaz; lâkin şerirleri arzularından mahrum eder.
4 Tembel el ile işleyen fakir olur; fakat çalışkanların eli zengin eder.
5 Yazın devşiren akıllı oğuldur; hasat vaktinde uyuyan hacil eden oğuldur.
6 Salihin başında berektler var; lâkin şerirlerin ağzını zulûm kaplar.
7 Salihin zikri mübarektir; fakat şerirlerin ismi çürür.

۱٤ وکندی أوینك قاپیسنده شهرك یوکسك محللرنده اسکمله اوزه‌رنده اوتورور ؛
۱۵ که یولدن کچنلره دوغرو یوللرینه کیدنلره
۱٦ هرکیم جاهل ایسه بورایه کلسین دیه چاغره وعقلی نقصان اولانه دیرکه :
۱۷ سرقت اولونمش صولرطاتلیدر کیزلیجه یه‌نیله‌ن اکمك لذتلیدر.
۱۸ لکن بیلمزکه اورادە أولولر وار و اونك دعوت ایتدیکی کیمسه‌لر هاویه‌نك درین یرلرنده‌در .

اونجی باب

۱ عقللی اوغول پدرینی مسرور ایدر لکن آحمق اوغول والده‌سنه باعث حزندر .
۲ شرایله اولان خزینه فائده ایتمز لکن صلاح أولومدن قورتاریر.
۳ رب صالحك جانتی آج براقماز لکن شریرلری آرزولرندن محروم ایدر .
٤ تنبل أل ایله ایشله‌ین فقیر اولور فقط چالیشقانلرك أللی زنکین ایدر .
۵ یازین دوشیرن عقللی اوغولدر حصاد وقتنده او یویان خجل ایدن اوغولدر .
٦ صالحك باشنده برکتلر وار لکن شریرلرك آغزینی ظلم قاپلار .
۷ صالحك ذکری مبارکدر فقط شریرلرك اسمی چورور .

8 Kalbi hikmetli olan, emirleri kabul eder; lâkin dudakları sefih olan yıkılır.
9 İstikametle sülûk eden emniyetle sülûk eder; fakat tariklerini eğrilten malûm olacaktır.
10 Gözlerile ima eden eziyet verir; ve dudakları sefih olan yıkılır.
11 Salihin ağzı hayat menbaıdır; lâkin şerirlerin ağzını zulûm kaplar.
12 Buğz nizaı tahrik eder; amma muhabbet cümle hataları setreder.
13 Anlayışlının dudaklarında hikmet bulunur; lâkin aklı noksan olanın arkası için değnek lâzımdır.
14 Hikmet sahipleri ilim yığarlar; amma sefihin ağzi helâke yakındır.
15 Zenginin serveti metin şehridir; yoksulların fakrı kendilerin helâkidir.
16 Salihin işi hayat içindir; şeririn iradı günah içindir.
17 Terbiyeyi hıfzeden hayat tarikindedir; lâkin tedibi reddeden dalâlete düşer.
18 Buğzu gizliyen yalancı dudaklıdır; ve mezemmeti neşreden sefihtir.
19 Söz çokluğunda hata eksik olmaz; amma dudaklarını zapteyliyen akildir.
20 Salihin dili halis gümüştür; şerirlerin kalbinin kıymeti azdır.

۸ قلبی حکمتلی اولان أمرلری قبول ایدر لکن دوداقلری سفیه اولان بیقیلیر .

۹ استقامتله سلوك ایدن امنیتله سلوك ایدر فقط طریقلرینی اکریلتەن معلوم اولاجقدر .

۱۰ کوزلریله ایما ایدن اذیت ویریر و دوداقلری سفیه اولان بیقیلیر .

۱۱ صالحك آغزی حیات منبعی در لکن شریرلرك آغزینی ظلم قاپلار .

۱۲ بغض نزاعی تحریك ایدر اما محبت جمله خطالری ستر ایدر .

۱۳ آکلایشلینك دوداقلرنده حکمت بولونور لکن عقلی نقصان اولانك آرقه سی ایچون دکنك لازمدر .

۱٤ حکمت صاحبلری علم بیغارلر اماسفیهك آغزی هلاکه یاقیندر .

۱۵ زنکینك ثروتی متین شهریدر یوقسوللرك فقری کندیلرك هلاکیدر .

۱٦ صالحك ایشی حیات ایچوندر شریرك ایرادی کناه ایچوندر .

۱۷ تربیه یی حفظ ایدن حیات طریقنده در لکن تأدیبی ردایدن ضلالته دوشر .

۱۸ بغضی کیزله ین یالانجی دوداقلیدر ومذمتی نشرایدن سفیه در .

۱۹ سوز چوقلغنده خطا اکسیك اولماز اما دوداقلرینی ضبط ایله ین عاقلدر .

۲۰ صالحك دیلی خالص کوموشدر شریرلرك قلبنك قیمتی آزدر .

21 Salihin dudakları çok kimseleri perverde eder; lâkin sefihler akıl noksanlığından ölürler.
22 Servet veren ancak Rabbin bereketidir; ve ona meşakkat katmaz.
23 Kötülük etmek ahmağa keyftir; fakat hikmet anlayışlı adam içindir.
24 Şerirrin korktuğu şey başına gelir; lâkin salihlerin arzusu ihsan olunur.
25 Şerir kasırğa geçtiği gibi geçip gider; lâkin salihin esası ebedîdir.
26 Sirke dişlere, ve tütün gözlere nasıl ise, tembel adam onu gönderenlere öyledir.
27 Rap korkusu günleri çoğaltır; lâkin şerirlerin seneleri azalacaktır.
28 Salihlerin ümidi meserrettir; fakat şerirlerin intizarı zayolur.
29 Rabbin tariki kâmile kuvvettir; lâkin fısk işliyenlere helâk olur.
30 Salih ebeden sarsılmıyacak; amma şerirler yerde sakin olmıyacaklar.
31 Salihin ağzı hikmet husule getirir; lâkin hilekâr lisan kesilecektir.
32 Salihin dudakları makbul olanı bilir; amma şerirlerin ağzı hiledir.

٢١ صالحك دوداقلرى چوق كيمسه‌لرى پرورده ايدر لكن سفيهلر عقل نقصانلغندن أولورلر .
٢٢ ثروت ويرن آنجق ربك بركتيدر واوكا مشقت قاتماز .
٢٣ كوتولك ايتمك آحمقه كيفدر فقط حكمت آكلايشلى آدم ايچوندر .
٢٤ شريرك قورقديغى شى باشنه كلير لكن صالحلرك آرزوسى احسان اولونور .
٢٥ شرير قاصرغه كچديكى كبى كچوب كيدر لكن صالحك اساسى ابديدر .
٢٦ سيركه ديشلره وتوتون كوزلره ناصل ايسه تنبل آدم اونى كوندرنلره اويله‌در .
٢٧ رب قورقوسى كونلرى چوغالتير لكن شريرلرك سنه‌لرى آزالاجقدر .
٢٨ صالحلرك اميدى مسرتدر فقط شريرلرك انتظارى ضايع اولور .
٢٩ ربك طريقى كامله قوتدر لكن فسق ايشله‌يه‌نلره هلاك اولور .
٣٠ صالح ابداً صارصيلمايه‌جق اماشريرلر يرده‌ساكن اولمايه‌جقلر .
٣١ صالحك آغزى حكمت حصوله كتيريرلكن حيله‌كار لسان كسيله‌جكدر .
٣٢ صالحك دوداقلرى مقبول اولانى بيلير اما شريرلرك آغزى حيله‌در .

ON BIRINCI BAP

1 Hileli terazi Rabbin indinde mekruhtur; fakat doğru tartı onun indinde makbuldur.
2 Gurur geldiğinde, rezalet de gelir; lâkin hikmet mütevazıler iledir.
3 Mustakimlerin kemali kendilerini irşat eder; amma asilerin fesadı kendilerini helâk eder.
4 Gazap gününde servet faide etmez; lâkin salâh ölümden halâs eder.
5 Kâmilin salâhı yolunu doğrultur; fakat şerir kendi şerrile düşer.
6 Müstakimlerin salâhı kendilerini halâs eder; lâkin asiler kendi kötülüklerile tutulurlar.
7 Şerir adam vefat ettiğinde intizarı boşa çıkar, ve kötülerin ümidi mahvolur.
8 Salih muzayıkadan kurtulur; ve onun yerine şerir gelir.
9 Münafık kendi ağzile komşusunu helâk eder; lâkin salihler ilimle halâs bulurlar.
10 Salihlerin hoş halile şehir şenlik eder; şerirler helâk olduğunda meserret sadası işidilir.
11 Müstakimlerin bereketile şehir rifat bulur; amma şerirlerin ağzile harap olur.
12 Aklı noksan kimse komşusunu tahkir eder; lâkin anlayışlı adam sükût eyler.

اون برنجی باب

١ حیله‌لی ترازی ربك عندنده مکروهدر فقط دوغرو طارتی اونك عندنده مقبولدر .
٢ غرور کلدیکنده رذالتده کلیر لکن حکمت متواضعلرایله‌در .
٣ مستقیملرك کمالی کندیلرینی ارشاد ایدر اما عاصیلرك فسادی کندیلرینی هلاك ایلر .
٤ غضب کونده ثروت فائده ایتمز لکن صلاح أولومدن خلاص ایدر .
٥ کاملك صلاحی یولنی دوغرولتور فقط شریر کندی شریله دوشر .
٦ مستقیملرك صلاحی کندیلرینی خلاص ایدر لکن عاصیلر کندی کوتولکلریله طوتولورلر .
٧ شریر آدم وفات ایتدیکنده انتظاری بوشه چیقار وکوتولرك امیدی محو اولور .
٨ صالح مضایقه‌دن قورتولور واونك یرینه شریر کلیر .
٩ منافق کندی آغزیله قومشوسنی هلاك ایدر لکن صالحلر علمله خلاص بولورلر .
١٠ صالحلرك خوش حالیله شهر شنلك ایدر . شریرلر هلاك اولدیغنده مسرت صداسی ایشیدیلیر .
١١ مستقیملرك برکتیله شهر رفعت بولور اما شریرلرك آغزیله خراب اولور .
١٢ عقلی نقصان کیمسه قومشوسنی تحقیر ایدر لکن آکلایشلی ادم سکوت ایلر .

13 Gammazlıkta gezen sırrı faşeder; fakat ruhu sadık olan işi setreder.
14 Tedbir olmadıkça kavm yıkılır; amma mustesşarların çokluğunda halâs var.
15 Yabancıya kefil olan elbette belâya uğrar; amma kefaletten ikrah eden emindir.
16 Letafetli karı şeref kesbeder; ve kuvvet sahipleri emval kesbeder.
17 Merhametli adam kendi nefsine hayreder; lâkin merhametsiz, kendi vücuduna zahmet verir.
18 Şerir adam beyhude işle meşğuldur; fakat salâh eken kimsenin emin bir ücreti olur.
19 Salâh baisihayat olduğu misillü, kötülüğe tabi olan, kendi ölümüne gider.
20 Kalbi fasit olanlardan Rap ikrah eder; lâkin tariki kâmil olanlardan razıdır.
21 Fasıklar el ele verseler bile cezasız kalamazlar; amma salihlerin zürriyeti necat bulur.
22 İdraksiz güzel karı, hınzır burnunda altın halka gibidir.
23 Salihlerin arzusu yalınız hayırdır; lâkin şerirlerin ümidinin neticesi gazaptır.
24 Adam var ki tevzi eder, ve daha ziyade olur; ve adam var ki lâyığından ziyade esirger, ve zarurete düşer.
25 Hayırhah kimse bereketlenir; ve suvaran suvarılır.

١٣ غمازلقده كزن سرى فاش ايدر فقط روحى صادق اولان ايشى ستر ايدر .
١٤ تدبيراولمادقجه قوم بيقيلير امامستشارلرك چوقلغنده خلاص وار .
١٥ يابانجى يه كفيل اولان البته بلايه اوغرار اما كفالتدن اكراه ايدن أمينلر .
١٦ لطافتلى قارى شرف كسب ايدر و قوت صاحبلرى اموال كسب ايدر .
١٧ مرحمتلى آدم كندى نفسنه خير ايدر لكن مرحمتسز كندى وجودينه زحمت ويرير .
١٨ شريرآدم بيهوده ايشله مشغولدر فقط صلاح اكن كيمسه نك امين براجرتى اولور .
١٩ صلاح باعث حيات اولديغى مثللو كوتولكه تابع اولان كندى أولومنه كيدر .
٢٠ قلبى فاسد اولانلردن رب اكراه ايدر لكن طريتى كامل اولانلردن راضيدر .
٢١ فاسقلرأل أله ويرسه لر بيله جزاسز قالمازلر اما صالحلرك ذريتى نجات بولور .
٢٢ ادراكسز كوزل قارى خنزير برونندە آلتون حلقه كبى در .
٢٣ صالحلرك آرزوسى يالكز خيردر لكن شريرلرك اميدينك نتيجه سى غضبدر .
٢٤ آدم وار كه توزيع ايدر ودها زياده اولور وآدم وار كه لايقندن زياده اسيركەر وضرورته دوشر .
٢٥ خيرخواه كيمسه بركتله نير ونصولزان صواريلير .

26 Buğday mühtekirine halk beddua eder; lâkin onu satanın başına hayırdua olur.
27 Hayır talebeden mazharılutf olur; fakat kötülük arıyan ona uğrar.
28 Servetine itimat eden yıkılır; lâkin salihler yeşil yaprak gibi tazelenir.
29 Hanesini rahatsız eden, rüzgâra varis olur; ve sefih adam kalbi anlayışlı olana bende olur.
30 Salihin semeresi hayat ağacıdır; ve canlar kazanan ehlihikmettir.
31 İşte zeminde salihe ceza verilir; fasık ve günahkâr nerede kalır?

ON İKİNCİ BAP

1 Terbiyeyi seven ilmi sever; ve tevbihten ikrah eden ahmaktır.
2 Eyi adam Rabbin rızasına nail olur; amma hilekâr adam aleyhine Allah hükmeder.
3 Adam şer ile kaim olmaz; lâkin salihlerin aslı sarsılmaz.
4 Faziletli karı zevcine taçtır; fakat hacil eden onun kemiklerinde çürüklük gibidir.
5 Salihlerin efkârı haktır; lâkin şerirlerin tedbirleri hiledir.
6 Şerirlerin sözleri kan için pusudur; fakat müs-

۲۶ بغدای محتکرینه خلق بددعا ایدر لکن اونی صاتانك باشنه خیر دعا اولور .
۲۷ خیر طلب ایدن مظهر لطف اولور فقط کوتولك آرایان اوکا اوغرار .
۲۸ ثروتنه اعتماد ایدن یقیلیر لکن صالحلر یشیل یاپراق کبی تازه لنیر .
۲۹ خانه‌سنی راحتسز ایدن روزکاره وارث اولور وسفیه آدم قلبی آکلایشلی اولانه بنده اولور .
۳۰ صالحك ثمره‌سی حیات آغاجیدر وجانلر قازانان اهل حکمتدر.
۳۱ ایشته زمینده صالحه جزا ویریلیر فاسق وکناهکار نره ده قالیر؟

اون ایکنجی باب

۱ تربیه یی سه‌ون علمی سه‌ور وتوبیخدن اکراه ایدن آحمقدر.
۲ أیی آدم ربك رضاسنه نائل اولور اما حیله کار آدم علیهنه الله حکم ایدر .
۳ آدم شر ایله قائم اولماز لکن صالحلرك اصلی صارصیلماز .
٤ فضیلتلی قاری زوجنه تاجدر فقط خجل ایدن اونك کمیکلرنده چوروکلك کبیدر .
٥ صالحلرك افکاری حقدر لکن شریرلرك تدبیرلری حیله‌در.
٦ شریرلرك سوزلری قان ایچون پوصودر فقط مستقیملرك آغزی کندیلرینی قورتاریر .

takimlerin ağzı kendilerini kurtarır.
7 Şerirler yıkılıp mahvolurlar; amma salihlerin hanesi kaim durur.
8 Dirayetine göre adam metholunur; ve kalbi eğri olan tahkir olunur.
9 Hakir olup da *bir hizmetkârı olan adam, iftiharlı ve ekmeğe muhtaç olandan eyidir.
10 Salih adam hayvanını kayırır; amma şerirlerin gönlü merhametsizdir.
11 Toprağını işliyen ekmeğe doyar; lâkin boş adamlara tabi olanın aklı noksandır.
12 Şerir kötülerin şikârına müştaktır; fakat salihlerin aslı mahsuldardır.
13 Fasık kendi dudaklarının kötülüğü ile tuzağa düşer; lâkin salih muzayıkadan kurtulur.
14 İnsan kendi ağzının semeresi olarak hayre doyar; ve adamın elinin ıvazı kendine iade olunur.
15 Sefihin yolu kendi nazarında doğrudur; lâkin nasihat dinliyen kimse akildir.
16 Sefihin öfkesi gününde bilinir; amma hakareti setreden akildir.
17 Hakikatı söyliyen adalet, ve yalancı şahit hile izhar eder.
18 Adam vardır ki sözleri kılıç gibi yara açar;

---

* Yahut, *kendi hizmetini gören.*

٧ شريرلر يقيلوب محواولورلر اما صالحلرك خانه‌سى قائم دورور.
٨ درايتنه كوره آدم مدح اولونور وقلبى اكرى اولان تحقير اولونور .
٩ حقير اولوبده برخدمتكارى اولان§ آدم افتخارلى واكمكه محتاج اولاندن أيى در .
١٠ صالح آدم حيوانى قايير اما شريرلرك كوكلى مرحمتسزدر.
١١ طوپراغنى ايشله‌ين اكمكه دويار لكن بوش آدملره تابع اولانك عقلى نقصاندر .
١٢ شرير كوتولرك شكارينه مشتاقدر فقط صالحلرك اصلى محصولداردر .
١٣ فاسق كندى دوداقلرينك كوتولكيله طوزاغه دوشر لكن صالح مضايقه‌دن قورتولور .
١٤ انسان كندى آغزينك ثمره‌سى اولارق خيره دويار وآدمك أللرينك عوضى كندينه اعاده اولونور .
١٥ سفيهك يولى كندى نظرنده دوغرودر لكن نصيحت ديكله‌ين كيمسه عاقلدر .
١٦ سفيهك اوفكه‌سى كونده بيلينير اما حقارتى ستر ايدن عاقلدر .
١٧ حقيقتى سويله‌ين عدالت ويالانجى شاهد حيله اظهار ايدر.
١٨ آدم واردر كه سوزلرى قليچ كبى يارە آچار اما حكمت صاحبلرينك لسانى شفادر .

---

§ ياخود كندى خدمتنى كورن

amma hikmet sahiplerinin lisanı şifadır.
19 Sadık dudak daima sabittir: lâkin yalancı dil bir lahze içindir.
20 Kemlik düşünenlerin kalbinde hile var; fakat selâmet için nasihat verenlerin meserreti olur.
21 Salihe asla belâ isabet etmez; amma şerirler kederle doludurlar.
22 Yalancı dudaklar Rabbin indinde mekruhtur; lâkin sıtk ile amel edenlerden razıdır.
23 Akil adam bildiğini setreder; amma ahmakların kalbi hamakat ilân eder.
24 Çalışkanların eli hükûmet eder; fakat tembel haraçgüzar olur.
25 Adamın kalbinde olan gam onu çöktürür; amma eyi söz onu mesrur kılar.
26 Salih adam komşusunu irşat eyler; lâkin şerirlerin tariki kendilerini izlâl eder.
27 Tembel adam şikârini pişirmez; fakat çalışkanın malı kıymetli olur.
28 Salâh tarikinde hayat var; * ve onun mesleği yolunda ölüm yoktur.

ON ÜÇÜNCÜ BAP

1 Akıllı oğul pederinin terbiyesini kabul eder;

* Yahut, *lâkin tarikıam ölüme götürür*,

۱۹ صادق دوداق دائما ثابتدر لکن یالانجی دیل برلحظه ایچوندر.
۲۰ کملك دوشونه‌نلرك قلبنده حیله وار فقط سلامت ایچون نصیحت ویرنلرك مسرتی اولور .
۲۱ صالحه اصلا بلا اصابت ایتمز اما شریرلر کدرله دولودرلر .
۲۲ یالانجی دوداقلر ربك عندنده مکروهدر لکن صدقله عمل ایدنلردن راضیدر .
۲۳ عاقل آدم بیلدیکنی ستر ایدر اما آحمقلرك قلبی حماقت اعلان ایدر .
۲۴ چالیشقانلرك ألی حکومت ایدر فقط تنبل خراجکذار اولور.
۲۵ آدمك قلبنده اولان غم اونی چوکدورور اما أیی سوز اونی مسرور قیلار .
۲۶ صالح آدم قومشوسنی ارشاد ایلر لکن شریرلرك طریقی کندیلرینی اضلال ایدر .
۲۸ تنبل آدم شکارینی پیشیرمز فقط چالیشقانك مالی قیمتلی اولور .
۲۹ صلاح طریقنده حیات وار واونك مسلکی یولنده أولوم یوقدر . §

اون اوچنجی باب

۱ عقللی اوغول پدرینك تربیه‌سنی قبول ایدر لکن مستهزی

§ یاخود لکن طریق عام أولومه کوتورور .

lâkin müstehzi tazir dinlemez.
2 Adam kendi ağzının semeresinden hayır yer; amma gaddarların canı zulûm yer.
3 Ağzını zapteden canını hıfzeder; fakat dudaklarını geniş açan helâk olur.
4 Tembelin canı arzu eder ise de, bir şey bulmaz; lâkin çalışkanın canı semizlenir.
5 Salih yalan sözden ikrah eder; amma şeririn atvarı hacalet ve rezalet getirir.
6 Tariki kâmil olanları salâh vikaye eder; fakat şer günahkârı helâk eyler.
7 Bir şeyi yok iken kendini maldar gösteren var ve çok malı var iken kendini fakir gösteren dahi vardır.
8 Adamın canının fidyesi kendi servetidir; lâkin fakir, tazir işitmez.
9 Salihlerin nuru ferahtır; amma şerirlerin çerağı söner.
10 Tekebbürden ancak niza çıkar; fakat nasihatı kabul edenlerde hikmet bulunur.
11 Bataletle gelen servet zail olur; lâkin elile toplıyan çoğaltır.
12 Teahhür eden ümit yüreği hasta eder; amma itmam olunan arzu hayat ağacıdır.
13 Kelamı tahkir eden helâk olur; fakat emirden havfeden mükâfat bulur.

تعزير ديكله مز .

١ آدم كندى آغزينك ثمره سندن خير ير اما غدارلرك جانى ظلم ير .

٣ آغزينى ضبط ايدن جانى حفظ ايدر فقط دوداقلرينى كنيش آچان هلاك اولور .

٤ تنبلك جانى آرزو ايدر ايسه ده برشى بولماز لكن چاليشقانك جانى سميزله نير .

٥ صالح يالان سوزدن اكراه ايدر اما شريرك اطوارى خجالت ورذالت كتيرير .

٦ طريق كامل اولانلرى صلاح وقايه ايدر فقط شركناهكارى هلاك ايلر .

٧ برشيئى يوق ايكن كندينى مالدار كوسترن وار وچوق مالى وار ايكن كندينى فقير كوسترن دخى واردر .

٨ آدمك جانينك فديه سى كندى ثروتيدر لكن فقير تعزير ايشيتمز .

٩ صالحلرك نورى فرحدر اما شريرلرك چراغى سونر .

١٠ تكبردن آنجق نزاع چيقار فقط نصيحتى قبول ايدنلرده حكمت بولونور .

١١ بطالتله كلهن ثروت زائل اولور لكن أليله طوپلايان چوغالتير .

١٢ تأخر ايدن اميد يوركى خسته ايدر اما اتمام اولونان آرزو حيات اغاجيدر .

١٣ كلامى تحقير ايدن هلاك اولور فقط أمردن خوف ايدن مكافات بولور .

14 Ehlihikmetin talimi hayat çeşmesidir; adam onunla ölümün kementlerinden geri durur.
15 Mükemmel fetanet lûtuf ihsan eder; amma gaddarların yolu sarptır.
16 Her akıllı adam ilimle işler; lâkin ahmak hamakat neşreder.
17 Kötü muhbir belâya düşer; amma sadık elçi şifadır.
18 Terbiyeyi reddeden sefalet ve hakaret çeker; lâkin taziri dinliyen şeref bulur.
19 Arzunun itmam olunması cana hoş gelir; ve kötülükten içtinap etmek ahmaklara mekruhtur.
20 Hikmek sahipleri ile gezen hikmet sahibi olur; lâkin sefihlere refik olan kötü olur.
21 Günahkârları belâ takip eder; amma salihlere hayır ıvaz verilir.
22 Eyi adam evlâdının evlâdına miras bırakır; lâkin günahkârın malı salih için saklanılır.
23 Fakirlerin ziraat ettikleri toprakta yeyecek çoktur; amma adam var ki haksızlıktan helâk olur.
24 Deyneği esirğiyen oğluna buğzeder: lâkin onu seven vaktile tedip eyler.
25 Salih doyuncıya kadar yer; fakat şerirlerin karnı ihtiyaç çeker.

١٤ اهل حكمتك تعليمى حيات چشمه‌سيدر آدم اونكله أولومك كمندلرندن كرى دورور .
١٥ مكمل فطانت لطف احسان ايدر اما غدارلرك يولى صارپدر.
١٦ هر عقللى آدم علمله ايشلر لكن آحمق حماقت نشر ايدر .
١٧ كوتو مخبر بلايه دوشر اما صادق الچى شفادر .
١٨ تربيه‌يى رد ايدن سفالت وحقارت چكر لكن تعزيرى ديكله‌ين شرف بولور .
١٩ آرزونك اتمام اولونماسى جانه خوش كلير و كوتولكدن اجتناب ايتمك آحمقلره مكروهدر .
٢٠ حكمت صاحبلرى ايله كزن حكمت صاحبى اولور لكن سفيهلره رفيق اولان كوتو اولور .
٢١ كناهكارلرى بلا تعقيب ايدر اما صالحلره خير عوض ويريلير.
٢٢ أبى آدم اولادينك اولادينه ميراث بيراقير لكن كناهكارك مالى صالح ايچون صاقلانيلير .
٢٣ فقيرلرك زراعت ايتدكارى طوپراقده بيه‌جك چوقدر اما آدم وار كه حقسزلقدن هلاك اولور .
٢٤ دكنكى اسيركه‌ين اوغلنه بغض ايدر لكن اونى سه‌ون وقتيله تأديب ايلر .
٢٥ صالح دويونجه‌يه قادار پر فقط شريرلرك قارنى احتياج چكر.

ON DÖRDÜNCÜ BAP

1 Akıllı karılar hanelerini bina ederler; lâkin sefih karı onu elile yıkar.
2 İstikametile sülûk eden Raptan korkar; amma yolu eğri olan onu tahkir eder.
3 Sefihin ağzında kibir değneği var; fakat hikmet sahiplerinin dudakları kendilerini hıfzeder.
4 Sığır bulunmadığı yerde ahır temiz kalır; mahsulun kesreti ise öküzün kuvvetile olur.
5 Doğru şahit yalan söylemez; lâkin yalancı şahidin ağzından yalanlar dökülür.
6 Müstehzi hikmet talep eder ise de, bulunmaz; amma anlayışlıya ilim kolaydır.
7 Ahmak adamın yanından git, mademki dudaklarında ilim bulmadın.
8 Akilin hikmeti kendi yolunu anlamaktır; ve ahmakların hamakatı hiledir.
9 Sefihler günahı istihza ederler; amma müstakimler arasında hüsnürıza var.
10 Kalp kendi derdini bilir; ve bir garip onun meserretine karışmaz.
11 Şerirlerin hanesi harabolur; lâkin müstakimlerin çadırı çiçeklenir.
12 Yol var ki adama doğru görünür; fakat onun nihayeti ölüm yollarıdır.

اون دوردنجی باب

۱ عقللی قاریلر خانه‌لرینی بنا ایدرلر لکن سفیه قاری اونی أللیله یقار .
۲ استقامتیله سلوك ایدن ربدن قورقار اما یولی اکری اولان اونی تحقیر ایدر .
۳ سفیهك آغزنده کبر دکنکی وار فقط حکمت صاحبلرینك دوداقلری کندیلرینی حفظ ایدر .
٤ صیغیر بولونمادیغی یرده آخیر تمیز قالیر محصولك کثرتی ایسه اوکوزك قوتیله اولور .
٥ دوغرو شاهد یالان سویلهمز لکن یالانجی شاهدك آغزندن یالانلر دوکولور .
٦ مستهزی حکمت طلب ایدر ایسه‌ده بولونماز اما آکلایشلی یه علم قولایدر .
۷ آحمق آدمك یانندن کیت مادامکه دوداقلرنده علم بولمادك .
۸ عاقلك حکمتی کندی یولنی آکلامقدر و آحمقلرك حماقتی حیله‌در .
۹ سفیهلر کناهی استهزا ایدرلر اما مستقیملر آراسنده حسن رضا وار .
۱۰ قلب کندی دردینی بیلیر وبرغریب اونك مسرتنه قاریشماز .
۱۱ شریرلرك خانه‌سی خراب اولور لکن مستقیملرك چادیری چیچکلنیر .
۱۲ یول وارکه آدمه دوغرو کورونور فقط اونك نهایتی أولوم یولاریدر .

13 Gülmekte bile kalp mahzun olur; ve ferahın akibeti gamdır.
14 Fasit kalp kendi yollarından, eyi adam ise kendi yanında bulunandan doyar.
15 Sadedil her söze inanır, lâkin akıllı kendi adımlarına dikkat eder.
16 Ehlihikmet haffedip, kötülükten içtinap eder; amma ahmak tekebbür edip kendine güvenir.
17 Çabuk gazaplanan hamakat eder; ve hilekâr adama buğz olunur.
18 Sadedil olanlar hamakate varis olur; lâkin akiller ilimle taclanır.
19 Kötüler eyilerin önünde, ve şerirler salihlerin kapuları yanında yere kapanırlar.
20 Fakirden kendi komşusu bile ikrah eder; lâkin zenginin dostları çok olur.
21 Komşusunu tahkir eden günah işler; ve biçareye merhamet eden mübarektir.
22 Hakikaten kemlik düşünenler dalâlete düşerler; amma eyilik tefekkür edenlere lutuf ve hakikat olur.
23 Her emekte menfaat var; lâkin beyhude sözler mucibizarurettir.
24 Hikmet sahiplerinin tacı onların servetidir; fakat ahmakların takaddümü hamakattır.
25 Doğru şahit canlar kurtarır; amma hilekârin ağzından yalanlar dökülür.

۱۳ کولکده بیله قلب محزون اولور وفرحك عاقبتی غمدر .
۱٤ فاسد قلب کندی یوللرندن أیی آدم ایسه کندی یاننده بولوناندن دویار .
۱۵ ساده‌دل هر سوزه اینانیر لکن عقللی کندی آدیملرینه دقت ایدر .
۱٦ اهل حکمت خوف ایدوب کوتولکدن اجتناب ایدر اما آحمق تکبر ایدوب کندینه کووه‌نیر .
۱۷ چابوق غضبلانان حماقت ایدر وحیله‌کار آدمه بغض اولونور .
۱۸ ساده‌دل اولانلر حماقته وارث اولور لکن عاقللر علمله تاجلانیر .
۱۹ کوتولر أیلرك اوکنده وشریرلر صالحلرك قاپیلری یاننده یره قاپانیرلر .
۲۰ فقیردن کندی قومشوسی بیله اکراه ایدر لکن زنکینك دوستلری چوق اولور .
۲۱ قومشوسنی تحقیر ایدن کناه ایشلر ویچاره‌یه مرحمت ایدن مبارکدر .
۲۲ حقیقةً کملك دوشونه‌نلر ضلالته دوشرلر اما أیلك تفکر ایدنلره لطف وحقیقت اولور .
۲۳ هرامکده منفعت وار لکن بیهوده سوزلرموجب ضرورتدر .
۲٤ حکمت صاحبلرینك تاجی اونلرك ثروتیدر فقط آحمقلرك تقدی حماقتدر .
۲۵ دوغرو شاهد جانلر قورتاریر اما حیله کارك آغزندن یالانلر دوکولور .

26 Rap korkusunda kavi itimat var; ve oğullarına melce olur.
27 Rap korkusu hayat menbaıdır; adam onunla ölüm kementlerinden geri durur.
28 Kavmın kesreti padişahın izzetidir; ve ehalinin eksilmesi hükümdarın zevalıne sebep olur.
29 Geç gazaplananın fehmi çoktur; amma çabuk gazaplanan hamakat eder.
30 Halîm kalp cesedin hayatıdır; fakat haset kemiklerin çürüklüğüdür.
31 Fakire zulmeden Halikını tahkir eder; amma yoksula merhamet eden Onu tazim eder.
32 Şerir kendi fıskı sebebile tardolunur; lâkin salihin vefatında itimadı vardır.
33 Anlayışlı adamın kalbinde hikmet kararlaşır; fakat ahmakların derununde olan malûm olur.
34 Salâh bir milleti yükseltir; amma günah kavma ardır.
35 Padişah dirayetli kuldan razı olur; lâkin hacil edene ğazap eder.

ON BEŞİNCİ BAP

1 Mülayim cevap hiddeti teskin eder; lâkin sert söz gazabı tahrik eyler.
2 Hikmet sahiplerinin lisanı ilmi hoş gösterir;

٢٦ رب قورقوسنده قوی اعتماد وار واوغوللرینه ملجأ اولور .
٢٧ رب قورقوسی حیات منبعی در آدم اونکله أولوم کمندلرندن کیری دورور .
٢٨ قومك کثرتی پادشاهك عزتیدر و اهالینك اکسیلمه‌سی حکمدارك زوالنه سبب اولور .
٢٩ کچ غضبلانانك فهمی چوقدر اما چابوق غضبلانان حماقت ایدر .
٣٠ حلیم قلب جسدك حیاتیدر فقط حسد کیکارك چوروکلکیدر .
٣١ فقیره ظلم ایدن خالقنی تحقیر ایدر اما یوقسوله مرحمت ایدن اونی تعظیم ایدر .
٣٢ شریر کندی فسقی سببیله طرد اولونور لکن صالحك وفاتنده اعتمادی واردر .
٣٣ آکلایشلی آدمك قلبنده حکمت قرارلاشیر فقط آحمقلرك درونندہ اولان معلوم اولور .
٣٤ صلاح برملتی یوکسه‌لتیر اما کناه قومه عاردر .
٣٥ پادشاه درایتلی قولدن راضی اولور لکن خجل ایدنه غضب ایدر .

اون بشنجی باب

١ ملایم جواب حدتی تسکین ایدر لکن سرت سوز غضبی تحریك ایلر .
٢ حکمت صاحبلرینك لسانی علمی خوش کوستریر لکن

lâkin ahmakların ağzı sefâhat akıtır.
3 Rabbin gözleri her yerde kötüleri ve eyileri gözetmektedir.
4 Lisanın selameti hayat ağacıdır; lâkin lisanın fesadı ruhun kırılmasıdır.
5 Sefih kendi pederinin terbiyesini tahkir eder; amma taziri dinliyen akıllı olur.
6 Salihin hanesinde çok hazine var; lâkin şeririn iradında ıstırap var.
7 Hikmet sahiplerinin dudakları ilim neşrederler; fakat ahmakların kalbi öyle değildir.
8 Şerirlerin kurbanı Rabbin indinde mekruhtur; lâkin müstakimlerin duası ona makbuldur.
9 Şeririn yolundan Rap ikrah eder; amma salâha tabi olanı sever.
10 Tariki terkedene şiddetli tedip var; tazirden ikrah eden ölecektir.
11 Haviye ve helâk Rabbin huzurundadır; beniademin kalpleri nerede kalır?
12 Müstehzi kendi müderrisini sevmez; ve hikmet sahiplerinin yanına gitmez.
13 Mesrur kalp yüze beşaşet verir; amma kalbin hüznünden ruh kırılır.
14 Anlayışlı kalp ilim talep eder; lâkin ahmakların ağzı sefahetle beslenir.
15 Dertlinin hep günleri fenadır; fakat kalbi ferah

آحمقلرك آغزی سفاهت آقیتیر .
٣ ربك کوزلری هر یرده کوتولری وأیبلری کوزتمکده‌در.
٤ لسانك سلامتی حیات آغاجیدر لکن لسانك فسادی روحك قیریلماسیدر .
٥ سفیه کندی پدرینك تربیه‌سنی تحقیر ایدر اما تعزیری دیکلیین عقللی اولور .
٦ صالحك خانه‌سنده چوق خزینه وار لکن شریرك ایرادنده اضطراب وار .
٧ حکمت صاحبلرینك دوداقلری علم نشرایدرلر فقط آحمقلرك قلبی اویله دکلدر .
٨ شریرلرك قربانی ربك عندنده مکروهدر لکن مستقیملرك دعاسی اوکا مقبولدر .
٩ شریرلرك یولندن رب اکراه ایدر اما صلاحه تابع اولانی سه‌ور .
١٠ طریقی ترك ایدنه شدتلی تأدیب وار تعزیردن اکراه ایدن أوله‌جکدر .
١١ هاویه وهلاك ربك حضورنده‌در بنی آدمك قلبلری نره‌ده‌قالیر؟
١٢ مستهزی کندی مدرسنی سه‌ومز وحکمت صاحبلرینك یانه کیتمز .
١٣ مسرور قلب یوزه بشاشت ویرر اما قلبك حزنندن روح قیریلیر .
١٤ آکلایشلی قلب علم طلب ایدر لکن آحمقلرك آغزی سفاهتله بسله‌نیر .
١٥ دردلینك هپ کونلری فنادر فقط قلبی فرح اولان دائما

olan daima ziyafettedir.
16 Rap korkusu ile az şey, istırap ile olan çok hazineden evlâdır.
17 Muhabbet olan yerde sebze taamı, husumetle yenilen besli sığırdan eyidir.
18 Hiddetli adam niza çıkarır; amma geç gazaplanan kavgayı teskin eder.
19 Tembelin yolu diken çiti gibidir; lâkin müstakimlerin tariki caddedir.
20 Akıllı oğul pederini mesrur eder; lâkin ahmak adam validesine baisihakarettir.
21 Aklı noksan adama sefahat keyiftir; amma anlayışlı adam mesleğini doğrultur.
22 Meşveret olmadıkça tedbirler bozulur; amma müşteşarların kesretile sabit olur.
23 Adamın meserreti ağzının cevabından olur; ve vaktile olan söz ne güzeldir.
24 Fetanetliye hayat tariki yukarıya doğrudur; ta ki aşağdaki haviyeden içtinap ede.
25 Rap mütekebbirlerin hanesini harap eyler; amma dul karının hududunu sabit kılar.
26 Şerirün efkârı Rabbin indinde mekruhtur; lâkin pak olanların sözleri hoş sözlerdir.
27 Tamaa müptela olan kendi hanesini mustarip kılar; amma rüşvetten ikrah eden yaşıyacaktır.
28 Salihin kalbi vereceği cevabı tefekkür eder; lâ-

ضيافتده‌در .
١٦ رب قورقوسيله آز شى اضطرابله اولان چوق خزينه‌دن اولادر .
١٧ محبت اولان يرده سبزه طعامى خصومتله يه‌نيلن بسلى صيغيردن أييدر .
١٨ حدتلى ادم نزاع چيقاريرر اما كچ غضبلانان غوغايى تسكين ايدر .
١٩ تنبلك يولى ديكن چيتى كبيدر لكن مستقيملرك طريقى جاده‌در .
٢٠ عقللى اوغول پدرينى مسرور ايدر لكن آحمق آدم والده‌سنه باعث حقارتدر .
٢١ عقلى نقصان آدمه سفاهت كيفدر اما آكلايشلى آدم مستقيم دوغرولتور .
٢٢ مشورت اولمادقجه تدبيرلر بوزولور اما مستشارلرك كثرتيله ثابت اولور .
٢٣ آدمك مسرتى آغزينك جوابندن اولور ووقتيله اولان سوز نه كوزلدر .
٢٤ فطانتلى يه حيات طريقى يوقارى يه دوغرودر تاكه آشاغيده‌كى هاويه‌دن اجتناب ايده .
٢٥ رب متكبرلرك خانه‌سنى خراب ايلر اما دول قارينك حدودينى ثابت قيلار .
٢٦ شريرك افكارى ربك عندنده مكروهدر لكن پاك اولانلرك سوزلرى خوش سوزلردر .
٢٧ طمعه مبتلا اولان كندى خانه‌سنى مضطرب قيلار اما رشوتدن اكراه ايدن ياشايه‌جقدر .
٢٨ صالحك قلبى ويره‌جكى جوابى تفكر ايدر لكن شريرلرك

kin şerirlerin ağzı kötülük akıtır.
29 Rap şerirlerden uzaktır; fakat salihlerin duasın dinler.
30 Gözlerin nuru kalbi ferahlandırır; eyi haber ke miklere semizlik verir.
31 Hayat tevbihini dinliyen kulak hikmet sahipler arasında sakin olur.
32 Terbiyeyi reddeden kendi canını tahkir eder ve tevbihi dinliyen akıl kazanır.
33 Rap korkusu hikmetin terbiyesidir; ve tevazu izzetten mukaddemdir.

ON ALTINCI BAP

1 Kalbin tedbirleri insana aittir; lâkin lisanın ce vabı Raptendir.
2 Adamın hep yolları kendi nazarında paktır; fa kat ruhları vezneden Raptır.
3 İşlerini Rabbe havale eyle, ve efkârın sabit olur
4 Rap her şeyi kendi neticesi için, şeriri dah belâ günü için yaptı.
5 Kalbi mağrur olanların cümlesi Rabbin indind mekruhtur; el ele verseler cesasız kalmıyaca klar.
6 İnayet ve hakikatle günah setrolunur; ve Ra korkusile kötülükten içtinap olunur.

آغزی کوتولك آقیتیر .
۲۹ رب شریرلردن اوزاقدر فقط صالحلرك دعاسنی دیکلر .
۳۰ کوزلرك نوری قلبی فراحلاندیریر أیی خبر کیکاره سمیزلك ویریر .
۳۱ حیات توبیخنی دیکلین قولاق حکمت صاحبلری آراسنده ساکن اولور .
۳۲ تربیه یی رد ایدن کندی جانی تحقیر ایدر وتوبیخی دیکلین عقل قازانیر .
۳۳ رب قورقوسی حکمتك تربیه سیدر وتواضع عزتدن مقدمدر .

اون آلتنجی باب

۱ قلبك تدبیرلری انسانه عائددر لکن لسانك جوابی ربدندر .
۲ آدمك هپ یوللری کندی نظرنده پاکدر فقط روحلری وزن ایدن ربدر .
۳ ایشلریکی ربه حواله ایله وافکارك ثابت اولور .
٤ رب هرشیئی کندی نتیجه سی ایچون شریری دخی بلا کونی ایچون یاپدی .
٥ قلبی مغرور اولانلرك جمله سی ربك عندنده مکروهدر أل أله ویرسه لر جزاسز قالمایاجقلر .
٦ عنایت و حقیقتله کناه ستر اولونور ورب قورقوسیله کوتولکدن اجتناب اولونور .

7 Rap bir adamın yollarından razı ise, düşmanlarını onun ile barıştırır.
8 Adaletle olan az şey, haksızlıkla olan çok irattan evlâdır.
9 Adamın kalbi kendi yolunu tertip eder; lâkin onun adımlarını Rap doğrultur.
10 Padişahın dudaklarında ilham var; onun ağzı hükümde hilâf etmez.
11 Doğru kantar ve terazi Rabbindir; torbanın hep tartı taşları onun işidir.
12 Filişer padişahlar indinde mekruhtur; zira taht adaletle sabit olur.
13 Salih dudaklar padişahlara hoştur; ve doğru söyliyeni severler.
14 Padişahın gazabı ölüm muhbirleridir; lâkin akil adam onu teskin eder.
15 Padişahın yüzü nurunda hayat var; ve onun rızası son yağmur bulutu gibidir.
16 Hikmet tahsil etmek altından ne kadar eyidir; ve fehim tahsil etmek gümüşten efdaldır.
17 Müstakimlerin caddessi kötülükten içtinap etmektir; kendi yoluna dikkat eden canını hıfzeder.
18 Harabiyetten mukaddem kibir, ve helâktan mukaddem mağrur ruh olur.
19 Mutavaziler ile alçak gönüllü olmak, mütekebbirler ile yağma taksim etmekten eyidir.

٧ رب برآدمك يولارندن راضی ایسه دشمنلرینی اونك ایله باریشدیریر .
٨ عدالتله اولان آزشی حقسزلقله اولان چوق ایراددن اولادر .
٩ آدمك قلبی کندی یولنی ترتیب ایدر لکن اونك آدیملرینی رب دوغرولتور .
١٠ پادشاهك دوداقلرنده الهام وار اونك آغزی حکمده خلاف ایتمز .
١١ دوغروقنطار وترازی ربکدر طوربانك هپ طارتی طاشلری اونك ایشیدر .
١٢ فعل شر پادشاهلر عندنده مکروهدر زیرا تخت عدالتله ثابت اولور .
١٣ صالح دوداقلر پادشاهلره خوشدر دوغرو سویلیه‌نی سه‌ورلر .
١٤ پادشاهك غضبی أولوم مخبرلریدر لکن عاقل آدم اونی تسکین ایدر .
١٥ پادشاهك یوزی نورنده حیات وار واونك رضاسی صوك یاغمور بولوطی کبیدر .
١٦ حکمت تحصیل ایتمك آلتوندن نه‌قادار أییدر وفهم تحصیل ایتمك کوموشدن افضلدر .
١٧ مستقیملرك جاده‌سی کوتولکدن اجتناب ایتمکدر کندی یولنه دقت ایدن جانی حفظ ایدر .
١٨ خرابیتدن مقدم کبر وهلاکدن مقدم مغرور روح اولور .
١٩ متواضعلر ایله آلچق کوکلی اولمق متکبرلر ایله یغما تقسیم ایتمکدن أییدر .

20 İşte akıllı olan hayır bulur; ve Rabbe tevekkül eden mubarektir.
21 Kalbi hikmetli olana fetanetli denilir; ve tatlı dudaklar malûmat artırır.
22 Feraset kendi sahibine hayat menbaıdır; lâkin sefihlerin terbiyesi sefahettir.
23 Ehlihikmetin kalbi ağzını mahir kılar, ve dudaklarında malûmatı artırır.
24 Lâtif sözler damla balı gibidir; cana tatlı ve kemiklere şifadır.
25 Yol var ki adama doğru görünür; fakat onun nihayeti ölüm yollarıdır.
26 Emek çeken kimse kendisi için emek çeker; zira ağzı onu teşvik eder.
27 Ehlifesat kötülük araştırır; ve dudaklarında göya yakar ateş var.
28 Eğri adam niza çıkarır; ve gammaz has dostları ayırır.
29 Gaddar kimse refikini izlal eder; ve onu eyi olmıyan yolda gezdirir.
30 Hile düşünmek için gözlerini kapar, ve dudaklarını ısırarak kötülüğü ikmal eder.
31 Saç aklığı salâh tarikinde bulunduğunda, izzet tacıdır.
32 Geç ğazaplanan cebbardan, ve kendi ruhunu zapt eden şehir fethedenden efdaldır.

٢٠ ايشده عقللى اولان خير بولور وربه توكل ايدن مبارك در.
٢١ قلبى حكمتلى اولانه فطانتلى دينيلير وطاتلى دوداقلر معلومات آرتديريرر .
٢٢ فراست كندىَ صاحبنه حيات منبعى در لكن سفيهلرك تربيه‌سى سفاهتدر .
٢٣ اهل حكمتك قلبى آغزينى ماهر قيلار ودوداقلرنده معلوماتى آرتديريرر .
٢٤ لطيف سوزلر داملا بالى كبيدر جانه طاتلى وكيكلره شفادر.
٢٥ يول وارکه آدمه دوغرو كورونور فقط اونك نهايتى أولوم يوللريدر .
٢٦ أمك چكن كيمسه كندىسى ايچون أمك چكر زيرا آغزى اونى تشويق ايدر .
٢٧ اهل فساد كوتولك آراشديرر ودوداقلرنده كويا ياقار آتش وار .
٢٨ اكرى آدام نزاع چيقارير وغماز خاص دوستلرى آييرير.
٢٩ غدار كيمسه رفيقنى اضلال ايدر واونى أيى اولميان يولده كزديريرر .
٣٠ حيله دوشونمك ايچون كوزلرينى قاپار ودوداقلرينى ايصيرارق كوتولكى اكمال ايدر .
٣١ صاچ آقلغى صلاح طريقنده بولوندىغنده عزت تاجيدر .
٣٢ كچ غضبلانان جباردن وكندى روحنى ضبط ايدن شهر فتح ايدندن افضلدر .

33 Kur'a kucağa atılır, ve onun her bir hükmü Raptendir.

ON YEDİNCİ BAP

1 Asayişle kuru bir lokma, niza ile bir hane dolusu kurbandan eyidir.
2 Dirayetli bende, hacıl eden oğla hükmeder, ve kardeşler arasında miras hissesi alır.
3 Gümüş için pota, ve altın için ocak var; lâkin kalpleri tecrübe eden Raptir.
4 Fısk işliyen kötü dudakları dinler; yalancı, bet lisana kulak verir.
5 Fakiri istihza eden onun Halikını tahkir eder; belâya sevinen cezasız kalmıyacaktır.
6 Oğulların oğulları ihtiyarların tacıdır; ve oğulların izzeti pederleridir.
7 Husnükelam sefihe, ve daha ziyade yalancı dudak asılzadeye yakışmaz.
8 Hediye *onu kabul edenin indinde zikıymet taştır; her nereye dönse müyesser olur.
9 Kabahati setreden muhabbet arar; lâkin maddeyi tekrarlıyan has dostları ayırır.
10 Anlayışlı olana tazir, ahmağa yüz kerre vurmaktan ziyade tesir eder.

* İbranice : *onun sahibinin.*

٣٣ قرعه قوجاغه آتيلير واونك هر بر حكمى ربدندر .

اون يدنجى باب

١ آسايشله قورو بر لوقه نزاع ايله بر خانه دولوسى قرباندن أيىدر .

٢ درايتلى بنده خجل ايدن اوغوله حكم ايدر و قارده‌شلر آراسنده ميراث حصه‌سى آلير .

٣ كوموش ايچون پوته و آلتون ايچون اوجاق وار لكن قلبلرى تجربه ايدن ربدر .

٤ فسق ايشليان كوتو دوداقلرى ديكلر يالانجى بد لسانه قولاق ويرير .

٥ فقيرى استهزا ايدن اونك خالقنى تحقير ايدر بلايه سه‌وينه‌ن جزاسز قالمايه‌جقدر .

٦ اوغوللرك اوغوللرى اختيارلرك تاجيدر واوغوللرك عزتى پدرلريدر .

٧ حسن كلام سفيهه ودها زياده يالانجى دوداق اصيلزاده‌يه ياقيشماز .

٨ هديه اونى قبول ايده‌نك§ عندنده ذيقيمت طاشدر هر نره‌يه دونسه ميسر اولور .

٩ قباحتى ستر ايدن محبت آرار لكن ماده‌يى تكرارليان خاص دوستلرى آييرير .

١٠ آكلايشلى اولانه تعزير آحمقه يوز كره وورمقدن زياده تأثير ايدر .

---

§ عبرانيجه اونك صاحبنك

11 Kötü adam ancak isyan arar; ve ona şefkatsız memur gönderilir.
12 Yavrularından mahrum edilmiş ayı adama tesadüf etsin; ve lâkin sefaheti vaktında sefihe tesadüf etmesin.
13 Hayre bedel kemlik edenin hanesinden belâ eksik olmaz.
14 Nizaın iptidası suyun salıverilmesine benzer; imdi münazaa kesbişiddet etmezden geri çekil.
15 Fasıkı tebriye eden ve salihi mücrim tutan, ikisi de Rabbin indinde mekruhtur.
16 Ahmağın idraki olmadığı halde, hikmet tahsili için onun elinde olan nakdın ne faidesi var?
17 Dost daima sever; ve kardeş muzayıka vakti için doğmuştur.
18 Aklı noksan olan adam el verir, ve dostu için kefil olur.
19 Kavğa seven kabahat sever; ve kapısını yükselten harabını arar.
20 Kalbi eğri olan hayır bulmaz; ve hilebaz dilli adam belâya düşer.
21 Ahmağı tevlit eden kasavet çeker; ve sefihin pederi mesrur olmaz.
22 Ferahlı kalp ilâç gibi faidelidir; ezilmiş ruh kemikleri kurutur.
23 Şerir adam adalet tariklerini ifsat için ahari-

١١ كوتو آدم آنجق عصيان آرار و اوكا شفقتسز مأمور كونده‌ريلير .

١٢ ياورولرندن محروم ايدلمش آبي آدامه تصادف ايتسين ولكن سفاهتي وقتنده سفيه تصادف ايتمه‌سين .

١٣ خيره بدل كملك ايده‌نك خانه‌سندن بلا اكسيك اولماز .

١٤ نزاعك ابتداسي صويك صاليوبرلمسنه بكزر ايمدي منازعه كسب شدت ايتمزدن كيري چكيل .

١٥ فاسق تبريه ايدن وصالحي مجرم طوتان ايكيسي‌ده ربك عندنده مكروهدر .

١٦ آحمقك ادراكي اولماديغي حالده حكمت تحصيلي ايچون اونك ألنده اولان نقدك نه‌فائده‌سي وار .

١٧ دوست دائما سه‌ور وقارداش مضايقه وقتي ايچون دوغمشدر .

١٨ عقلي نقصان اولان آدام ألويرير ودوستي ايچون كفيل اولور .

١٩ غوغا سه‌ون قباحت سه‌ور وقاپيسني يوكسلته‌ن خرابني آرار .

٢٠ قلبي اكري اولان خير بولماز وحيله‌باز ديللي آدام بلايه دوشر .

٢١ آحمقي توليد ايدن قساوت چكر وسفيهك پدري مسرور اولماز .

٢٢ فرحلي قلب علاج كبي فائده‌ليدر أزلمش روح كميكلري قوروتور .

٢٣ شرير آدم عدالت طريقلرني افساد ايچون آخرينك قوينندن

nin koynundan rüşvet alır.
24 Anlayışlı adamın önünde hikmet var; fakat ahmağın gözleri zeminin müntehasındadır.
25 Ahmak oğul pederine kasavet, ve onu doğurana merarettir.
26 Salihten cereme almak, ve istikametleri sebebinden eşrafı darbetmek eyi değildir.
27 Sözlerini esirgiyen alimdir; ruhu halim olan anlayışlıdır.
28 Ahmak bile süküt etse ehlihikmet, ve dudaklarını kapayan anlayışlı itibar olunur.

ON SEKİZİNCİ BAP

1 Keyfini aramak için ayrılan adam her tedbire muhalefet eder.
2 Ahmak irfandan hoşlanmaz; ancak kalbinde olanı beyan etmek ister.
3 Şerir geldiğinde hakaret ve rusvayi ve rezalet dahi gelir.
4 Adamın ağzının sözleri derin sulardır; hikmetin çeşmesi coşgun ırmaktır.
5 Muhakemede salihi haksız çıkarmak için, şeririn hatırını saymak eyi değildir.
6 Ahmağın dudakları nizaa girişir, ve ağzı dayaklar davet eder.

رشوت آلير .

٢٤ آكلايشلى آدمك اوكنده حكمت وار فقط آحمقك كوزلرى زمينك منتهاسنده‌در .

٢٥ آحمق اوغول پدرينه قساوت واونى دوغورانه مرارتدر .

٢٦ صالحدن جريمه آلمق واستقامتلرى سببندن اشرافى ضرب ايتمك أيى دكلدر .

٢٧ سوزلرينى اسير كه‌ين عالمدر روحى حليم اولان آكلايشليدر .

٢٨ آحمق بيله سكوت ايتسه اهل حكمت ودوداقلرينى قاپايان آكلايشلى اعتبار اولونور .

اون سكزنجى باب

١ كيفى آرامق ايچون آيريلان آدام هرتدبيره مخالفت ايدر .

٢ آحمق عرفاندن خوشلانماز آنجق قلبنده اولانى بيان ايتمك ايسته‌ر .

٣ شرير كلديكنده حقارت ورسوايى ايله رذالت دخى كلير .

٤ آدمك آغزينك سوزلرى درين صولردر حكمتك چشمه‌سى جوشغون ايرماقدر .

٥ محاكمه‌ده صالحى حقصز چيقارمق ايچون شريرك خاطرينى صايمق أيى دكلدر ،

٩ آحمقك دوداقلرى نزاعه كيريشير وآغزى داياقلر دعوت ايدر .

7 Ahmağın ağzı helâkine sebebtir, ve dudakları canına tuzaktır.
8 Gammazın sözleri lokumlar gibidir, ve karnın içerisine inerler.
9 Işinde tekâsül eden, müsrif adamın kardeşidir.
10 Rabbin ismi metin kuledir; salih ona koşar ve melce bulur.
11 Zenginin serveti onun metin şehridir, ve kendi tesavvurunda yüksek kale gibidir.
12 Harabiyetten evel adamın kalbi tekebbür eder; ve tevazu izzetten mukaddem olur.
13 Işitmezden evel cevap vermek adama hamakat ve ardır.
14 Adamın ruhu kendi marazına tehammül eder; fakat ezilmiş ruhu kim kaldırabilir?
15 Anlayışlı kalp ilim tahsil eder; ve hikmet sahiplerinin kulağı ilim talep eyler.
16 Adamın hediyesi kendine yol açar, ve onu büyüklerin huzuruna götürür.
17 Davasını evel başlıyan haklı görünür; lâkin * hasmı gelir ve onu teftiş eder.
18 Kur'a nizaları teskin eder, ve kuvvetliler arasında olan davayı fasleder.
19 Incinmiş kardeşin gönlünü yapmak kuvvetli şehir almaktan güçtür; ve munazaaları kale tır-

* İbranice: *komşusu*.

٧ آحمقك آغزی هلا کنه سبیدر ودوداقلری جانندطوزاقدر .
٨ غمازك سوزلری لوقوملر کیبدر وقارنك ایچریسنه اینرلر .
٩ ایشنده تکاسل ایدن مسرف آدمك قارداشیدر .
١٠ ربك اسمی متین قلعه‌در صالح اوکا قوشار و ملجأ بولور .
١١ زنکینك ثروتی اونك متین شهریدر وکندی تصورنده یوکسك قلعه کبیدر .
١٢ خرابیتدن اول آدمك قلبی تکبر ایدر و تواضع عزتدن مقدم اولور .
١٣ ایشیتمزدن اول جواب ویرمك آدمه حماقت وعاردر .
١٤ آدمك روحی کندی مرضنه تحمل ایدر فقط أزیلش روحی کیم قالدیرابیلیر ؟
١٥ آکلایشلی قلب علم تحصیل ایدر و حکمت صاحبلرینك قولاغی علم طلب ایلر .
١٦ آدمك هدیه‌سی کندینه یول آچار واونی بویوکلرك حضورینه کوتورور .
١٧ دعواسنی اول باشلایان حقلی کورونور لکن خصمی [*] کلیر واونی تفتیش ایدر .
١٨ قرعه نزاعلری تسکین ایدر و قوتلیلر آراسنده اولان دعوایی فصل ایدر .
١٩ اینجینمش قارداشك کوکلنی یاپمق قوتلی شهر آلمقدن

[*] عبرانیجه قومشوسی

kazları gibidir
20 Adam karnını ağzının meyvasından doyurur; ve dudaklarının mahsulundan doyar.
21 Ölüm ve hayat dilin kudretindedir; ve onu sevenler onun meyvasını yerler.
22 Zevce bulan hayır bulur, ve Rabbin lutfuna nail olur.
23 Fakir rica ile söyler; lâkin zengin sert cevap verir.
24 *Dostları olan adam dostane davranmalı; ve kardeşten ziyade kavi dost vardır.

ON DOKUZUNCU BAP

1 Kemalinde sülûk eden fakir, hilekâr dudaklı ahmaktan eyidir.
2 Hem dahi bir kimsenin ilimden bibehre olması eyi değildir; ve ayaklarile acele eden kayar.
3 Adamın sefaheti onun yolunu bozar; ve kalbi Rab aleyhinde gücenir.
4 Servet dostlar çoğaltır; lâkin fakir kimse dostundan ayrılır.
5 Yalancı şahit cezasız kalmaz; ve yalan sözler söyliyen kurtulmaz.
6 Cömertin rızasını talep eden çok olur; ve her-

* Yahut: *çok dostu olan adam harap olur.*

کوچدر ومنازعه‌لری قلعه طرقازلری کیبدر .
٢٠ آدم قارنی آغزینك میوه‌سندن دویورور و دوداقلرینك محصولندن دویار .
٢١ اولوم وحیات دیلك قدرتنده‌در و اوني سه‌ونلر اونك میوه‌سنی یرلر .
٢٢ زوجه بولان خیر بولور وربك لطفنه نائل اولور .
٢٣ فقیر رجا ایله سویلر لکن زنکین سرت جواب ویرير .
٢٤ دوستلری اولان آدم دوستانه داورانمالی [*] وقارده‌شدن زیاده قوی دوست واردر .

اونّ دوقوزنجی باب

١ کالنده سلوك ایدن فقیر حیله‌کار دوداقلی آحمقدن أییدر .
٢ هم دنی بر کیمسه‌نك علمدن بی‌بهره اولماسی أیی دکلدر وآیاقلریله عجله ایدن قایار .
٣ آدمك سفاهتی اونك یولنی بوزار و قلبی رب علیهنده کوجه‌نیر .
٤ ثروت دوستلر چوغالتیر لکن فقیر کیمسه دوستندن آیریلیر .
٥ یالانجی شاهد جزاسز قالماز و یالان سوزلر سویلیه‌ن قورتولماز .
٦ جومردك رضاسنی طلب ایدن چوق اولور وهر کس هدیه

[*] یاخود چوق دوستی اولان آدام خراب اولور .

kes hediye verene dost olur.
7 Fakirin cümle kardeşleri ona buğzederler; nə kadar ziyade onun dostları ondan uzaklaşırlar; beyhude sözler arkasına koşar.
8 İrfan tahsil eden canını sever; ve fehmi hıfzeden hayır bulur,
9 Yalancı şahit cezasız kalmaz; ve yalan sözler söyliyen helâk olur.
10 Ahmağa ihtişam yakışmaz; ve ne kadar ziyade reisler üzerine tesallût etmek kula layık olmaz.
11 Adamın dirayeti gazabını tehir eder; ve kabahattan sarfınazar etmek onun fahrıdır.
12 Padişahın gazabı genç arslanın gümürdemesine benzer; lâkin onun rızası ot üzerine inen çiy gibidir.
13 Ahmak oğul pederine belâdır; ve karının nizaları kesilmez damla gibidir.
14 Hane ve mal ecdattan kalma mirastır; lâkin dirayetli zevce Raptendir.
15 Tembellik derin uyku getirir; ve ihmal edici aç kalır.
16 Emri hıfzeden, canını hıfzeder; yollarına dikkat etmiyen ölecektir.
17 Fakire merhamet eden Rabbe ödünç verir; O dahi ona mükâfatını verecektir.
18 Ümit var iken oğlunu tedip eyle; ve şen kendin

ويرنه دوست اولور .

٧ فقيرك جمله قارده‌شلرى اوكا بغض ايدرلر نه قادار زياده اونك دوستلرى اوندن اوزاقلاشير بيهوده سوزلرآرقه‌سنه قوشار .

٨ عرفان تحصيل ايدن جانى سه‌ور وفهمى حفظ ايدن خير بولور .

٩ يالانجى شاهد جزاسز قالماز و يالان سوزلر سويليه‌ن هلاك اولور .

١٠ آحمقه احتشام ياقيشماز ونه‌قادار زياده رئيسلر اوزرينه‌تسلط ايتمك قوله لايق اولماز .

١١ آدمك درايتى غضبنى تأخير ايدر وقباحتدن صرف نظر ايتمك اونك فخريدر .

١٢ پادشاهك غضبى كنج آرسلانك كوموره‌مسنه بكزر لكن اونك رضاسى اوت اوزرينه اينه‌ن چيك كبيدر .

١٣ آحمق اوغول پدرينه بلادر و قارينك نزاعلرى كسيلمز داملا كبيدر .

١٤ خانه و مال اجدادن قاله ميراثدر لكن درايتلى زوجه ربدندر .

١٥ تنبللك درين اويقو كتيرير واهمال ايديجى آچ قالير .

١٦ امرى حفظ ايدن جانى حفظ ايدر يوللرينه دقت ايتمين أوله‌جكدر .

١٧ فقيره مرحمت ايدن ربه اودونج ويرر اودخى اوكا مكافاتنى ويره‌جكدر .

١٨ اميد وار ايكن اوغلكى تأديب ايله و سن كندك اونك

onun ölümüne sebep olma.
19 Hiddeti çok olan adam cerime verir; zira onu halâs eder isen de, betekrar etmelisin.
20 Nasihatı dinle, ve tedibi kabul eyle, ta ki akibetinde ehlihikmet olasın.
21 Adamın kalbinde çok tedbir var; lâkin sabit kalan Rabbin muradıdır.
22 Adamın şanı onun şefkatıdır; ve fakir yalancıdan eyidir.
23 Rap korkusu baisihayattır; ve ona malik olan tok yatar, ve belâya uğramaz.
24 Tembel adam elini sahana batırır, onu ağzına bile döndürmez.
25 Müstehziyi darbettiğinde, cahil kimse akil olur; ve anlayışlıyı tazir eylediğinde, ilmi anlar.
26 Pederini harap ve validesini tardeden, hacalet ve hakaret getiren oğuldur.
27 Ey oğlum, ilmin sözlerinden saptıracak nasihati dinlemekten sakın.
28 Kötü şahit hakkı istihza eder; ve şerirlerin ağzı kötülüğü yutar.
29 Müstehziler için mücazat, ve ahmakların arkası için dayak hazırlanmıştır.

YİRMİNCİ BAP

1 Şarap istihza edici ve müskir kavgacıdır, ve

أولومنه سبب اولمه .
١٩ حدتی چوق اولان آدم جریمه ویرر زیرا اونی خلاص ایدر ایسه کده بتکرار ایتمه لیسین .
٢٠ نصیحتی دیکله و تأدیبی قبول ایله تا که عاقبتکده اهل حکمت اولهسین .
٢١ آدمك قلبنده چوق تدبیر وار لکن ثابت قالان ربك مرادیدر .
٢٢ آدمك شانی اونك شفقتیدر فقیر یالانجیدن أییدر .
٢٣ رب قورقوسی باعث حیاتدر واوکا مالك اولان طوق یاتار وبلایه اوغرامماز .
٢٤ تنبل آدم ألنی صحنه باتیریر اونی آغزینه بیله دوندورمز .
٢٥ مستهزی یی ضرب ایلهدیکسکده جاهل کیمسه عاقل اولور وآکلایشلی یی تعزیر ایلهدیکسکده علمی آکلار .
٢٦ پدرینی خراب ووالدهسنی طرد ایدن خجالت و حقارت کتیرن اوغولدر .
٢٧ أی اوغلم علمك سوزلرندن صاپدیرهجق نصیحتی دیکلهمکدن صاقین .
٢٨ کوتو شاهد حقی استهزا ایدر وشریرلرك آغزی کوتولکی یوتار .
٢٩ مستهزیلر ایچون مجازات وآحمقلرك آرقهسی ایچون دایاق حاضرلانمشدر .

یکرمنجی باب

١ شراب استهزا ایدیجی و مسکر غوغاجیدر واوکا مبتلا

ona müptela olan akil değildir.
2 Padişahın heybeti genç arslan gümürdemesine benzer; ve onu gazaba getiren kendi nefsine hata etmiş olur.
3 Nizadan içtinap etmek adama şereftir; ve her sefih kavgacı olur.
4 Tembel, Kıştır, diye çift sürmez; ve hasat vaktinde dilenir ve bir şey bulmaz.
5 Adamın kalbinde olan efkâr derin sulardır; lakin ehliirfan onu çıkarır.
6 Adamların ekseri kendi eyiliklerini ilân ederler; amma sadık adamı kim bulabilir?
7 Kemalile sülûk eden salihdir; ve kendinden sonra evlâdı mubarek olur.
8 Hüküm kürsüsünde oturan padişah gözlerile her kötülüğü dağıtır.
9 Kalbimi pakledim, günahımdan tahir oldum, kim diyebilir?
10 İki türlü tartı taşı, iki türlü ölçek, ikisi de Rabbin indinde mekruhtur.
11 Bir çocuğun fiili bile, pak ve doğru olup olmadığı işlerinden malûm olur.
12 İşiten kulağı ve gören gözü, ikisini de Rap halk etmiştir.
13 Uykuyu sevme, ki fakir olmıyasın; gözlerini aç ki ekmekten doyasın.

اولان عاقل دكلدر .
٢ پادشاهك هيبتی كنج آرسلان كومورده‌مه‌سنه بكزرواونی غضبه كتيرن كندی نفسنه خطا ايتمش اولور .
٣ نزاعدن اجتناب ايتمك آدمه شرفدر وهر سفيه غوغاجی اولور .
٤ تنبل قيشدر ديه چيفت سورمز وحصاد وقتنده ديله‌نير، وبرشی بولماز .
٥ آدمك قلبنده اولان افكار درين صولردر لكن اهل‌عرفان اونی چيقارير .
٦ آدملرك اكثری كندی أيلكارينی اعلان ايدرلر اما صادق آدمی كيم بوله‌بيلير؟
٧ كماليله سلوك ايدن صالحدر وكندندن صوكرا اولادی مبارك اولور .
٨ حكم كرسيسنده اوتوران پادشاه كوزلريله هر كوتولكی داغيتير .
٩ قلبمی پاكله‌دم كناهمدن طاهر اولدم كيم ديه‌بيلير ؟
١٠ ايكی دورلوطارتی طاشی ايكی دورلو اولچك ايكيسيده ربك عندنده مكروهدر .
١١ برچوجوغك فعلی بيله پاك ودوغرواولوب اولماديغی ايشلرندن معلوم اولور .
١٢ ايشيدن قولاغی وكورن كوزی ايكيسنی ده رب خلق ايتمشدر.
١٣ اويقويی سه‌ومه‌كه فقيراولمايسين كوزلريكی آچ كه اكمكدن دويايسين .

14 Müşteri, fenadır, fenadır, der; ve gittikten sonra iftihar eder.
15 Altın ve çok cevahir bulunur: lâkin âlim dudaklar kıymetli ziynettir.
16 Ecnebiye kefil olanın esvabını al; ve garibe için kefil olandan rehin al.
17 Hile ile olan ekmek adama lezetlidir; lâkin sonunda ağzı kumla dolar.
18 Maksatlar meşveretle sabit olur; ve tedbirlerle muharebe eyle.
19 Gammazlıkta gezen, sırrı faşeder; imdi dudakları ile yaltaklanan ile ihtilât etme.
20 Pederine ve validesine şetmedenin çerağı koyu karanlıkta sönecektir.
21 Iptidada acele ile alınan mirasın nihayeti bereketli olmaz.
22 Kemliğe mukabele edeyim, deme; Rabbe muntazır ol, ve o seni kurtaracaktır.
23 İki türlü tartı taşı Rabbin indinde mekruhtur; ve hileli mizan eyi değildir.
24 İnsanın adımları Rabtendir; imdi bir adam kendi yolunu nasıl anlıyabilir?
25 Düşünmeksizin vakfetmek, ve nezirden sonra teftiş eylemek adama tuzaktır.
26 Hikmet sahibi olan padişah şerirleri dağıtır, ve üzerlerine çarhı döndürür.

١٤ مشترى فنادر فنادر دير وكيتدكدن صوكرا افتخار ايدر.
١٥ آلتون وچوق جواهر بولونور لكن عالم دوداقلر قيمتلى زينتدر.
١٦ اجنبيه كفيل اولانك اثوانى آل وغريبه ايچون كفيل اولاندن رهن آل.
١٧ حيله ايله اولان اكمك آدامه لذتلى در لكن صوكنده آغزى قومله دولار.
١٨ مقصدلر مشورتله ثابت اولور وتدبيرلرله محاربه ايله.
١٩ غمازلقده كزن سرى فاش ايدر ايمدى دوداقلريله يالتاقلانان ايله اختلاط ايتمه.
٢٠ پدرينه ووالده‌سنه شتم ايده‌نك چراغى قويو قراكلقده سونه‌جكدر.
٢١ ابتداده عجله ايله آلنان ميراثك نهايتى بركتلى اولماز.
٢٢ كملكه مقابله ايده‌يم ديمه ربه منتظر اول واو سنى قورتاره‌جقدر.
٢٣ ايكى دورلو طارتى طاشى ربك عندنده مكروهدر وحيله‌لى ميزان أيى دكلدر.
٢٤ انسانك آديملرى ربدندر ايمدى برآدام كندى يولنى ناصل آكلايه‌بيلير.
٢٥ دوشونمكسزين وقف ايتمك ونذردن صوكرا تفتيش ايلك آدمه طوزاقدر.
٢٦ حكمت صاحبى اولان پادشاه شريرلرى داغيتير واوزرلرينه چرخى دوندورور.

27 Insanın canı Rabbin çerağıdır, derunun hep gizli yerlerini araştırır.
28 İnayet ve hakikat padişahı hıfzeder; ve tahtı inayetle sabit olur.
29 Gençlerin şanı onların kuvvetidir; ve ihtiyarların şerefi saç aklığıdır.
30 Yaralıyan dayaklar, ve derunun içine kadar tesir eden darplar şeriri tasfiye eder.

YİRMİ BİRİNCİ BAP

1 Padişahın kalbi Rabbin elinde su cedvelleri gibidir; her hangı tarafa isterse onu çevirir.
2 Adamın her yolu kendi nazarında doğru görünür; fakat kalpleri vezneden Raptir.
3 Adalet ve hakkaniyet icrası, Rabbin indinde zebihadan ziyade makbuldur.
4 Gözlerin tekebbürü ve kalbin gururu, şerirlerin nuru günahtır.
5 Çalışkanın efkârı ancak feyz, fakat her acele eden kimse ancak zaruret getirir.
6 Yalancı dil ile hazineler cemetmek, ölüm arıyanların takip ettikleri bütlandır.
7 Şerirlerin zulmu kendilerini harap eder; zira hakkaniyet icrasından imtina ederler.
8 Mürtekip adamın yolu dolaşıktır, ve pak adamın işi doğrudur.

٢٧ انسانك جانى ربك چراغيدر درونك هپ كيزلى يرلرينى آراشديريو .
٢٨ عنايت وحقيقت پادشاهى حفظ ايدرو تختى عنايتله ثبات بولور .
٢٩ كنجلرك شانى اونلرك قوتيدر واختيارلرك شرفى صاچ آقلغيدر .
٣٠ يارالايان دايانقلر و درونك ايچنه قادار تأثير ايدن ضربلر شريرى تصفيه ايدر .

يكرمى برنجى باب

١ پادشاهك قلبى ربك أللده صو جدوللرى كبيدر هر هانكى طرفه ايسته‌رسه چه‌ويرير .
٢ آدمك هر يولى كندى نظرنده دوغرو كورونور فقط قلبلرى وزن ايدن ربدر .
٣ عدالت و حقانيت اجراسى ربك عندنده ذبيحه‌دن زياده مقبولدر .
٤ كوزلرك تكبرى وقلبك غرورى شريرلرك نورى كناهدر .
٥ چاليشقانك افكارى آنجق فيض وهر عجله ايدن كيمسه آنجق ضرورت كتيريو .
٦ يالانجى ديل ايله خزينه‌لر جمع ايتمك أولوم آرايانلرك تعقيب ايتدكلرى بطلاندر .
٧ شريرلرك ظلمى كنديلرينى خراب ايدر زيرا حقانيت اجراسندن امتناع ايدرلر .
٨ مرتكب آدامك يولى دولاشيقدر و پاك آدامك ايشى دوغرودر .

9 Dam köşesinde oturmak, nizacı karı ile büyük hanede sakin olmaktan eyidir.
10 Şeririn canı kötülüğe müştaktır; komşusu onun tarafından merhamet bulmaz.
11 Müstehzinin cerimeye uğramasile cahil akıllanır; ve akil adam nasihatle ilim tahsil eder.
12 Şerirler kötülükleri sebebinden helâk olduklarında, adil şeririn hanesine dikkat eder.
13 Fakirin feryadından kulağını kapıyan, kendisi dahi feryat edecek, ve müstecap olmıyacaktır.
14 Gizlide verilen atıye gazabı, ve koyuna konulan hediye şiddetli hışmı teskin eder.
15 İcrayhak salihe ferah, fakat fısk işliyenlere meşakkattır.
16 Akıl tarikinden sapan adam ölülerin cemaatına girecektir.
17 Sefa seven muhtaç olur; şarap ve yağ seven zengin olmaz.
18 Salih için şerir, ve müstakimler bedeline gaddar fidye olur.
19 Berriyede sakin olmak nizacı ve hırslı karı ile oturmaktan eyidir.
20 Ehlihikmetin hanesinde mergup hazine ve yağ var; amma ahmak adam olanını yutar.
21 Salâh ve merhamete sayeden, hayat ve salâh ve izzet bulur.

٩ دام كوشه‌سنده اوتورمق نزاعجى قارى ايله بويوك‌خانه‌ده ساكن اولمقدن أييدر .
١٠ شريرك جانى كوتولكه مشتاقدر قومشوسى اونك طرفندن مرحمت بولماز .
١١ مستهزينك جزيمه‌يه اوغراماسيله جاهل عقللانير وعاقل آدم نصيحتله علم تحصيل ايدر .
١٢ شريرلر كوتولكلرى سببندن هلاك اولدقلرنده عاقل شريرك خانه‌سنه دقت ايدر .
١٣ فقيرك فريادندن قولاغنى تماپايان كنديسى دخى فريادايده‌جك ومستجاب اولمايجقدر .
١٤ كيزليده وريلن عطيه غضبى وقوينه قونيلان هديه شدتلى خشمى تسكين ايدر .
١٥ اجراى حق صالحه فرح فقط فسق ايشله‌يه‌نلره مشقتدر .
١٦ عقل طريقندن صاپان آدم أولولرك جماعتنه اينه‌جكدر .
١٧ صفا سه‌ون محتاج اولور شراب وياغ سه‌ون زنكين اولماز .
١٨ صالح ايچون شرير ومستقيملرك بدلنه غدار فديه اولور .
١٩ بريه‌ده‌ساكن اولمق نزاعجى وحرصلى قارى ايله اوتورمقدن أييدر .
٢٠ اهل‌حكمتك خانه‌سنده مرغوب خزينه وياغ وار اما آحمق آدم اولانى يوتار .
٢١ صلاح ومرحمته سعى ايدن حيات وصلاح وعزت بولور .

22 Ehlihikmet kuvvetlilerin şehri üzerine çıkar, ve itimat ettikleri [illegible]hkem yeri yıkar.
23 Ağzını ve dilini hıfzeden, canını muzayekalardan hıfzeder.
24 Gurur ve hiddetle hareket edene mağrur ve mütekebbir müsemmi denilir.
25 Tembelin arzusu onu öldürür; zira elleri çalışmaktan imtina ederler.
26 O her gün ziyadesile arzu çeker; fakat salih verir ve esirgemez.
27 Şerirlerin zebihası mekruhtur; bahusus kötü niyetle takdim ettiklerinde.
28 Yalancı şahid helâk olur; lâkin dinliyen adam daima söyler.
29 Şerir adam yüzünü sertleştirir; amma müstakim olan yollarını sabit kılar.
30 Rap aleyhinde ne hikmet, ve ne fetanet ve nede meşveret olur.
31 Harp günü için at hazırlanır; fakat halâs Rabbe mahsustur.

YİRMİ İKİNCİ BAP

1 Eyi nam çok maldan merguptur, ve lûtuf ve kerem gümüş ve altından evlâdır.
2 Zengin ve fakir biri birine rastgelir; ikisinin haliki Raptir.

٢٢ اهل حکمت قونلیلرك شهری اوزرینه چیقار واعتمادایتدکاری محکم یری بیقار .
٢٣ آغزینی ودیلنی حفظ ایدن جانی مضایقه‌لردن حفظ ایدر .
٢٤ غرور وحدتله حرکت ایدنه مغرور ومتکبر مستهزی دینیلیر .
٢٥ تنبلك آرزوسی اونی أولدورور زیرا أللری چالیشمقدن امتناع ایدرلر .
٢٦ او هر کون زیاده‌سیله آرزو چکر فقط صالح ویرر واسیرکه‌مز .
٢٧ شریرلرك ذبحه‌سی مکروهدر باخصوص کوتو نیتله تقدیم ایتدکارنده ...
٢٨ یالانجی شاهد هلاك اولور لکن دیکلیه‌ن آدم دائما سویلر .
٢٩ شریر آدم یوزینی سرتله‌شدیریر اما مستقیم‌اولان یولارینی ثابت قیلار .
٣٠ رب علیهنده نه حکمت ونه فطانت ونه‌ده مشورت اولور .
٣١ حرب کونی ایچون آت حاضرلانیر فقط خلاص ربه مخصوصدر .

یکرمی ایکنجی باب

١ أیی نام چوق مالدن مرغوبدر ولطف وکرم کوموش وآلتوندن اولادر .
٢ زنکین و فقیر بری برینه راست کلیر ایکیسنك خالقی ربدر .

3 Akil adam belâyı görür ve gizlenir; cahiller ise ileri geçip zarar görürler.
4 Tevazu ve Rab korkusunun neticesi servet ve izzet ve hayattır.
5 Eğri adamın yolunda diken ve kementler vardır; canını hıfzeden onlardan uzak durur.
6 Çocuğu yolunun iptidasında talim eyle, ve ihtiyar olduğu zaman bile ondan sapmıyacaktır.
7 Zengin fukaraya tesallût eder, ve ödünç alan, ödünç verenin kulu olur.
8 Kemlik eken fenalık biçer; ve hiddetinin asası mahvolacaktır.
9 Eyi gözlü adam mübarek olacaktır; zira kendi ekmeğinden fakire verir.
10 Müstehziyi tardeyle, ve kavga defolur; hem dahi niza ve hakaret kesilir.
11 Safvetikalbi seven kimsenin dudaklarında lûtuf olduğundan, padişah ona dost olur.
12 Rabbin gözleri ilmi vikaye eder; lâkin gaddarın sözlerini bozar.
13 Tembel der ki, Dışarıda arslan var, sokaklarda katlolunacağım.
14 Fahişelerin ağzı derin çukurdur; Rabbin gazap ettiği adam oraya düşer.
15 Çocuğun kalbinde sefahat bağlıdır; terbiye değneği onu ondan uzaklaştırır.

٣ عاقل آدم بلايى كورور و كيزله‌نير جاهللر ايسه ايلرى
گچوب ضرر كورورلر .
٤ تواضع ورب قورقوسنك نتيجه‌سى ثروت وعزت وحياتدر .
٥ اكرى آدمك يولنده ديكن وكمندلر واردر جانى حفظ
ايدن اونلردن اوزاق دورور .
٦ چوجوغى يولنك ابتداسنده تعليم ايله واختيار اولديغى زمان
بيله اوندن صاپميه‌جقدر .
٧ زنكين فقرايه تسلط ايدر واودونچ آلان اودونچ ويره‌نك
قولى اولور .
٨ كمليك أكن فنالق بچر وحدتنك عصاسى محواولاجقدر .
٩ أبى كوزلو آدم مبارك اولهجقدر زيرا كندى اكمكندن
فقيره ويرير .
١٠ مستهزى يى طرد ايله و غوغا دفع اولور هم دخى نزاع
وحقارت كسيلير .
١١ صفوت قلبى سه‌ون كيمسه‌نك دوداقلرنده لطف اولديغندن
پادشاه اوكا دوست اولور .
١٢ ربك كوزلرى علمى وقايه ايدر لكن غدارك سوزلرينى
بوزار .
١٣ تنبل ديركه ديشاريده آرسلان وار سوقاقلرده قتل اولوناجغم .
١٤ فاحشه‌لرك آغزى درين چوقوردر ربك غضب ايتديكى
ادم اورايه دوشر .
١٥ چوجوغك قلبنده سفاهت باغليدر تربيه دكنكى اونى
اوندن اوزاقلاشديرير .

16 Emval çoğaltmak için fakire zulmeden, ve zengine veren mutlaka zarurete duçar olacaktır.

17 Kulağını meyletirip, hikmet sahiplerinin sözlerini dinle, ve ilmime gönül ver.
18 Zira onları derununde saklar isen, hoştur; onlar dudakların üzerinde dahi sabit olacaktır.
19 Işte bu gün bu şeyleri sana, hemen sana bildirdim, ki itimadın Rabbe ola.
20 Sana tedbir ve ilim hususunda defatle yazmadım mı ?
21 Ta ki sana doğru sözlerin hakikatını öğreteyim de, seni gönderenlere doğru sözlerle cevap veresin.

22 Fakiri fakir olduğu için soyma; ve biçareyi kapıda çiğneme.
23 Zira Rap onların davalarını görecek, ve onları yağma edenleri yağma edecektir.
24 Gazapnak adama refakat etme; ve hiddetli adam ile gitme:
25 Olmıya ki onun yollarını öğrenesin, ve canını tuzağa düşüresin.
26 El verenlerden, borc için kefil olanlardan olma.
27 Edaye kudretin olmadığı halde, niçin altından döşeğini alsın ?
28 Ecdadının kodukları kadim hudut nişanını ye-

١٦ اموال چوغالتمق ایچون فقیره ظلم ایدن و زنکینه ویرن مطلقا ضرورته دوچار اولاجقدر .

١٧ قولاغکی میل ایتدیروب حکمت صاحبلرینك سوزلرینی دیکله وعلممه کوکل ویر .

١٨ زیرا اونلری درونکده صاقلار ایسه‌ك خوشدر اونلر دوداقلرك اوزرنده دخی ثابت اولاجقدر .

١٩ ایشته بوکون بوشیلری سکا همان بیلدیردم که اعتمادك ربه اوله .

٢٠ سکا تدبیر وعلم خصوصنده دفعاتله یازمادممی .

٢١ تاکه سکا دوغرو سوزلرك حقیقتنی اوکرهتیده سنی کوندهرنلره دوغرو سوزلرله جواب ویره‌سین .

٢٢ فقیری فقیر اولدینی ایچون صویمه و بیچاره‌یی قاپیده چیکنمه .

٢٣ زیرا رب اونلرك دعوالرینی کوره‌جك واونلری یغما ایدنلری یغما ایده‌جکدر .

٢٤ غضبناك آدمه رفاقت ایتمه وحدتلی آدم ایله کیتمه

٢٥ اولایه‌که اونك یوللرینی اوکره‌نه‌سین و جانکی طوزاغه دوشوره‌سین .

٢٦ أل ویرنلردن بورج ایچون کفیل اولانلردن اولمه .

٢٧ ادایه قدرتك اولمادینی حالده نیچون آلتکدن دوشه‌ککی آلسین .

٢٨ اجدادیکك قویدقلری قدیم حدود نشانتی یرندن قالدیرما .

rinden kaldırma.
29 Kendi işinde gayretli adam görür müsün? Padişahlar huzurunda duracak, namalûm adamlar önünde durmıyacaktır.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BAP

1 Hükümdar ile sofrada oturduğunda, önünde olana eyi dikkat eyle.
2 Ve eğer iştiha sahibi isen, boğazına bıçak ko.
3 Onun nefis taamlarını arzu etme; zira hile ekmeğidir.
4 Zengin olmıya çalışma; bu meramından vaz geç.
5 Gözlerini o laşey hükmünde olana diker misin? çünkü mutlaka kendine kanatlar yapar, ve kartal gibi havaya uçar.
6 Kötü gözlü adamın ekmeğini yeme, ve onun nefis taamlarını arzu etme:
7 Zira kendisi kendi nefsinde düşündüğü gibidir; sana, Ye, iç, der; fakat kalbi senin ile değildir.
8 Yediğin lokmayı istifra edeceksin, ve lâtif sözlerini zayeyleyeceksin.
9 Ahmağın kulağına bir şey söyleme; zira sözlerinin hikmetini tahkir eder.
10 Kadim hudut nişanını yerinden kaldırma; ve yetimlerin tarlalarına girme.

٢٩ كندى ايشنده غيرتلى آدم كورورميسك پادشاهلر حضورنده دوراجق نامعلوم آدملر اوكنده دورمايه‌جقدر .

يكرمى اوچنجى باب

١ حكمدار ايله سوفراده اوطورديغكده اوككده اولانه أيى دقت ايله .

٢ واكر اشتها صاحبى ايسه‌ك بوغازيكه بچاق قو .

٣ اونك نفيس طعاملرينى آرزو ايتمه زيرا حيله اكمكيدر .

٤ زنكين اولمغه چاليشمه بو مرامكدن واز كچ .

٥ كوزلريكى اول لاشى حكمنده اولانه ديكرميسين چونكه مطلقا كندينه قانادلر ياپار وقارتال كبى هوايه اوچار .

٦ كوتو كوزلو آدمك اكمكنى يمه واونك نفيس طعاملرينى آرزو ايتمه .

٧ زيرا كنديسى كندى نفسنده دوشونديكى كبيدر سكا بى ايچ ديرر فقط قلبى سنك ايله دكلدر .

٨ يديكك لوقمايى استفراغ ايده‌جكسك ولطيف سوزلريكى ضايع ايليه‌جكسك .

٩ آحمقك قولاغنه برشى سويلهمه زيرا سوزلريكك حكمتنى تحقير ايدر .

١٠ قديم حدود نشانتى يرندن قالديرما ويتيملرك تارلالرينه كيرمه .

11 Zira Velileri kuvvetlidir; ve senin ile davalarını o görecektir.
12 Kalbini terbiyeye, ve kulaklarını ilim sözlerine meylettir.
13 Çocuğu tedip etmekten imtina etme; zira onu değnekle döğer isen ölmez.
14 Sen onu değnekle döğersin, lakin canını haviyeden kurtarırsın.
15 Ey oğlum, eğer kâlbin hikmetli ise, benim kalbim dahi mesrur olur.
16 Ve dudakların doğru şeyler söylediğinde, böbreklerim şadıman olur.
17 Kalbin günahkârları kıskanmasın; ancak her gün Rap korkusunda ol:
18 Zira hakikaten ahret var; ümidin dahi boşa çıkmıyacaktır.
19 Ey oğlum, dinle ve akıllı ol, ve kalbini hak tarika doğrult.
20 Meyhorlara ve cesetlerini telef edenlere refik olma:
21 Zira bekri ve müsrif fakir olur ; ve uyku yırtık elbise giydirir.
22 Seni tevlit eyliyen pederini dinle, ve valideni ihtiyar olduğunda tahkir etme.
23 Hakikatı satın al ve satma; kezalik hikmeti ve edebi ve irfanı.

١١ زیرا ولیلری قوتلیدر وسنك ایله دعوالرینی‌اوکوره‌جکدر.
١٢ قلبکی تربیه‌یه وقولاقلریکی علم سوزلرینه میل ایتدیر .
١٣ چوجوغنی تأدیب ایتمکدن امتناع ایتمه زیرا اونی دکنکله دوکر ایسه‌ك اولمز .
١٤ سن اونی دکنکله دوکرسین لکن جانی هاویه‌دن قورتاریرسین .
١٥ أی اوغلم اکر قلبك حکمتلی ایسه بنم قلبم دخی مسرور اولور .
١٦ ودوداقلرك دوغرو شیلر سویلدیکنده بوبرکلرم شادمان اولور .
١٧ قلبك کناهکارلری قیصقانماسین آنجق هرکون رب قورقوسنده اول .
١٨ زیرا حقیقةً آخرت وار امیدك دخی بوشه چیقمایه‌جقدر .
١٩ أی اوغلم دیکله و عقللی اول وقلبکی حق طریقه دوغرولت .
٢٠ میخورلره وجسدلرینی تلف ایدنلره رفیق اولمه .
٢١ زیرا بکری ومسرف فقیر اولور واویقو ییرتیق البیسه کیدیریر .
٢٢ سنی تولید ایلیه‌ن پدریکی دیکله ووالده‌کی اختیار اولدیغنده تحقیر ایتمه .
٢٣ حقیقتی صاتون آل وصاتمه کذلك حکمتی وادبی وعرفانی.

24 Salihin pederi ziyadesile sevinecek; ve ehlihikmeti tevlit eden onunla mesrur olacaktır.
25 Pederin ve validen mesrur olsun, ve seni doğuran sevinsin.
26 Ey oğlum, kalbini bana ver; ve gözlerin yollarıma dikkat etsin.
27 Zira fahişe bir derin çukurdur; ve garibe bir dar kuyudur.
28 Harami misilli pusuda oturur, ve halk arasında hainleri artırır.
29 Vay! kime? Ah! kime? nizalar, kime? Şekva, kıme? sebepsiz yaralar kime ve kızarmış gözler, kime aittir?
30 Şarap yanında eylenenlere, memzuç şarabı aramıya gidenlere aittir.
31 Şarabın kırmızı olmasına, kadehte rengini göstermesine ve güzel aktığına bakma:
32 Nihayetinde yılan gibi sokar, ve engerek gibi ısırır.
33 Gözlerin garibelere bakacak, ve kalbin eğri şeyler söyliyecektir.
34 Ve denizin ortasında yatan gibi, ve gemi direğinde uyuyan gibi olacaksın.
35 Beni döğdüler, ağrı hissetmedim; beni darbettiler, bilmedim; ne zaman uyanacağım ki onu bir daha arayayım?

٢٤ صالحك پدری زیاده‌سیله سه‌وینه‌جك واهل حکمتی تولید ایدن اونکله مسرور اوله‌جقدر .
٢٥ پدرك و والده‌ك مسرور اولسون و سنی دوغوران سه‌وینسین .
٢٦ أی اوغلم قلبکی بکا ویر و کوزلرك یولریمه دقت ایتسین .
٢٧ زیرا فاحشه بردرین چوقوردر وغریبه بردار قاپیدر.
٢٨ حرامی مثللو پوصوده اوتورور و خلق آراسنده خائنلری آرتدیریر .
٢٩ وای کیمه آه کیمه نزاعلر کیمه شکوا کیمه سببسز یاره‌لر کیمه وقیزارمش کوزلر کیمه عائددر .
٣٠ شراب یاننده أکلەنلره ممزوج شرابی آرامغه کیدنلره عائددر .
٣١ شرابك قیرمیزی اولماسنه قدحده رنکنی کوسترمه‌سنه وکوزل آقدیغنه باقمه .
٣٢ نهایتنده یيلان کبی صوقار وانکرك کبی ایصیریر .
٣٣ کوزلرك غریبه لره باقه‌جق و قلبك اکری شیلر سویلیه‌جکدر .
٣٤ ودکیزك اورته‌سنده یاتان کبی وکمی دیرکنده اویویان کبی اوله‌جقسین .
٣٥ بنی دوکدیلر آغری حس ایتمه‌دم بنی ضرب ایتدیلر بیلمه‌دم نه‌زمان اویانه‌جغم که اونی بردها آرایایم .

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BAP

1 Ehlişerr olanları kıskanma; ve onlar ile beraber bulunmağa arzu çekme.
2 Zira kalpleri zulum tefekür eder, ve dudakları gadırdan bahseyler.
3 Hane hikmetle yapılır; ve irfanla sabit olur.
4 Mahzenler ilim vasıtasile, her nevi kıymetli ve nefis emval ile dolar.
5 Ehlihikmet kuvvetli olur; ve ehliilim kuvvetini mühkem kılar.
6 Zira muharebeni tedbirle edeceksin ; ve müşteşarlar kesretinde halâs var.
7 Hikmet ahmak için çok yüksektir ; kapıda ağzını açmaz.
8 Kötülük düşünen kimseye ehlifesat denilir.
9 Sefahet tefekkür etmek günahtır; ve nas indinde müstehzi mekruhtur.
10 Muzayeka gününde fütur getirir isen, kuvvetin azdır.
11 Ölüme götürülenleri kurtar, ve katlolunmak üzre bulunanları halâs etmekten geri durma.
12 İşte biz bunu bilmedik, der isen; kalpleri vezneden mutlaka anlar, ve senin canını hıfzeden bilir, ve adama ameline göre mükâfat eder.
13 Ey oğlum, bal ye, zira eyidir; ve damla balı

يكرمى دوردنجى باب

١ اهل شر اولانلرى قيصقانمه واونلر ايله برابر بولونمقه آرزو چكمه .
٢ زيرا قابـلرى ظلم تفكر ايدر و دوداقلرى غدردن بحث ايلر .
٣ خانه حكمتله ياپيلير رعرفانله ثابت اولور .
٤ مخزنلر علم واسطه‌سيله هرنوع قيمتلى ونفيس اموال ايله دولار .
٥ اهل حكمت قوتلى اولور واهل علم قوتنى محكم قيلار .
٦ زيرا محـاربه كى تدبيرله ايده‌جكسـين ومستشارلر كثرتنده خلاص وار .
٧ حكمت آحمق ايچون چوق يوكسكدر قاپيده آغزينى آچماز .
٨ كوتولك دوشونه‌ن كيمسه‌يه اهل فساد دينيلير .
٩ سـفاهت تفكر ايتمك كناهدر و ناس عندنده مسـتهزى مكروهدر .
١٠ مضايقه كونده فتور كتيرير ايسه‌ك قوتك آزدر .
١١ أولومه كوتورولەنلرى قورتار وقتل اولونمق اوزره بولونانلرى خلاص ايتمكدن كيرى دورما .
١٢ ايشـته بز بونى بيلمه‌دك دير ايسـه‌ك قلبلرى وزن ايدن مطلقا آكلار وسنك جانكى حفظ ايدن بيلير وآدمه عملنه كوره مكافات ايدر .
١٣ أى اوغلم بال يى زيرا أييدر وداملا بالى يى زيرادماغكه

ye, zira damağına tatlıdır.
14 Kezalik eğer bulabilir isen, hikmeti bilmek dahi canına böyledir, ve ahret var; ümidin dahi boşa çikmıyacaktır.
15 Ey şerir, salihin meskeni aleyhine pusu kurma; ve onun aramgâhını harap etme.
16 Zira salih yedi kerre düşer ise de yine kalkar; fakat şerirler belâ vaktinde yıkılırlar.
17 Düşmanının düştüğüne sevinme, yıkıldığında kalbin mesrur olmasın;
18 Olmıya ki Rap göre, ve nazarında fena görüne, ve gazabını ondan döndüre.
19 Kötüler için incinme; şerirleri kıskanma:
20 Zira kötü adamın akibeti hayır olmaz; şerirlerin çerağı söner.
21 Ey oğlum, Rapten ve padişahtan haffeyle; ve ihtilâlcılar ile ihtilât etme.
22 Zira onların helâkı ansızın gelir; ve ikisine gelecek belâyı kim bilir?

23 Bu şeyler dahi hikmet sahiplerine mahsustur. Hükümde hatıra riayet etmek eyi değildir.
24 Şerire, Salihsin, deyene halk beddua eder, ve ümmetler ona lânet okur;
25 Lakin tazir edenler lûtfa mazhar olurlar; ve onlar üzerine hayr ve bereket olur.

طاتليدر .

١٤ كذلك اكر بوله بيليرايسه‌ك حكمتى بيلمك دخى جانكه بويله‌در وآخرت وار اميدك دخى بوشه چيقمايه‌جقدر .

١٥ أى شريرصالحك مسكنى عليهنه پوصو قورمه و اونك آرامكاهنى خراب ايتمه .

١٦ زيرا صالح يدى كره دوشر ايسه‌ده ينه قالقار فقط شريرلر بلا وقتنده يقيليرلر .

١٧ دشمنكك دوشديكنه سه‌ومه وييقيلديغنده قلبك مسرور اولماسين .

١٨ اولمايه‌كه رب كوره ونظرنده فنا كورينه وغضبنى اوندن دوندوره .

١٩ كوتولر ايچون اينجينمه شريرلرى قيصقانمه .

٢٠ زيرا كوتو آدمك عاقبتى خير اولماز شريرلرك چراغى سونر .

٢١ أى اوغلم ربدن وپادشاهدن خوف ايله واختلاجيلر ايله اختلاط ايتمه .

٢٢ زيرا اونلرك هلاكى آنسزين كلير وايكيسنه كله‌جك بلايى كيم بيلير ؟

٢٣ بوشيلر دخى حكمت صاحبلرينه مخصوصدر حكمده خاطره رعايت ايتمك أيى دكلدر .

٢٤ شريره صالحسين ديه‌نه خلق بد دعا ايدر وامتلر اوكا لعنت اوقور .

٢٥ لكن تعزير ايدنلر مظهر لطف اولورلر واونلرك اوزرينه خير وبركت اولور .

26 Doğru cevap veren kimse, dudakları öper gibidir.
27 Dışarıdaki işini nizamına ko, ve onu tarlanda tertip eyle; ondan sonra haneni bina eyle.
28 Komşunun aleyhine sebepsiz şehadet etme; ve dudaklarınla aldatma.
29 Bana ettiği gibi, ben de ona öyle edeceyim; o adama işine göre eda eyliyeceğim, deme.
30 Tembelin tarlasının, ve aklı noksan adamın bağının yanından geçtim;
31 Ve işte hepsinde diken bitmiş, ve yüzünü ısırganlar örtmüş, ve taşduvarı yıkılmış idi.
32 Ve nazar edip fikrimde sakladım; baktım ve ibret aldım.
33 Azacık uyku, azacık uyuklama, yatmak için azacık eli el üstüne komaklık, der iken,
34 Senin fakirliğin sai gibi, ve zaruretin silahlı adam gibi gelecektir.

YİRMİ BEŞİNCİ BAP

1 Bunlar dahi emsal Süleymandan olup, onları Yehuda padişahı Hazkiyanın adamları tahrir ettiler.

2 Bir şeyi setretmek Allahın şanıdır; fakat bir maddeyi tefahhüs etmek padişahların şanıdır.

٢٦ دوغرو جواب ویرن کیمسه دوداقلری اوپر کبی در .
٢٧ دیشاریده کی ایشکی نظامنه قو واونی تارلا کده ترتیب ایله اوندن صوکرا خانه کی بنا ایله .
٢٨ قومشوکك علیهنه سببسز شهادت ایتمه و دوداقلرکله آلداتمه .
٢٩ بکا ایتدیکی کبی بنده اوکا اویله ایده جکم اول آدمه ایشنه کوره ادا ایلیه جکم دیمه .
٣٠ تنبلك تارلاسنك و عقلی نقصان آدمك باغنك یانندن کچدم .
٣١ وایشته هپسنده دیکن بیتمش ویوزینی ایصیرغانلر اورتمش وطاش دیواری یقیلمش ایدی .
٣٢ ونظر ایدوب فکرمده صاقلادم باقدم وعبرت آلدم .
٣٣ آزاجق اویقو آزاجق اویوقلامه یاتمق ایچون آزاجق أللی أل اوستنه قوماقلق دیر ایکن ،
٣٤ سنك فقیرلکك ساعی کبی وضرورتك سلاحلی آدم کبی کله جکدر .

یکرمی بشنجی باب

١ بونلر دخی امثال سلیماندن اولوب اونلری یهودا پادشاهی حزقیانك آدملری تحریر ایتدیلر .
٢ برشیئی ستر ایتمك الله‌ك شانیدر فقط برماده‌یی تفحص ایتمك پادشاهلرك شانیدر .

3 Semavatın yüksekliği ve zeminin derinliği ve padişahların kalbi tefahhüs olunmaz.
4 Gümüşten cürufu izale eyle, ve kuyumcu için kap çıkar.
5 Padişahın huzurundan şeriri defeyle, ve onun tahtı salâh ile sebat bulur.
6 Padişahın huzurunda tefahur etme, ve büyüklerin makamında durma.
7 Zira sana, Yukarı buyur, demeleri, gözlerinin gördügü beyin huzurunda seni aşağı indirmelerinden eyidir.
8 Davaya acele ile çıkma; olmıya ki komşun seni tayip etmesile, nihayetinde ne yapacağını bilmiyesin.
9 Komşun ile davanı sür, ve sırrı başka yerde söyleme;
10 Olmıya ki işiden seni tayip ede, ve rezaletin senden deffolunmaya.
11 Münasebetle söylenen söz, gümüşten tezyinat arasında altın elmalar gibidir.
12 İşiden kulak için ehlihikmetin taziri altın küpe, ve has altından ziynet gibidir.
13 Sadık elçi onu gönderenlere, hasat vaktinde kar serinliği gibidir, ve efendisinin canını müferrah kılar.
14 Yalan hediye ile iftihar eden adam, yağmursuz

٣ سموات يوكسكلكى وزمينك درينلكى وپادشاهلرك قلبى تفحص اولونماز .

٤ كوموشدن حروفى ازاله ايله و قويوجى ايچون قاب چيقار .

٥ پادشاهك حضورندن شريرى دفع ايله واونك تختى صلاحله ثبات بولور .

٦ پادشاهك حضورنده تفاخر ايتمه و بويوكلرك مقامنده دورمه .

٧ زيرا سكا يوقارى بويور ديمه‌لرى كوزلريكك كوردیكى بكك حضورنده سنى آشاغى ايندیرمه‌لرندن أييدر .

٨ دعوايه عجله ايله چيقمه اولمايه‌كه قومشوك سنى تعييب ايتمه‌سيله نهايتنده نه‌يابه‌جغكى بيلميه‌سين .

٩ قومشوك ايله دعواكى سور وسرى باشقه يرده سويله‌مه .

١٠ اولمايه‌كه ايشيدن سنى تعييب ايده ورذالتك سندن دفع اولونمايه .

١١ مناسبتله سويله‌نيله‌ن سوز كوموشدن تزيينات آراسنده آلتون أمالر كبيدر .

١٢ ايشيدن قولاق ايچون اهل حكمتك تعزيرى آلتون كوپه وخاص آلتوندن زينت كبيدر .

١٣ صادق ايلچى اونى گوندرنلره حصاد وقتنده قار سرينلكى كبيدر وافنديسنك جانى مفرح قيلار .

١٤ يالان هديه‌ايله افتخارايدن آدم ياغمورسز بولوط وروزكار

bulut, ve rüzgâr gibidir.
15 Tehammül ile hükümdar ikna edilir, ve tatlı dil kemikleri kırar.
16 Bal bulduğun zaman sana kifayet edecek kadar ye, olmıya ki onunla doyduğunda onu istifra edesin.
17 Ayağın komşunun hanesine seyrek bassın, olmıya ki senden osanıp ikrah etsin.
18 Komşusu aleyhinde yalan şehadet eden adam, topuz ve kılıç ve sivri ok gibidir.
19 Muzayeka gününde hain adama inanmak, kırık diş ve burkulmuş ayak gibidir.
20 Mahzun kalbe nağmeler terennüm eden, soğuk günde esvabını çıkaran adama, yahut güherçile üzerine dökülmüş sirkeye benzer.
21 Eğer düşmanın aç ise ona taam ver, ve eğer susamış ise ona su ver:
22 Zira bunu etmekle onun başına ateş korları yığmış olursun, ve Rab sana mükâfat edecektir.
23 Poyraz ruzgârı yağmuru, ve gazapnak çehre gıybet söyliyen lisanı defeder,
24 Dam köşesinde oturmak, nizacı karı ile büyük hanede sakin olmaktan eyidir.
25 Uzak yerden gelen hayırlı haber susamış adama soğuk su gibidir;
26 Şeririn önünde düşen salih, bulanmış punar

كبي در .

١٥ تحمل ايله حكمدار اقناع ايديلير وطاتلى ديل كميكارى قيرار .

١٦ بال بولديغك زمان سكا كفايت ايده جك قادار يى اولمايه كه اوزكله دويديغكده اونى استفراغ ايده سين .

١٧ آياغك قومشوكك خانه سنه سيرك باصمين اولمايه كه سندن اوصانوب اكراه ايتسين .

١٨ قومشوسى عليهنده يالان شهادت ايدن آدم طوپوز و قليج وسيورى اوق كبي در .

١٩ مضايقه كونده خائن آدمه اينانمق قيريق ديش وبورغلمش آياق كبي در .

٢٠ محزون قلبه نغمه لر ترنم ايدن صوغوق كونده اثوانى چيقاران آدمه ياخود كهرچيله اوزرينه دوكولمش سركه يه بكزر .

٢١ اكر دشمنك آچ ايسه اوكا طعام ويرواكر صوصامش ايسه اوكا صو ويرر .

٢٢ زيرا بونى ايتمكله اونك باشنه آتش قورلرى يغمش اولورسين ورب سكا مكافات ايده جكدر .

٢٣ پويراز روزكارى ياغمورى وغضبناك چهره غيبت سويله ين لسانى دفع ايدر .

٢٤ دام كوشه سنده اوتورمق نزاعجى قارى ايله بويوك خانه ده ساكن اولمقدن أييدر .

٢٥ اوزاق يردن كلهن خيرلى خبر صوصامش آدمه صوغوق صو كبي در .

٢٦ شريرك اوكنده دوشن صالح بولانمش پيكار وبوزولمش

ve bozulmuş çeşme gibidir.

27 Çok bal yemek eyi değildir; ve adamın kendi izzetini araması izzet değildir.

28 Kendi ruhunu zaptetmiyen adam yıkılmış ve sursuz şehir gibidir.

YİRMİ ALTINCI BAP

1 Yaz vaktinde kar, ve hasat vaktinde yağmur nasıl ise, böyle de ahmağa izzet yakışmaz.

2 Serçenin dolaştığı ve kırlangıçın uçtuğu gibi, böylece sebepsiz beddua isabet etmez.

3 Ata kamçı, ve merkebe gem, ve ahmağın arkasına değnek lâzımdır.

4 Ahmağa kendi hamakatine göre cevap verme, olmıya ki ona müşabih olasın.

5 Ahmağa kendi hamakatına göre cevap ver, olmıya ki kendi nazarında akil ola.

6 Ahmağın elile haber gönderen, kendi ayaklarını kırar, ve zarar çeker.

7 Ahmağın ağzında mesel, topalın ayakları gibi aksar.

8 Ahmağa izzet veren, taş yığıntısına bir kise cevahir koyana benzer.

9 Ahmğın ağzında mesel, sarhoşun elinde olan diken gibidir.

چشمه کبی‌در .
٢٧ چوق بال یمك أیی دکلدر وآدمك کندی عزتنی آراماسی عزت دکلدر .
٢٨ کندی روحنی ضبط ایتمه‌ین آدم ییقیلمش وسورسز شهر کبی‌در .

یکرمی آلتنجی باب

١ یاز وقتنده قاروحصاد وقتنده یاغمور ناصل ایسه بویله‌ده آحمقه عزت یاقیشماز .
٢ سرچه‌نك دولاشدیغی وقرلانغجك اوچدیغی کبی بویله‌ده سببسز بددعا اصابت ایتمز .
٣ آته قامچی ومرکبه کم وآحمقك آرقه‌سنه دکنك لازمدر.
٤ آحمقه کندی حماقتنه کوره جواب ویرمه اولمایه‌که اوکا مشابه اوله‌سین .
٥ آحمقه کندی حماقتنه کوره جواب ویر اولمایه‌که کندی نظرنده عاقل اوله .
٦ آحمقك أیله خبر کوندرن کندی آیاقلرینی قیرار وضرر چکر .
٧ آحمقك آغزنده مثل طوپالك آیاقلری کبی آقسار .
٨ آحمقه عزت ویرن طاش یغینتیسنه برکیسه جواهر قویانه بکزر .
٩ آحمقك آغزنده مثل سرخوشك أللنده اولان دیکن کبی‌در .

10 Her şeyi halkeden azımdir ; ahmağa mücazat- ve tecavuz edenlere mücazat verir.
11 Köpek kendi kayettiği şeye döndüğü gibi, ah, mak kendi hamakatını tekrar eder.
12 Kendi nazarında akil olan adam gördün mü? ondan ziyade ahmaktan ümit var.
13 Tembel adam, Yolda aslan, meydanlarda aslan var, der.
14 Kapı kendi rezesi üzerinde, ve tembel kendi yatağı üzerinde döner.
15 Tembel kendi elini sahana batırır, ve onu ağzına döndürmeğe üşenir.
16 Tembel kendi nazarında akilane cevap veren yedi adamdan ziyade ehlihikmettir.
17 Yoldan geçer iken kendisine raci olmıyan münazaa için hiddetlenen adam, köpeği kulaklarından tutan gibi dir.
18 Komşusuna hile edip de, Lâtife eyledim, diyen adam,
19 Kıvılcımlar ve oklar ve ölüm saçan mecnun adama benzer.
20 Odun olmıyınca ateş söner; ve gammaz olmıyınca kavğa biter.
21 Korlar için kömür, ve ateş için odun nasıl ise, niza tutuşturmak icin kavgacı kimse öyledir.
22 Gammazın sözleri lokumlar gibidir, ve karnın

١٠ هرشیئی خلق ایدن عظیمدر آحمقه مجازات وتجاوزایدنلره مجازات ویرر .
١١ کوپك کندی قی‌ایتدیکی شیئه دوندیکی کبی آحمق کندی حماقتنی تکرار ایدر .
١٢ کندی نظرنده عاقل اولان آدم کوردکمی اوندن زیاده آحمقدن امید وار .
١٣ تنبل آدم یولده آرسلان میدانلرنده‌ده آرسلان واردر دیر .
١٤ قاپی کندی رزه‌سی اوزرنده وتنبل کندی یاتاغی‌اوزرنده دونر .
١٥ تنبل کندی ألنی صحنه باتیریر و اونی آغزینه دوندورمکه أوشه‌نیر .
١٦ تنبل کندی نظرنده عاقلانه جواب ویرن یدی آدمدن‌زیاده اهل حکمتدر .
١٧ یولدن کچر ایکن کندیسنه راجع اولمایان منازعه ایچون حدتله‌نن آدم کوپکی قولاقلرندن طوتان کبی‌در .
١٨ قومشوسنه حیله ایدوبده لطیفه ایلدم دیه‌ن آدم .
١٩ قغلجیملر واوقلر وأولوم صاچان مجنون آدمه بکزر .
٢٠ اودون اولمایجه آتش سونر وغماز اولمایجه غوغا بیتر .
٢١ قورلر ایچون کومور وآتش ایچون اودون ناصل ایسه نزاع طوتوشدیرمق ایچون غوغاجی کیمسه اویله‌در .
٢٢ غمازك سوزلری لوقوملر کبیدر وقارنك ایچریسنه اینرلر .

içerisine inerler.
23 Hararetli muhabbet gösteren dudaklar ile kötü kalp, gümüş hıltıyla sıvanmış toprak kap gibidir.
24 Buğzeden adam dudaklarile mudara eder; fakat derununda hile saklar.
25 Onun güzel söyleyişine inanmıyasın; zira kalbinde yedi mekruh şey var.
26 Husumetini hile ile setredenin kötülüğü cemaatta izhar olunacaktır.
27 Çukur kazan içine düşecek; ve taş onu yuvarlıyanın üzerine dönecektir.
28 Yalancı dil kendi darbettiği kimselere buğzeder, ve müdahaneli ağız baisihelâktır.

YİRMİ YEDİNCİ BAP

1 Yarınki günle iftihar etme; zira gün ne doğuracağını bilmezsin.
2 Kendi ağzın değil, ancak başkası, kendi dudakların değil, ancak aheri seni metheylesin.
3 Taş ağır ve kum ağır; lakin sefihin gazabı ikisinden de ağırdır.
4 Gazap merhametsiz, ve hiddet sel gibidir; fakat hasedin önünde kim durabilir?
5 Aşikâre tazir gizli muhabbetten eyidir.
6 Ahbabın açtiği yaralar emindir; lâkin düşmanın öpüşleri boldur.

٢٣ حرارتلی محبت کوسترن دوداقلر ایله کوتو قلب کوموش خلطیله صیوامش طوپراق قاب کبیدر .
٢٤ بغض ایدن آدم دوداقلریله مدارا ایدر فقط درونده حیله صاقلار .
٢٥ اونك کوزل سویله‌یشنه اینانمایاسین زیرا قلبنده یدی مکروه شی وار .
٢٦ خصومتنی حیله ایله ستر ایده‌نك کوتولکی جماعتده اظهار اولونه‌جقدر .
٢٧ چوقور قازان ایچنه دوشه‌جك وطاش اونی یووارلایانك اوزرینه دونه‌جکدر .
٢٨ یالانجی دیل کندی ضرب ایتدیکی کیمسه‌لره بغض ایدر ومداهنه‌لی آغز باعث هلاکدر .

یکرمی یدنجی باب

١ یارینکی کونله افتخارایتمه زیرا کون نه‌دوغوراجغنی بیلمزسین .
٢ کندی آغزك دکل آنجق باشقه‌سی کندی دوداقلرك دکل آنجق آخری سنی مدح ایله‌سین .
٣ طاش آغیر وقوم آغیر لکن سفیهك غضبی ایکیسندنده آغیردر .
٤ غضب مرحمتسز وحدت سیل کبیدر فقط حسدك اوکنده کیم دورابیلیر ؟
٥ آشکاره تعزیر کیزلی محبتدن أییدر .
٦ احبابك آچدیغی یاره‌لر امیندر لکن دشمنك اوپوشلری بولدر .

7 Tok adam balı tahkir eder; fakat aç olana her acı şey tatlıdır.
8 Yerinden avare olan adam, yuvasından avare olan kuş gibidir.
9 Yağ ve buhur kalbi müferrah kılar; kezalik dostun can ve gönülden olan tatlılığı.
10 Dostunu ve pederinin dostunu terketme; ve muzayıkan gününde biraderinin hanesine gitme; yakın komşu ırak biraderden eyidir.
11 Ey oğlum, ehlihikmet ol; ve kalbimi müferrah kıl; ta ki beni ayıplıyana cevap vereyim.
12 Akil adam belâyı görür ve gizlenir; cahiller ise ileri geçip zarar çekerler.
13 Ecnebiye kefil olanın esvabını al; ve garibe için kefil olandan rehin al.
14 Sabahleyin erken kalkıp komşusu için yüksek sesle hayır dua edenin duası beddua yerine geçer.
15 Yağmurlu günde damın aleddevam damlaması, ve nizacı karı biri birine benzer:
16 Onu gizliyen rüzgârı gizler; ve sağ elinde olan yağ kendini beyan eder.
17 Demir demirle bilenir; ve adam dostunun yüzünü biler.
18 İncir agacını timar eden, onun meyvasini yer; ve efendişini bekliyen izzet bulur.

٧ طوق آدم بالی تحقیر ایدز فقط آچ اولانه هر آجی شی طاتلیدر.
٨ یرندن آواره اولان آدم یووا سندن آواره اولان قوش کبی در.
٩ یاغ وبخور قلبی مفرح قیلار کذلك دوستك جان و کوکلدن اولان طاتلیلغی.
١٠ دوستکی وپدریکك دوستنی ترك ایتمه و مضایقه‌ك کونده ابرادریکك خانه‌سنه کیتمه یاقین قومشو ایراق برادردن أییدر.
١١ أی اوغلم اهل حکمت اول وقلبمی مفرح قیل تاکه بنی عیبلایانه جواب ویره‌یم.
١٢ عاقل آدم بلایی کورور و کیزله‌نیر جاهللر ایسه ایلری کچوب ضرر چکرلر.
١٣ اجنبیه کفیل اولانك أثوابنی آل وغریبه ایچون کفیل اولاندن رهین آل.
١٤ صباحلین ایرکن قالقوب قومشوسی ایچون یوکسك سسله خیر دعا ایده‌نك دعاسی بددعا یرینه کچر.
١٥ یاغمورلی کونده دامك علی‌الدوام داملاماسی ونزاعجی قاری بری برینه بکزر.
١٦ اونی کیزله‌ین روزکاری کیزلر و صاغ ألنده اولان یاغ کندینی بیان ایدر.
١٧ دمیر دمیرله بیله‌نیر وآدم دوستنك یوزینی بیله‌ر.
١٨ انجیر آغاجنی تیمار ایدن اونك میوه‌سنی یر وافندیسنی بکله‌ین عزت بولور.

19 Su, yüzü yüze, hakeza kalp, adamı adama gösterir.
20 Haviye ve helâk doymaz; insanın gözleri dahi doymaz.
21 Pota gümüşü ve ocak altını, adamı dahi kendini metheden ağız imtihan eder.
22 Sefihi buğday ile beraber dibekte tokmakla döğsen bile, sefaheti ondan gitmez.

23 Koyunlarının halini eyice bil; sürülerine dikkat eyle:
24 Zira servet daimi değildır; ve taç devir bedevir kalmaz.
25 Ot biter, çimen görünür, ve dağların nebatı toplanılır.
26 Kuzular senin libasın içindir; ve erkeçler tarlanın kıymetidir;
27 Taamın için ve hanenin taamı için ve cariyelerinin nafakası için kifayet miktarı keçi sütün olacaktır.

YİRMİ SEKİZİNCİ BAP

1 Koğalıyan yok iken şerir kaçar; amma salihler genc arslan gibi cesurdur.
2 Diyarın isyanı sebebile reisleri çok olur; lâkin anlayışlı ve alim adamın idaresinde hüsnü halı

١٩ صو یوری یوزه هکذا قلب آدمی آدمه کوسترر .
٢٠ هاویه وهلاك دویماز انسانك کوزلری دخی دویماز .
٢١ پوطه کودوشی و اوجاق آلتونی آدمی دخی کندینی مدح ایدن آغز امتحان ایدر .
٢٢ سمیمی بغدای ایله برابر دیبکده طوقمله دوکسه‌ك بیله سفاهتی اوندن کیتمز .

٢٣ قویونلریکك حالنی أیجه بیل سوریلریکه دقت ایله .
٢٤ زیرا ثروت دائمی دکلدر وتاج دور بدور قالماز .
٢٥ اوت بیتر چمن کورونور وداغلرك نباتی طوپلانیلیر .
٢٦ قوزولر سنك لباسك ایچوندر وارکجلر تارلانك قیمتیدر .
٢٧ طعامك ایچون وخانه‌كك طعامی ایچون وجاریه‌لریکك نفقه‌سی ایچون کفایت مقداری کچی سودك اوله‌جقدر .

یکرمی سکزنجی باب

١ قوغالایان یوق ایکن شریر قاچار اما صالحلر کنج آرسلان کبی جسوردر .
٢ دیارك عصیانی سببیله رئیسلری چوق اولور لکن آکلایشلی وعالم آدمك اداره‌سنده حسن حالی دواملی اولور .

devamlı olur.

3 Fakir olup da yoksullara zülmeden adam, mahsul bırakmıyan şiddetli yağmur gibidir.

4 Şeriati terkedenler şerirleri methederler; lâkin şeriati hıfzedenler onlara mukavemet ederler.

5 Kötü adamlar hakkı anlamazlar; amma Rabbi talep edenler her şeyi anlarlar.

6 Kemalile sülûk eden fakir, zengin olupta yolları eğri olan adamdan eyidir.

7 Şeriati hıfzeden, anlayışlı oğuldur; lakin müsriflere refik olan, pederini utandırır.

8 Malını faiz ve murabaha ile çoğaltan adam, onu yoksullara merhamet eden için cemetmiş olur.

9 Şeriati dinlemekten kulağını çevirenin, duası bile mekruhtur.

10 Müstakimleri kötü yola saptıran, kendi çukuruna düşecek; amma kâmiller hayra varis olacaklar.

11 Zengin adam kendi nazarında akildir; lâkin anlayışlı olan fakir onu tefahhüs eder.

12 Salihler mesrur oldukta, büyük iftihar olur; amma şerirler rifat buldukta, adam bulunmaz olur.

13 Kabahatini setreden, berhurdar olmaz; amma ikrar ve terkeden, merhamet bulur.

14 Daima haffeden adam mübarekitr, amma kal-

٣ فقير اولوبده يوقسوللاره ظلم ايدن آدم محصول براقمايان شدتلى ياغمور كبى در .
٤ شريعتى ترك ايدنلر شريرلرى مدح ايدرلر لكن شريعتى حفظ ايدنلر اونلره مقاومت ايدرلر .
٥ كوتو آدملر حقى آكلامازلر اما ربى طلب ايدنلر هرشيئى آكلارلر.
٦ كماليله سلوك ايدن فقير زنكين اولوبده يوللرى اكرى اولان آدمدن أييدر .
٧ شريعتى حفظ ايدن آكلايشلى اوغولدر لكن مسرفلره رفيق اولان پدرينى اوتاندىرير .
٨ مالنى فائض و مرابحه ايله چوغالتان آدم اونى يوقسوللره مرحمت ايدن ايچون جمع ايتمش اولور .
٩ شريعتى ديكله مكدن قولاغنى چويرەنك دعاسى بيله مكروهدر.
١٠ مستقيملرى كوتو يوله صاپديران كندى چوقورينه دوشه جك اما كاملر خيره وارث اولاجقلر .
١١ زنكين آدم كندى نظرنده عاقلدر لكن آكلايشلى اولان فقير اونى تفحص ايدر .
١٢ صالحلر مسرور اولدقده بويوك افتخار اولور اما شريرلر رفعت بولدقده آدم بولونماز اولور.
١٣ قباحتنى ستر ايدن برخوردار اولماز اما اقرار وترك ايدن مرحمت بولور .
١٤ دائما خوف ايدن آدم مبارکدر اما قلبنى قاتيلاشديران بلايه دوشر .

bini katılaştıran, belâya düşer.

15 Fakir kavm üzerine tesallüt eden şerir, gümürdiyen arslan ve doyamaz ayı gibidir.

16 Anlayışı noksan olan hükümdarın zülmü çok olur; amma tamadan ikrah eden, ömrünü artırır.

17 Bir kimsenin kanile mücrim olan adam çukura kadar kaçar; kimse ona tesahüp etmesin.

18 Kemal üzre sülûk eden, halâs bulur, fakat iki yollu eğri adam birinde düşer.

19 Toprağını işliyen, ekmeğe doyar; lâkin boş adamların arkasından koşan, fakirliğe doyar.

20 Sadik adamın bereketleri çok olur; amma zengin olmağa acele eden, suçsuz olmaz.

21 Hatır gözetmek eyi değildir; zira bir lokma ekmek için adam günah işler.

22 Kötü gözlu adam zengin olmağa acele eder, ve kendi üzerine fakirlik geleceğini bilmez.

23 Bir adamı tazir eden, lisanla müdahene edenden ziyade nihayette lûtuf bulur.

24 Peder ve ya validesini soyup da, Günah değildir, diyen, helâk edicinin refikidir.

25 Kalbi mutekebbir olan adam, niza çıkarır; lâkin Rabbe tevekkül eden, semizlenecektir.

26 Kendi kalbine tevekkül eden, ahmaktır; fakat hikmet üzre sülûk eden, halâs bulur.

27 Fakire veren, muhtaç olmaz; amma yüz çevi-

١٥ فقير قوم اوزرينه تسلط ايدن شرير كوموردیه‌ن آرسلان ودويماز آيى كبى‌در .
١٦ آكلايشى نقصان اولان حكمدارك ظلمى چوق اولور اما طمعدن اكراه ايدن عمرينى آرتيرير .
١٧ بر كيمسه‌نك قانيله مجرم اولان آدم چوقوره قادار قاچار كيمسه اوكا تصاحب ايتمه‌سين .
١٨ كمال اوزره سلوك ايدن خلاص بولور فقط ايكى يوللى اكرى آدم برنده دوشر .
١٩ طوپراغنى ايشليه‌ن اكمكه‌دويار لكن بوش آدملرك آرقه‌سندن قوشان فقيرلكه دويار .
٢٠ صادق آدمك بركتلرى چوق اولور اما زنكين اولمغه عجله ايدن صوچسز اولماز .
٢١ خاطر كوزتمك أيى دكلدر زيرا بر لوقما اكمك ايچون آدم كناه ايشلر .
٢٢ كوتو كوزلو آدم زنكين اولمغه عجله ايدر وكندى اوزرينه فقيرلك كله‌جكنى بيلمز .
٢٣ برآدمى تعزير ايدن لسانله مداهنه ايدندن زياده نهايتده لطف بولور .
٢٤ پدر ويا والده‌سنى صويوبده كناه دكلدر ديه‌ن هلاك ايديجينك رفيقيدر .
٢٥ قلبى متكبر اولان ادم نزاع چيقاريز لكن ربه توكل ايدن سمينزله‌نه‌جكدر .
٢٦ كندى قلبنه توكل ايدن آحمقدر فقط حكمت اوزره سلوك ايدن خلاص بولور .

rene çok lânet olur.
28 Şerirler rifat buldukta, adamlar gizlenirler; ve helâk olduklarında, salihler çoğalır.

YİRMİ DOKUZUNCU BAP

1 Çok defa tazir olunup da boynunu sertleştiren adam ansızın kırılacak, ve şifa bulmıyacaktır.
2 Salihler kesbikuvvet ettikte, kavm ferahlanır; lâkin şerir tesallut ettikte kavm ah çeker.
3 Hikmeti seven kimse pederini müferrah kılar; amma fahişeler ile ülfet eden, mal telef eder.
4 Padişah adaletle diyarı sabit kılar; lâkin rüşvet alan onu harap eder.
5 Komşusuna müdahene eden adam onun ayakları için tuzak kurar.
6 Kötü adamın günahında tuzak var; amma salih şadumesrur olur.
7 Salih adam fukaranın davasını bilir; fakat şerir bilmeği vazife edinmez.
8 Müstehzi adamlar şehri ihtilâle verirler; amma hikmet sahipleri gazabı teskin ederler.
9 Ehlihikmet, sefih ile dava ettiğinde, darılsa da, gülse de, rahatı olmaz.
10 Kanlı adamlar kâmile buğz ederler; lâkin müstakimler onun canını kayırırlar.

٢٧ فقیره ویرن محتاج اولماز اما یوز چویرنه چوق لعنت اولور.
٢٨ شریرلر رفعت بولدقده آدملر کیزله‌نیرلر وهلاك اولدقلرنده صالحلر چوغالیر.

یکرمی دوقوزنجی باب

١ چوق دفعه تعزیر اولونوبده بوینی سرتلشدیرن آدم آنسزین قیریلاجق وشفا بولمایه‌جقدر.
٢ صالحلر کسب قوت ایتدکده قوم فرحلانیر لکن شریر تسلط ایتدکده قوم آه چکر.
٣ حکمتی سه‌ون کیمسه پدرینی مفرح قیلار اما فاحشه‌لر ایله الفت ایدن مال تلف ایدر.
٤ پادشاه عدالتله دیاری ثابت قیلار لکن رشوت آلان اونی خراب ایدر.
٥ قومشوسنه مداهنه ایدن آدم اونك آیاقلری ایچون طوزاق قورار.
٦ کوتو آدمك کناهنده طوزاق وار اما صالح شاد ومسرور اولور.
٧ صالح آدم فقرانك دعواسنی بیلیر فقط شریر بیلمکی وظیفه ایدنمز.
٨ مستهزی آدملر شهری اختلاله ویریرلر اما حکمت صاحبلری غضبی تسکین ایدرلر.
٩ اهل حکمت سفیه ایله دعوی ایتدیکنده داریلسه‌ده کولسه‌ده راحتی اولماز.
١٠ قانلی آدملر کامله بغض ایدرلر لکن مستقیملر اونك جانی قایریرلر.

11 Ahmak bütün fikrini meydana çıkarır; amma ehlihikmet, vaktiahar için saklar.
12 Yalan sözü dinliyen hükümdarın cümle hademesi şerir olur.
13 Fakir ve zalim adam biribirine rast gelir; ikisinin de gözüne nur veren, Raptir.
14 Fukaraya hak üzre hükmeden padişahın tahtı ilelebet sabit olur.
15 Değnek ve tazir mucibi hikmettir; ve kendi haline bırakılan çocok validesini utandırır.
16 Şerirlerin çoğalmasile günah çoğalır; fakat salihler onların düşmesini görecektir.
17 Oğlunu terbiye eyle, ve sana rahat, ve canına sefa verecektir.
18 İlham olmıyınca kavm fasit olur; lâkin şeriatı hıfzeyliyen, mübarektir
19 Anlıyıp da cevap vermiyen kul sözlerle terbiye olunmaz.
20 Kendi sözlerinde acele eden bir adam gördün mü? ondan ziyade ahmaktan ümit vardır.
21 Her kim kulunu sebavetten beri nazikâne beslerse, nihayet kendinin oğlu olur.
22 Gazaplı adam iza çıkarir, ve hiddetli adamın çok kabahati olur.
23 Adamın kibri onu alçaklatır; lâkin mütevaz adam izzete nail olur.

۱۱ آحمق بوتون فکرینی میدانه چیقاریر اما اهل حکمت وقت آخر ایچون صاقلار .
۱۲ یالان سوزی دیکلهین حکمدارك جمله خدمه‌سی شریر اولور .
۱۳ فقیر وظالم آدم بری برینه راست کلیر ایکیسنکده کوزینه نور ویرن ربدر .
۱٤ قهرایه حق اوزره حکم ایدن پادشاهك تختی الی الابد ثابت اولور .
۱۵ دکنك و تعزیر موجب حکمتدر وکندی حالنه براقیلان چوجوق والده‌سنی اوتاندیریر .
۱٦ شریرلرك چوغالماسیله کناه چوغالیر فقط صالحلر اونلرك دوشمه‌سنی کوره‌جکدر .
۱۷ اوغلکی تربیه ایله وسکا راحت و جانکه صفا ویره‌جکدر .
۱۸ الهام اولمایجه قوم فاسد اولور لکن شریعتی حفظ ایله‌ین مبارکدر .
۱۹ آکلایوبده جواب ویرمه‌ین قول سوزلرله تربیه اولونماز .
۲۰ کندی سوزلرنده عجله ایدن برآدم کوردکمی اوندن زیاده آحمقدن امید واردر .
۲۱ هرکیم قولنی صباوتدنبری نازکانه بسلرسه نهایت کندینك اوغلی اولور .
۲۲ غضبلی آدم نزاع چیقاریر وحدتلی آدمك چوق قباحتی اولور .
۲۳ آدمك کبری اونی آلچاقلاتیر لکن متواضع آدم عزته نائل اولور .

24 Hirsıza refik olan kendi canına buğzeder; yemini işitir de haber vermez.
25 İnsan korkusu tuzağa düşürür; amma Rabbe tevekkül eden himaye olunur.
26 Hükümdarın yüzünü talep edenler çok olur; lâkin adamın hükmü Raptendir
27 Zalim adam salihler indinde mekruhtur; ve istikamet üzre sülûk eden kimse şeririn indinde mekruhtur.

OTUZUNCU BAP

1 Acur ibni Yakanın sözleri, yani o adamın İtiele, İtiel ile Ukala söylediği vahiydır.
2 Hakikaten ben her adamdan ziyade akılsızım, ve bende insan anlayışı yoktur;
3 Ve ben hikmet öğrenmedim, ve Kuddusun ilmini bilmem.
4 Semavata kim çıktı ve endi? Rüzgâri avuçlarına kim topladı? Suları esvaba kim sardı? Zeminin cümle müntehalarını kim kaim etti? Onun ismi ne, ve oğlunun ismi ne olduğu malûmun mudur?
5 Allahın her kelamı safidir; o kendisine tevvekkül edenlere kalkandır.
6 Onun sözlerine ilâve etme, olmıya ki seni tazir ede, ve yalancı çıkasın.

٢٤ خرسزه رفيق اولان كندى جانه بغض ايدر يمنى ايشيدرده خبر ويرمز .
٢٥ انسان قورقوسى طوزاغه دوشورور اما ربه توكل ايدن حمايه اولونور .
٢٦ حكمدارك يوزنى طلب ايدنلر چوق اولور لكن آدمك حكمى ربدندر .
٢٧ ظالم آدم صالحلر عندنده مكروهدر واستقامت اوزره سلوك ايدن كيمسه شريرك عندنده مكروهدر .

اوتوزنجى باب

١ اجورابن ياقانك سوزلرى يعنى او آدمك ايتيئيله ، ايتيئيل ايله اوقاله سويلديكى وحيدر .
٢ حقيقةً بن هر آدمدن زياده عقلسزايم و بنده انسان آكلايشى يوقدر .
٣ وبن حكمت اوكرنمه دم وقدوسك علمنى بيلمم .
٤ سمواته كيم چيقدى وايندى و روزكارى آووجلرينه كيم طوپلادى و صولرى اثوابه كيم صاردى زمينك جمله منتهالرينى كيم قائم ايتدى اونك اسمى نه واوغلونك اسمى نه اولديغى معلومكميدر ؟
٥ اللهك هر كلامى صافيدر اوكندىسنه توكل ايدنلره قالقاندر .
٦ اونك سوزلرينه علاوه ايتمه اولمايه كه سنى تعزير ايده و يالانجى چيقاسين .

7 Senden iki şey talep ederim; ben ölmezden evvel onları benden diriğ etme.
8 Butlanı ve yalanı benden uzaklaştır; bana ne fakirlik ve ne zenginlik ver; nasibim olan ekmekle beni besle.
9 Olmıya ki doyayım da seni inkâr edip, Rap kimdir ? diyeyim; ve olmıya ki fakirlenip de sırkat edeyim, ve Allahımın ismini beyhude yere ağzıma alayım.

10 Bir kul hakkında efendisine şikâyet etme, olmıya ki sana beddua eyliye, ve kabahatli bulunasın.

11 Pederine beddua eden, ve validesine hayırdua etmiyen nesil vardır.
12 Kendi nazarında pak, fakat murdarlığından yıkanmamış nesil vardır.
13 Gözleri ziyadesile mütekebbir, ve kirpikleri yüksek nesil vardır.
14 Biçareleri zeminden, ve fukarayı nas arasından yemek için, dişleri kılıç ve azıdişleri bıçak gibi olan nesil vardır.

15 Sülüğün iki kızı var; Ver, ver, derler. Bu üç şey doymaz, dört nesne, Kifayet eder, demez:
16 Haviye ve akir rahim ve suya doymaz toprak

۷ سندن ایکی شی طلب ایدرم بن أولمزدن اول اونلری بندن دریغ ایتمه .
۸ بطلانی ویالانی بندن اوزاقلاشدیروبکا نه‌فقیرلك ونه‌زنگینلك ویر نصیبم اولان اکمکله بنی بسله .
۹ اولمایه‌که دویه‌میده سنی انکار ایدوب رب کیمدر دیه‌یم واولمایه‌که فقیرله‌نوبده سرقت ایده‌یم واللهمك اسمنی بیهوده یره آغزیمه آلهیم .

۱۰ برقول‌حفنده افندیسنه شکایت ایتمه اولمایه‌که سکا بددعا ایلیه وقباحتلی بولوناسین .

۱۱ پدرینه بددعا ایدن ووالده‌سنه خیر دعا ایتمه‌ین نسل‌واردر.
۱۲ کندی نظرنده پاك فقط مردارلغندن بیقانمامش نسل واردر.
۱۳ کوزلری زیاده‌سیله متکبر و کیرپیکلری یوکسك نسل واردر.
۱٤ بیچاره‌لری زمیندن و فقرایی ناس آراسندن یمك ایچون دیشلری قلیچ وآزی دیشلری بیچاق کبی اولان نسل واردر.

۱۵ سولوکك ایکی قیزی وار ویر ویر دیرلر بو اوچ شی دویمازدورت نسنه کفایت ایدر دیمز .
۱٦ هاویه وعاقر رحم و صویه دویماز طوپراق وکفایت ایدر

ve, Kifayet eder, demez ateş.
17 Pederini istihza eden, ve validesine itaat etmeği hor gören gözü dere karğaları oyacak, ve kartal yavruları yiyecektir.

18 Bu üç şey bana acaip görünür; bilmediğim dört şey bile vardır:
19 Havada kartalın yolu, kaya üzerinde yılanın yolu, deniz ortasında geminin yolu, ve kız ile olan adamın yolu.
20 Zaniyenin yolu dahi böyle dir; yer, ve ağzını siler, ve, Kötülük etmedim, der.

21 Üç şeyden dolayı zemin titrer, dört şeye bile tehammül edemez:
22 Kul padişah oldukta, sefih ekmeğe doydukta,
23 Mekruhe tezviç olundukta, ve cariye hanımına varis oldukta, zemin titrer.

24 Zeminde dört küçük şey var, lâkin onlar ziyadesile akildirler:
25 Karıncalar kuvvetli bir taife değil dir, lâkin onlar yiyeceklerini yazın tedarik ederler.
26 Ada tavşanları kuvvetsiz taifedir, fakat evlerini kayada yaparlar.
27 Çekirgelerin padişahı yoktur, amma cümlesi bölük bölük çıkarlar.

دیمز آتش .

۱۷ پدرینی استهزا ایدن ووالده‌سنه اطاعت ایتمکی خور کوران کوزی دره قارغه‌لری اویاجق وقارتال یاورولری ییه‌جکدر .

۱۸ بو اوچ شی بکا عجائب کورونور بیلمدیکم دورت شی بیله واردر .

۱۹ هواده قارتالك یولی قایا اوزرنده ییلانك یولی دکیز اورته‌سنده کمینك یولی وقیز ایله اولان آدمك یولی .

۲۰ زانیه‌نك یولی دخی بویله‌در یر و آغزینی سیلر وکوتولك ایتمه‌دم دیر .

۲۱ اوچ شیدن دولایی زمین تیترر دورت شیئه بیله تحمل ایده‌مز .

۲۲ قول پادشاه اولدقده سفیه اکمکه دویدقده ،

۲۳ مکروهه تزویج اولوندقده وجاریه خانمنه وارث اولدقده زمین تیترر .

۲۴ زمینده دورت کوچوك شی وار ولکن اونلر زیاده‌سیله عاقلدرلر .

۲۵ قارنجه‌لر قوتلی برطائفه دکلدر لکن اونلر یازین تدارك ایدرلر .

۲۶ آدا طاوشانلری قوتسز طائفه‌در فقط أولرینی قایاده یاپارلر .

۲۷ چکرکه‌لرك پادشاهی یوقدر اما جمله‌سی بولوك بولوك چیقارلر .

28 *Kertenkele ellerile duvara yapışır, ve padişahların sarayında bulunur.

29 Eyi yürür üç şey var, ve dört nesnenin gidişi güzeldir:
30 Arslan, ki hayvanlar arasında cebbar olup, hiç birinin yüzünden geri çekilmez.
31 ‖ Beli kolanlı at ve teke, ve †kavmı kendisi ile beraber olan padişah.

32 Eğer tekebbür etmekle sefahet işledin ise, yahut kemlik tefekkür ettin ise, elini ağzına ko.
33 Zira sütü sıkmakla **peynir çıkar, burunu sıkmakla kan çıkar; ğazabı sıkmakla kavğa çıkar.

OTUZ BİRİNCİ BAP

1 Padişah Lemuelin sözleri, yani validesinin ona talim ettiği vahiydır.

2 Ey oğlum, ne? ey rahmimin oğlu, ne? ey nezirlerimin oğlu, ne söyliyeim?
3 Kuvvetini nisvana, ve yollarını padişahlara, mucibîhelâk olanlara verme.
4 Ey Lemuel, padişahlara yakışmaz, şarap içmek padişahlara yakışmaz, ve müskirat padişahlara yakışmaz.

*Yahut: *Örümcek.* ‖ Yahut: *Beli küçük tazı.*
†Yahut: *Karşı durulmaz padişah.* **Yahut: *Yağ.*

٢٨ کرتنکله* أللریله دیواره یاپیشیر و پادشاهلرك سرایندہ بولونور.

٢٩ أیی یورور اوچ شی وار ودورت نسنه‌نك کیدیشی کوزلدر.

٣٠ آرسلان که حیوانلر آراسنده جبار اولوب هیچ برینك یوزندن کیری چکلمز.

٣١ بلی قولانلی آت§ وتکه وقوی کندیسی ایله برابر اولان پادشاه‖

٣٢ اکر تکبر ایتکله سفاهت ایشلدك ایسه یاخود کملك تفکر ایتدك ایسه ألکی آغزیکه قو.

٣٣ زیرا سودی صیقمقله پنیر‡ چیقار بورونی صیقمقله قان چیقار غضبی صیقمقله غوغا چیقار.

اوتوز برنجی باب

١ پادشاه لموئیلك سوزلری یعنی والده‌سنك اوکا تعلیم ایتدیکی وحیدر.

٢ أی اوغلم نه، ای رحمك اوغلی‌نه، أی نذرلرمك اوغلی نه سویلیه‌یم.

٣ قوتکی نسوانه ویولاریکی پادشاهلره موجب هلاك اولانلره ویرمه.

٤ أی لموئیل پادشاهلره یاقیشماز شراب ایچمك پادشاهلره یاقیشماز ومسکرات پادشاهلره یاقیشماز.

---

* یاخود اوروجك ‖ یاخود قارشی دوزولماز
§ یاخود بلی کوچوك تازی ‡ یاخود یاغ

5 Olmıya ki içip de şeriatı unutalar, ve biçarelerden birinin hakkını tağyir edeler.
6 Müskiratı helâk olmak üzre olana, ve şarabı can acısında bulunanlara veriniz:
7 Ta ki onlar içip kendi fakirliklerini unutalar, ve meşakkatlarını artık derhatır etmiyeler.
8 Ağzını dilsiz için, cümle bikes olanların davası için aç.
9 Ağzını açıp, doğru hükmet, ve fakir ile biçarenin davasını gör.

10 Faziletli karı kim bulabilir? Onun kıymeti cevahirden çok ziyadedir.
11 Zevcinin kalbi ona itimat eder, ve ganimeti eksik olmaz.
12 Merkume ona bütün müddetiömründe kemlik etmiyip eyilik edecektir.
13 Yapağı ve keten arar, ve dilediğini ellerile işler.
14 O tüccar gemilerine benzer; ekmeğini uzak yerden getirir.
15 Ve daha gece iken kalkar, ve hanesi halkına taam, ve hızmetçi kızlarına hisse verir.
16 Bir tarla hakkında düşünür ve onu satın alır; ellerinin emeğile bir bağ diker.
17 Belini kuvvetle kuşatır, ve bazularını kuvvetlendirir.

٥ اولمايه‌كه ايچوب‌ده شريعتى اونوتالر و پيچاره‌لردن برينك حقنى تغيير ايده‌لر .
٦ مسكراتى هلاك اولمق‌اوزره اولانه وشرابى جان آجيسنده بولونانلره ويريكز .
٧ تاكه اونلر ايچوب كندى فقيرلكلرينى اونوتالر ومشقتلرينى آرتق درخاطر ايتميه‌لر .
٨ آغزينى ديلسز ايچون جمله بيكس اولانلرك دعواسى ايچون آچ .
٩ آغزينى آچوب دوغرو حكم ايت و فقير ايله پيچاره‌نك دعواسنى كور .
١٠ فضيلتلى قارى كيم بوله‌بيلير اونك قيمتى جواهردن چوق زياده‌در .
١١ زوجنك قلبى اوكا اعتماد ايدر وغنيمتى اكسيك اولماز .
١٢ مرقومه اوكا بوتون مدت عمرنده كملك ايتميوب أيبلك ايده‌جكدر .
١٣ پياغى وكتان آرار وديله‌ديكنى أللريله ايشلر .
١٤ او تجار كميلرينه بكزر أكمكنى اوزاق يردن كتيريير .
١٥ ودها كيجه ايكن قالقار وخانه‌سى خلقنه طعام و خدمتجى قيزلرينه حصه ويرير .
١٦ بر تارلا حقنده دوشونور و اونى صاتون آلير اللريئك امكيله بر باغ ديكر .
١٧ بلنى قوتله قوشاتير وبازولرينى قوتلنديريير .

18 Ticaretinin eyi olduğunu anlar; çerağı geceliyin sönmez.
19 Ellerini iğe uzatır, ve avucu ile örekeyi tutar.
20 Elini fakire açar; ve ellerini muhtaç olanlara uzatır.
21 Hanesi halkı için kardan korkmaz; çünkü bütün hanesi halkının iki kat elbisesi var.
22 Kendine örtüler yapar; elbisesi tülbent ve ergovanîdir.
23 Zevci dıyarın ihtiyarları ile oturduğunda, kapılarda malümdur.
24 Bez dokur ve satar, ve tüccara kuşaklar verir.
25 Elbisesi izzet ve şerettir, ve gelecek vakıtta mesrur olacaktır.
26 Ağzını hikmetle açar; ve dilinde letafet kanunu vardır.
27 Hanesi halkının yollarına dikkat eder, ve tembellik ekmeğini yemez.
28 Oğulları kalkıp onun hakkında, Mübarektir, derler; zevci dahi onu metheder.
29 Çok kızlar faziletle hareket ettiler, fakat sen cümlesinden efdal oldun.
30 Hüsün yalandır, ve güzellik fanidir; amma Rabden korkan karı metholunacaktır.
31 Ellerinin emeğinden ona veriniz; ve işleri onu kapılarda methetsinler.

١٨ تجارتنك أيي اولديغني آ كلار چراغي كيجه‌لين سونمز .
١٩ أللرني ايكه اوزاتير وآووجيله اوركه‌يي طوتار .
٢٠ أنى فقيره آچار وأللرني محتاج اولانلره اوزاتير .
٢١ خانه‌سى خلقى ايچون قاردن قورقماز چونكه بوتون خانه‌سى خلقنك ايكى قات ألبسه‌سى واردر .
٢٢ كندينه اورتولر ياپار ألبسه‌سى توليند وارغوانيدر .
٢٣ زوجى ديارك اختيارلرى ايله اوتورديغنده قاپيلرده معلومدر .
٢٤ بز طوقور وصاتار وتجاره قوشاقلر ويرر .
٢٥ ألبسه‌سى عزت وشرفدر وكله‌جك وقتده مسرور اوله‌جقدر .
٢٦ آغزيني حكمتله آچار ودياننده لطافت قانونى واردر .
٢٧ خانه‌سى خلقنك يوللرينه دقت ايدر وتنبللك اكمكنى يمز .
٢٨ اوغوللرى قالقوب اونك حقنده مباركدر ديرلر زوجى دخى اونى مدح ايدر .
٢٩ چوق قيزلر فضيلتله حركت ايتديلر فقط سن جمله‌سندن افضل اولدك .
٣٠ حسن يالاندر وكوزللك فانيدر اما ربدن قورقان قارى مدح اولونه‌جقدر .
٣١ أللرينك أمكندن اوكا ويريكز و ايشلرى اونى قاپيلرده مدح ايتسينلر .